REGD. NO. A-18 | విడిప్రతి 0-20 న. పై. | 13-9-63 శుక్రవారం

జమీన్ రైతు

సంస్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 35] | సంపాదకులు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి | [సంచిక 37

ఢిల్లీలో భారత స్వరాజ్య ప్రథమ లార్డ్ అట్లీతో, భారతప్రధాని శ్రీ నెహ్రూ ముచ్చటిస్తున్నారు.

★ ★ ★

అధికార పరిత్యాగానికి శ్రీ గోపాలరెడ్డి ఆనందం!

అపుని గోల్పోయినట్లు బెంగాల్ చిత్రపరిశ్రమ విచారం!

సంస్థసేవకై కేంద్రమంత్రిత్వాన్ని పరిత్యజించిన డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డి గారు, ఒకరోజులో తవరాజీనామానుగూర్చి, తన భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్ని గూర్చి ఈ విధంగా చెలియిచ్చారు–

"ఈ విధమైన అధికార పరిత్యాగం కాంగ్రెసుకు సాంప్రదాయమైనది. 1926లో మద్రాసులో కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గ లోరిలోని ఎన్నికైనా అది అధికారాన్ని స్వీకరించ లేదు; 1939లో యుద్ధం సంభవించినపుడు కాంగ్రెసుమంత్రులందరూ మూకుమ్మడిగా రాజీనామాలిచ్చారు; 1940, 1942 లో కాంగ్రెసుమంత్రులుగా మావంటివొందరము జైళ్లకు పోయాము. అధికారపదవులకు దూరమై, ప్రజలకు సన్నిహితం గావటం మాకు మంచి అనుభవాన్ని కల్గిస్తుంది. అది కారంలో లేనపుడు ప్రజలకు సన్నిహితమవుతాము. ఈ సదవకాశానికి హృదయపూర్వకంగా స్వాగతమిస్తున్నాము. అందులో అధికార పదవులను పరిత్యజించి సంస్థ సేవకు అవసరమైనవారిని నిర్ణయించవలసిందిగా ఏ.ఐ.సి.సి. చేత, కాంగ్రెసుకార్యవర్గంచేత గూడా ముక్తకంఠంతో కోరబడిన మా నాయకుని (నెహ్రూ) ఆదేశంతో అధికారాన్ని పరిత్యజించడం నాకు మరీ ఆనందదాయకంగావున్నది. ఇది మహదవకాశంగా, గౌరవంగా నేను భావిస్తున్నాను. కొందరు మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు రాజీనామాలు వుద్దేశించిన ఫలితాలనివ్వగలవని ఆశిస్తాను".

ఈవ రాజీనామా ఆమోదానికి అదృశ్యహస్తాలు పనిచేశాయనే పదం

—8వ 7 వ పేజీలో

శ్రీ ఢేబర్‌కు కేంద్రంలో ప్లానింగు మంత్రిత్వం?

(మా హైదరాబాదు విలేఖరి)

మాజీకాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు, ప్రస్తుతం ఖాదీ కమిషన్ చైర్మన్‌గా వుంటున్న శ్రీ ఢేబర్‌ను కేంద్రంలో ప్లానింగ్ మంత్రిగా నియమించుతారని యిక్కడ వదంతులు వ్యాపించాయి. వారిస్థానంలో ఖాదీ కమిషన్ అధ్యక్షపదవికి శ్రీ హాఫీజ్ మహమ్మద్ యిబ్రహీంను యివ్వ వచ్చుననికూడా వినవస్తున్నది. శ్రీ నంజీవయ్యగారు కేంద్రంలో మంత్రిగావటం దాదాపు ఖాయమేననీ, అతే వారి నియామకము, పదవీస్వీకారము నవంబరులోనే జరుగునని తెలుస్తోంది.

ఆడంబర విసర్జన విధానం దేశస్థాయిలో నిర్ణయం జరగాలనడం కంటే

ఆంధ్రముఖ్యమంత్రి తాను ఆచరించి దేశానికి ఆదర్శప్రాయుడు కాగూడదా!

(మా హైదరాబాదు విలేఖరి)

మంత్రుల ఆడంబరాలు తగ్గించినాస్తికో[illegible] వ్యమనాయకుడు శ్రీ గోపరాజు రామచంద్రరావుగారు గత 8 తేదినుండి ఐదుకోటాల పాటు ముఖ్యమంత్రి అధికార నివాసం గ్రీన్‌ల్యాండ్సు ముందు సత్యాగ్రహం సాగించారు. ఈ సత్యాగ్రహంలో వారితో పాటు మరో 9 మంది సత్యాగ్రహులు, సత్యాగ్రహిణులుకూడా పాల్గొన్నారు.

ప్రజాప్రతినిధులైనవారు అధికారంలోకి వచ్చినపుడు ఆ అధికార ఆడంబరాలు, వైభవాలలో పడిపోయి ప్రజలనే మరచిపోతున్నారని, యిది ప్రజాస్వామ్య విహితంకాదని, ఈ దుస్సాంప్రదాయాన్ని విడి మంత్రులైనా, మరో మంత్రులైనా ప్రజల సాధారణ జీవనాన్ని అనుకరణ అవలోకించేట్టు వుండాలని ఈ విధమైన భావ ప్రచారం చేయడమే తమ సత్యాగ్రహ లక్ష్యమని, శ్రీ గోరాగారు వివరించారు.

ఇలాంటి ఆడంబరాలు వుండాలని యివ్వరూ కోరుకోజాలరని, గాంధీజీనాయకత్వంలో సత్యాగ్రహ సమరాలలో పాల్గొన్న కాంగ్రెసువారు యెవ్వరూ ఇలాంటి సభమంత్రుల భోగలాలసలను కోరుకోరని, ఐతే అధికార ఆడంబరాలకు, సర్వా నికి కొంత ఆవశ్యకత వుంటదపోదని, అందువల్ల యేది ఆడంబరమో, యేది వర్జనీయమో నిర్ణయించు కోవటం వ్యక్తి అభిరుచులనుబట్టి వుంటుందని, ఇది మనిషి

మనిషికి మారుతూంటుందని,ఒకరికి ఆడంబరముగ కన్పించేది మరొకరికి కనీస సౌకర్యంగాతోచవచ్చునని,హెచ్చుతగ్గులనేవి యింట్లో యెలాంటివారలు అనివార్యమని, అందువల్లనే మంత్రుల ఆడంబరాలకు అఖిలభారత స్థాయిలో అవధులు నిర్ణయం కావటం మంచిదని మన ముఖ్యమంత్రి సూచిస్తూ, సూత్రప్రాయంగా శ్రీ గోరాగారి సత్యాగ్రహ ఉద్యమ తత్వమును మాత్రం గుర్తించారు.

అందువల్ల సత్యాగ్రహంతో ఆవశ్యకత లేకుండా పోయింది. ఇది ఒక విధంగా శ్రీ గోరాగారి ఉద్యమానికి నైతిక విజయంగా పరిగణించవచ్చును.

మంత్రుల ఆడంబరాలకు అఖిలభారత స్థాయిలో అవధులు యేర్పరచటం మంచిదేఅయినా, సూత్రప్రాయంగా గోరా తత్వమును అంగీకరించిన మన ముఖ్యమంత్రి మరో అడుగు ముందుకువేసి, అఖిలభారతానికే ఆదర్శప్రాయుడు కావాలని శ్రీ గోరాగారి కోరిక.

గ్రీన్‌ల్యాండ్సు రాజ వైభోగాలను వీడి ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సులోకో, లేకపోతే చిన్న యింటిలో మారాలని ఆయన కోరిక! ఆస్తి సోఫాలు, నేలమీద పరిచే తివాసీలు లేకపోయినంత మాత్రాన మంత్రుల యిండ్ల కాంతి తగ్గదని వారి అభిప్రాయం. ఈ విధంగా నిరాడంబరంగా, దుబ్బర ఆడంబర వ్యయం లేకుండా మంత్రులు తమలోతమే మార్పును లోకానికి కంటికి కట్టినట్లు చూపవచ్చు. ఇక విద్యుద్దీపాలు, పంకాలు, ఎయిర్‌కండిషనింగ్‌లు, రిఫ్రిజిరేటర్లు వగైరాలన్నింటిలోనూ కొంతపొదుపుచూపవచ్చును.

—8వ 6 వ పేజీలో

గొప్ప అవకాశము! ఈ తరుణం మీదే కావచ్చు!! గెలవండి!!!

1001 ప్రైజీల మొత్తము రూ. 2,69,280/- లు

మొదటిప్రైజు రు. 1,10,000/- మొ॥ కనీసం రు. 22/- వరకు ప్రైజులు.

"బారాబతిరాఫిల్"

(లాటరీ) డ్రా తేది : 20-10-63

టిక్కెట్టు వంతా రూ. 1—00 మాత్రమే.

4 టిక్కెట్లు రు. 3-25 న. పై : 6 టిక్కెట్లు రు. 4-50 న. పై.

9 టిక్కెట్లు రు. 6-50 న. పై : 18 టిక్కెట్లు (పూరం) రు. 12/-

☞ పోస్టేజీ టిక్కెట్టుకు మనియార్డరు పంపుడు.

డిస్ట్రిబ్యూటర్సు: N. V. ఆచారి "శ్రీనివాస్‌ట్రస్ట్"

(కోర్టుహాల్ ఎదుట) ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.

జమీన్‌రైతు

శ్రీ శోభకృత్ భాద్రపద బహుళ ఏకాదశి
శుక్రవారం 13-9-1963

మన రక్షణ సన్నాహం

సిపాయిరాజయాల విచారణసంఘ నివేదిక సంక్షిప్తరూపాన్ని వెల్లడించిన నాడంరోజు లకు, రక్షణమంత్రి శ్రీ వై. బి. చవాన్, రక్షణశక్తిని పెంపొందించే విషయంలో భారతప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్య లను, సాధించినఫలితాలను, ఆశిస్తున్న లక్ష్యాలను సమగ్రంగా వివరించారు.

సిపాయిరాజయాల విచారణ నివేదికాంశాలు కల్గించిన ఆశాభంగాన్ని రక్షణసన్నా హాపువిషయమై కొంతవరకు పోగొడుతుంది. విచారణాంశాలలో అందరూ- అందులో ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షాలవారు- ఆశిస్తుం డిన ఒక ప్రధానాంశం తప్ప, తక్కిన వన్నీ వెల్లడియైనవి. ఆ అంశం వెల్లడి అయినా కాకపోయినా, ఈ పరాజయా లకు ఏ వ్యక్తులు, ఎవరిపైవారి మూల కారణమని తేలంచాలించిందో, సంక్షిప్త రూపంలో వెల్లడియైన ఈ నివేదికాంశా లను లోతుగా పరిశీలించినా, ఆ భావం స్ఫురించకుండాపోదు. రక్షణమంత్రి చెబి తున్నట్లు, ఈ శవపరీక్షను పట్టుకొని గుంజులాడడంకంటే, అదిచెప్పే పాఠా లనునేర్చుకొని, భవిష్యత్తును భద్రపరచు కోవడం యుక్తంగా, వివేకవంతంగా వుంటుంది. గతంలో జరిగిన తప్పులు యికముందు జరుగవని, సిపాయి విచారణ నివేదికనుండి చక్కగా పాఠాలు నేర్చు కున్నామని శ్రీ చవాన్ చేసిన ప్రక టనతో, ఆ నివేదికమీద తర్జనభర్జనలను విరమించవచ్చు.

ఇక ఈ పది నెలకాలంనుంచీ మన రక్షణశక్తిని పెంపొందించుటలో ప్రభు త్వము తీసుకున్నచర్యలు, సాధించిన ఫలితాలు ప్రశంసనీయమని చెప్పక తప్పదు. ఫలితాలవిషయం యెట్లున్నా, ఆ వివరాలను రక్షణమంత్రి ప్రజల ముందుంచడంవల్ల వారిలో విశ్వాసం ఏర్పడి, ఆ గురుతరకార్యభారంలో తమబాధ్యతలుగూడా హెచ్చుగా వున్న వని వారిని హెచ్చరించి, వారి సహాయ సహకారాలనుపొందే అవకాశాన్ని కల్పి స్తున్నది.

అవసరంగా యేర్పాటుచేయ తలపెట్టిన ఆరు సైనికడివిజన్లలో, మూడు యిప్పటికే రూపొందినవి. మిగిలిన మూడుగూడా నిర్ణీత కార్యక్రమంప్రకారం ఏర్పాటౌతవి. ఉన్న సైనికశిక్షణాలయాలను విస్తృత పరచడమేగాక, క్రొత్తగా పదిహేను నెలకొల్పబడినవి. పర్వతయుద్ధ శిక్షణ, ప్రభోధము, ఉన్నత సైనికాధికార్ల బాధ్యతలవివరణ మున్నగు కార్యక్రమం కొనసాగుతున్నది. విదేశాలనుండివచ్చే యుద్ధసామగ్రిగాక, దేశంలోనే అధునా తన, ఉన్నతశ్రేణి రైఫిల్ ఉత్పత్తి సాగు తున్నది. ఇపాటికే మనదేశంలోవున్న మందుగుండుఫ్యాక్టరీలు ఉత్పత్తిని రెట్టింపు చేశాయి. క్రొత్తగా స్థాపింపబడిన ఆరు ఆయుధకర్మాగారాలలో రెండింటికి నహా యములభ్యమై నిర్మాణదశకు వచ్చినవి. తక్కిన నాలుగింటివిషయంగూడా ప్రయ త్నము జరుగుతున్నది. మిగ్ విమానాల ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణంగూడా ప్రారంభం కాబోతున్నది. అస్సాంగాక, సైనికులు, అందులో హిమాలయ యుద్ధపయిలకు అవసరమైన చలిఅంగీకాలు సమృద్ధిగా లభ్యంచేయబడుతున్నవి. వాటితో మూడు వేలమైళ్లదూరపు రోడ్లనిర్మాణం జరిగింది. రక్షణశక్తి ఏ విధంగా కొనుగోలు చేసి పెం పొందుతుండగా, రక్షణ ప్రమాదం గాడా రెట్టింపవుతున్నది. హిమాలయాల పొడవునా చైనీయులు కేంద్రీకృతమవు తుండగా; అస్సాం, తూర్పుపాకిస్థాన్ సరి హద్దులలో పాకిస్థాన్ సైనిక సన్నాహాలు సాగుతున్నవి. చైనా – పాకిస్థాన్ పర స్పర రక్షణ ఒడంబడిక ఒకటి జరిగి నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. జూలైలో పాకి స్థాన్ మంత్రులు చేసిన ప్రకటనలు ఈ చైనా–పాకిస్థాన్ రహస్య కుట్రను ధృవపరుస్తున్నవి. వీటన్నిటినిబట్టి చైనా పాకిస్థాన్ ఉభయదేశాలతో మనం ఒక్క సారి పోరాడవలసిన విషమ సమయం ఆసన్నం కావచ్చు. అలాంటి ప్రమాదం మన నెత్తిన వున్నదనే దృష్టితో నే, మన రక్షణ పాటవం పెంపొందవలసి వున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో చైనాతో తీకొన్న సంద ర్భంలో చూపిన సహాయం, పాకిస్థాన్ ప్రవేశంలో, పశ్చిమ రాజ్యాలనుండి మనకు లభ్యంకాకపోవచ్చు. ఈ నాటికీ పాకిస్థాన్ కుట్రను, మిత్ర ద్రోహాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేకపోతున్న అమె రికావంటి పశ్చిమరాజ్యాలు, అప్పుడు గూడా తాటస్థ్యం సహించినా ఆశ్చర్యం వుండదు. రష్యావంటి కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలనుండి ఎప్పుడూ అధికంగా, అవసరానికి సహాయం అందదు. అందు వల్ల ఎంత వ్యయమైనా, ఎంత కారమైనా స్వశక్తిమీద ఆధారపడడం ఏనాటైనా శ్రేయస్కరం. మన రక్షణశక్తి సన్నా హాలు అనుకున్నం అతిక్ష్యంమిత వేగంగా కావలసి వున్నది. అనుకున్నదానికంటే ముందు, ఆశించినదానికంటే ఎక్కువగా ఫలితాలు సాధించవలసివున్నది.

రక్షణశక్తిపెంపొందించుకునేసందర్భంలో; ఆక్రమించుకున్న మనభాగంలో ని ఆఖరు అంగుళంనుండి చైనాను గెంటే వరకు విశ్రమించమని దేశప్రజలముందు భారత పార్లమెంటు చేసిన శపథాన్ని జ్ఞప్తియందుంచుకోవలసి వున్నది. మన రక్షణ విజయం ప్రభుత్వ కృషిమీదనే గాదు; ప్రజల అన్ని త్యాగ దీక్షలమీద ఎక్కువ ఆధారపడి వున్నదనే ప్రధాన విషయాన్ని విస్మరించగూడదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ వార్తాలేఖ

★ మంచినీటి సరఫరా కార్యక్రమం
★ నాగార్జునసాగర్ ఖర్చు పెరుగుదల

ooo శ్రీ సి. వి. హెచ్. రావు ooo

మనగ్రామాలలో చాలావాటికి అనేక పట్టణాలకూ కూడా ఈనాడు అతిముఖ్య మైనది మంచినీటి సరఫరా. త్రాగడానికి మంచినీరు మానవుడి ప్రాథమిక అవస రాలలో ఒకటి. మంచినీటి బావులు, చెరు వులు మొదలైన సౌకర్యాలులేని గ్రామాలు మనదేశంలో ఇప్పటికీ అనేకం వున్నాయి. సురక్షిత మంచినీటి సరఫరా పథకాలు పికొన్ని పెద్ద పట్టణాలకోతప్ప అనలేలేవు. పరిశుద్ధమైన త్రాగేనీరు లేనందున ప్రజలు కలరా మొదలైన అనేక అంటువ్యాధులకు గురిఅవుతున్నారు. తృతీయ ప్రణాళికలో మంచినీటి సరఫరా పథకం గ్రామ సంక్షే మానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన పథకా లలో ఒకటి. ప్రతిగ్రామానికి కనీసం ఒక మంచినీటి బావిని ఏర్పాటు చేయడం ప్రణా ళిక లక్ష్యం.

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ఇటీ వల హైదరాబాదులో ప్రసంగిస్తూ రాష్ట్రంలో గ్రామ మంచినీటి సరఫరా సమస్యను కేంద్ర ఆరోగ్యమంత్రిత్వశాఖతో చర్చించడానికి తాము ఢిల్లీ వెళుతున్నట్లు చెప్పారు. 1966 నాటికి గ్రామానికి ఒక్కొక్క మంచినీటిబావి అయినా వుండా లన్నది ప్రభుత్వోద్దేశ్యమన్నారు.

ఐతే అలా అని చెప్పడం తేలికేగాని ఆచరణలోకి రావడం కష్టం. ఆ పథకం అమలు జరుగుతున్న తీరునుబట్టి నిర్ణీత లక్ష్యాన్ని సాధించడం సందేహమా అనిపి స్తుంది. సమాజ వికాస కార్యక్రమం, స్థానిక అభివృద్ధికి గ్రాంట్లు, జాతీయ మంచి నీటి సరఫరా పథకం మొదలయిన వాటి క్రింద రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇందునిమిత్తం చాలి నన్ని నిధులను సమకూర్చినా అవి అమలు జరుగుతున్నతీరు సంతృప్తికరంగా లేదు. షెడ్యూల్డుకులాలు, షెడ్యూల్డు తెగల సంక్షేమ పథకాలక్రింద పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు సమపద్ధతిలో ఇచ్చే గ్రాంటుల క్రిందకూడ దీనికి డబ్బు కేటాయింప బడు తోంది.

త్రాగడానికి మంచినీటి సౌకర్యాలులేని గ్రామాలకు అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తూ, సౌకర్యాలు లోపంగావున్నవాటిని అభివృద్ధి చేయడానికి ద్వితీయ ప్రాధాన్యం ఇస్తూ రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రాధాన్య క్రమాన్నికూడ నిర్ణయించింది. అన్నిగ్రామాలకూ మంచినీటి సరఫరా సౌకర్యాలు కల్పించడానికి తృతీయ ప్రణాళికలో మిగిలిన కాలానికి ఆరుకోట్ల రూపాయలు అవసరంఅని అంచనా వేయ బడింది.

రాష్ట్రప్రభుత్వం సమకూర్చిన ధనానికి తోడు కొన్ని పెద్ద పంచాయతీలకు మంచి నీటి సౌకర్యాలు సమకూర్చడానికి తొమ్మిది కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చవలసిందిగా రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రాన్నికోరింది. మంచి నీటిబావులు, చెరువులు మొదలైనవి నిర్మిం చడానికి గ్రామప్రజల విరాళపథకాన్నికూడ ప్రవేశపెట్టింది రాష్ట్రప్రభుత్వం. అదీ కాక వెనకబడినప్రాంతాలు, మీదప్రాంతాలలోని ప్రజలు ఇచ్చే విరాళాలు నామమాత్రంగా ఉన్నాయి. కొన్ని సందర్భాలలో వాటిని వసూలుచేయడంలేదుకూడా. ఈపథకానికి అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని జిల్లా కలె క్టర్లనూ, జిల్లా పరిషత్తులనూ కోరడం జరిగింది.

ఇదంతా బాగానేఉందికాని ఆచరణ లోనే ఇబ్బందులువస్తాయి. రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇచ్చిన ప్రోత్సాహంవల్ల కేంద్రంనుంచి లభించే ధనసహాయంవల్లనే ప్రతిగ్రామానికి ఒక మంచినీటి బావి నిర్మించడం సాధ్యం గాదు. ఈ సౌకర్యాలు కలిగించవలసిన గ్రామాల వరుసను నిర్ణయించడానికి పంచా యతీరాజ్ సంస్థలు ప్రత్యేకకృషి చేయ వలసిన అవసరం ఉంది. ఇందుకు సంబం ధించిన ఉద్యోగులు అమితోత్సాహంతో సత్వరకృషిని నిర్వహించినప్పుడు ఆ ప్రణా ళిక సాధించడానికి వీలవుతుంది. అనేక ఇతర పథకాల అమలులోవలె దీనిలో కూడా జాప్యం పనికిరాదు.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు చీఫ్ఇంజనీరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణవ్యయం రు. 140 కోట్లకు పెరుగగలదన్నారు. ఈ అంచనామొత్తం ప్రాజెక్టు నిర్మాణవ్యయమో లేక తొలి దశ కయ్యే వ్యయమో స్పష్టంగా తెలి యడంలేదు. ఈప్రాజెక్టు తొలిదశ నిర్మా ణానికి రు. 97 కోట్లు ఖర్చు కాగలవని మొదట అంచనావేశారు. తర్వాత అంచ నాలప్రకారం రు. 120 కోట్లు అవుతాయని, తాజా అంచనాలమేరకు రు. 140 కోట్లు

—కొరత 7-వ పేజీలో

గతవారం విశేషాలు

గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి డాక్టరు మెహతా రాజీనామా

గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి డాక్టరు జీవ రాజ్ మెహతా రాజీనామా యివ్వడం, ఆమోదింపబడడంగూడా జరిగిపోయింది. పి. సి. సి.- ప్రభుత్వం మధ్యవున్న విభే దాల పరిష్కారానికి డాక్టర్ మెహతా మొరార్జీ మధ్యవర్తిత్వాన్ని నిరాకరించడమే ఈ పరిస్థితికి కారణంగా కనబడుతుంది. డా. మెహతాపై ప్రతిపక్షీయులకున్న సదభి ప్రాయం, విశ్వాసం తన స్వంత పార్టీ సభ్యులకు లేకుండాపోయింది. సంజీవయ్య సామరస్య రాయబారం విఫలమై; కడకు వారి తీర్పుపైనే ఈ రాజీనామా జరిగింది.

ఇందులో మొరార్జీ ప్రమేయమేమైనా వున్నదా?

డా. జీవరాజ్ మెహతా
తన ప్రభుత్వంపైనికి ఢిల్లీలోని పాకిస్థాన్ రాయబారే దిగ్భ్రమచెందాడట!

మార్పులు మంచివే

సువర్ణనియంత్రణము, నిర్బంధ పొదుపుకు సంబంధించి కొన్నిమార్పులు తెచ్చే సూచనలు కనబడుతున్నవి. ఆర్థిక మంత్రి మారినకారణంగా జరుగుతున్న మార్పులుకావివి; అనుభవందృష్ట్యా, ప్రజాభిప్రాయందృష్ట్యా చేయబడుతున్న సవరణలివి. ప్రధాని ఈవిషయాన్ని స్పష్ట ముగాచెప్పారు. నిరుపయోగమైన బంగారు కంట్రోలువిషయంలో మొండివిధానం సరి లదం; శక్తిలేనివారిపై పొదుపుభారం పడ కుండడం అవసరమే.

పాకిస్థాన్ కుట్ర

రహస్యసమాచారాన్ని అందజేసే పాకి స్థాన్ గూఢచారిముఠాఒకటి మనదేశమం తటా అల్లుకొని పనిచేస్తుండగా, అందులో ఢిల్లీలోని పాకిస్థాన్ రాయబారకార్యాలయో ద్యోగులు ముగ్గురు అరెస్టుచేయబడ్డారు. వీరు విద్రోహచర్యలలో పాల్గొంటున్నట్లు రికార్డు కావలసినంతవుంది. ఈ అరెస్టుల విషయం బయటకురాకుండా బయటపెట్టవద్దని పాకిస్థాన్ రాయబారికోరగా, భారత ప్రభు త్వము ఆ సమాటను గౌరవించింది. కాని పాకిస్థాన్ప్రభుత్వం తన దుర్మార్గాన్ని కప్పిపుచ్చుకోడానికి, నిరపరాధులైన కరాచీలోని భారత దౌత్యకార్యాలయో ద్యోగులపై సూతధారి ఆరోపణలుచేసి ప్రకటించింది. ఇది కేవలం ప్రతీకారంతో జరిగిన చర్యేగాని అన్యంగాదు. అందు వల్లనే తన ఉద్యోగులపై చేసిన ఆరోపణ లకు ఆధారాలు చూపమని భారత ప్రభు త్వం పాకిస్థానుకోరింది. నిర్ణయించిన

అవిశ్వాసతీర్మానాలు

ఇది అవిశ్వాస తీర్మానాల ఋతువుగా కనబడుతుంది. నెహ్రూ ప్రభుత్వంమీద విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానం వచ్చింది. ఇప్పుడు మహారాష్ట్ర, గుజరాత్‌లో చర్చ జరుగుతున్నది. వంజాబు, కేరళలో జరగ బోతుంది. ఒరిస్సాలోమాత్రం తీర్మానప్రవే శానికి అవకాశం దొరకలేదు.

కైరాన్ పోరతప్పదు

ఒకడాక్టరు విషయంలో పంజాబు ప్రభుత్వంమీద, ముఖ్యమంత్రి కైరాన్‌మీద సుప్రీంకోర్టు చేసిన విమర్శలు, పార్ల మెంటులో తీవ్రమైన చర్చావిషయమైనవి. కైరాన్‌ను తొలగించాలనిఅందరూకోరారు. రాష్ట్రంలోగూడా వారికి అనుకూల వాతా వరణంలేదు. ప్రధాని నెహ్రూ ఒక్కరే కైరాన్‌ను ఈనాడు ఆశాజ్యోతిగా వున్నట్లు న్నది!

ఆగ్రా విమానప్రమాదం

10 తేది రాత్రి నాగపూర్‌నుండి తపా లుతో, 13 మంది ప్రయాణీకులు—5 మంది ఉద్యోగులతో ఢిల్లీకి పోతుండిన విమానం ఆగ్రాసమీపంలో కూలి, 18 మంది మర్మ రణంపాలైనారు.

రాపూరు పంచాయతీ సమితి

టెండరు నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా, రాపూరు పంచాయతీ సమితి ఆఫీసులో యీ క్రిందివారిచే 25-9-1963 తేది సాయంకాలం 4 గంటలకు యీ క్రింద కనుపరచిన పనులు చేయుటకు లంప్‌సమ్ టెండర్లు తీసుకొని, అదేరోజు తెరువబడును. టెండరు పెట్టదలచినవారు జిల్లాపరిషత్ లేక యీ సమితి కంట్రాక్టరులిస్టులో రిజిష్టరయి యుండవలెను. 22-9-1963 తేదిలోగా టెండరు దాఖలుమెంట్లు పొందవలెను. మిగత వివరములు యీ ఆఫీసులో పనిచేయుకాలంలో కనుగొనవలసినది.

పని పేరు:-	ఎస్టిమేటు మొత్తం	టెం. పద్ధతి	కట్టవల సిన డిపాజిటు	టెండరు దాఖలుమెంటు ఖరీదు	పనిపూర్తి చేయవల సినకాలం
(1) స్పెషల్ రిపేరు - పొదలకూరు - రాపూరురోడ్డు 1-వ సెక్షన్	10,200	L.S.	255	10-20	6 నెలలు
(2) డిటో 2-వ సెక్షన్	8000	,,	200	5-10	,,
(3) స్పెషల్ రిపేరు - రాపూరు - పెనుబర్తి రోడ్డు	14,200	,,	355	10-20	,,
(4) నల్లబొట్లపల్లె అమ్మవారిచెరువు రిపేర్లు - (స్పెషల్)	6200	,,	155	5-10	,,
(5) ఏపినాపి చెరువు రిపేర్లు	2500	,,	63	5-10	,,
(6) విపూరు బోయబత్తుల చెరువురిపేర్లు	2800	,,	70	5-10	,,

—డి. సత్యనారాయణమూర్తి,
బ్లాకు డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరు - పంచాయతీసమితి - రాపూరు.

* వసుధైక ప్రభుత్వ అవసరం– అట్లీ, నెహ్రూ ప్రకటన–ఇంతలో ఎంతమార్పు!
* రష్యాపై చైనా అబద్ధాల పంచాంగం
* రష్యా–చైనా సరిహద్దు తగాదాలు

వారం... వారం...

"దేశద్రిమ్మరి"

వసుధైక ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరచడం అవసరమైనదని మన స్వతంత్రభారత ప్రధాని, మన స్వరాజ్యదాత అట్లీప్రభువు కలిసి మన కేంద్రరాజధానినుంది ఒక గంభీరమైన ప్రకటన చేసినారు. ఇట్టి ప్రకటనను ఒక దశాబ్దం క్రితం ఎవరైనా చేసివుంటే, వెంటనే పిచ్చాసుపత్రికి నడిపించేవారు. ఇంతలో ఎంతమార్పు!

అనగా దాదిన్నవ్వం తదుపరి అవసరమైనది. లోకానుభవం అవసరానికి అవసరానికి సంబంధాన్ని సన్ని హితంచేస్తుంది.

హైడ్రోజన్ బాంబులు వగైరాలుపల్ని సర్వనాశనమా, సర్వోదయమాఅనేప్రశ్నను మానవాళిముందుకు తెచ్చినది. అత్యవసరంగా ఆ సమస్యను పరిష్కరించవలసి వచ్చింది. ఆ చింతనలోనుంచి ఉద్భవించిందే మాస్కోలో జరిగిన అణు శస్త్ర ప్రయోగవిరమణసంధి. అంచులో నుంచే ఈ వసుధైక ప్రభుత్వంఅనే ఆలి ప్రాయం బయలుదేరింది.

దీనిని ఏ మానికతోసాగించవలసినవారు 75 పింఛ్ల యువకుడైన మన అధ్యక్షుడు, మహాపేదాంతి, రాధాకృష్ణన్. అంతకంటె ఎక్కువ అయుర్దాయంగల యువకుడు, బ్రిటిష్ తత్వవేత్త బెర్ట్రాండ్ రస్సెల్; అమెరికన్ విజ్ఞాని పాల్ బైరింగ్ (ఈపేరు పొరపాటుకావచ్చునుకుంటాను. తప్పయితే దిద్దగలవారికి కృతజ్ఞులము) ఇత్యాదులు.

ఏప్రభుత్వాని కాప్రభుత్వంతన జాతీయ గర్వంతో విరోధిగిశే కలహబీజము లందులోనేవుడగలవు. కావున, ప్రాపంచికమైన ప్రభుత్వసంస్థకు వివిధ జాతీయప్రభుత్వాలు కొంతవరకు తమ సంపూర్ణాధికారాన్ని స్వచ్ఛందంగా అర్పణచేయవలెనని అట్లీ–నెహ్రూ ప్రకటన తెలియజేస్తున్నది. ఇది గగనకుసుమ తుల్యంకాదు.

ఇదివరకే కొంత అభ్రం వసుధైక ప్రభుత్వానికి ఏర్పడివున్నది. ఐక్యరాజ్య సమితి కి. వే. డాగ్ హామర్ష్ల్డ్ హయాంలోనూ, తత్పూర్వం వుండిన కార్యదర్శుల హయాములలోనూ ప్రపంచశాంతిని కాపాడే విషయంలో చాల కృషిచేసింది. ప్రస్తుతం కాంగో 'ఐసావా' లో ఆకృషి ఇంకా ఎక్కువ రమ్యంగా వున్నది. ఈయన ఉభయపక్షాకుల, తటస్థుల బలాన్ని కొందివారై ముందుకుసాగిపోతున్నాడు.

హామర్ష్ల్డ్ శకంలోనే ఇట్టి పరిణామం రావలసియుండెను. హృదయ విదారకమైన లమ్ముంబా అధ్యాయంలో ఆ మహాని పర్యార్గులచేత స్వయంగా హత్యకు గురియై నాడు. మొట్టమొదట ఆ గడ్డునవమస్య ఉత్పన్నమైనపుడు అయన తన సమయ స్ఫూర్తి ననుసరించి కార్యాన్ని ఇండియ దాపల్యానికతీతమైన ధోరణిలో నడిపించి వుంటే, కాంగోకాండ ప్రపంచపురాపు ఎంతో మారి వుండేది.

కాని, హామర్ష్ల్డ్ తర్వాత వచ్చినవాంట్ మహా విదేశీయై, దిట్టరియై కార్యభారాన్ని వహిస్తున్నాడు.

ఐరావ అంశములేకం అనేక రంగాలలో విలసిల్లు ప్రభుత్వాలను సమైక్యంచేసు కార్యక్రమాలను నడుపుతున్నది. ఐరావలో వృద్ధిపొందేదేశాల ఆర్థికవృద్ధికి నిధులు, సహకాలు నిర్వహిస్తున్నది. అఫ్రికా పుత్రరణకు కళాపం స్థిరమైవున్నది. సహజీవనం నిర్మాణయిక్తంగా (కేవలం సహకారాత్మకంగా గాక) సాగడానికి ఐరావ అవకాశాన్ని పిల్చిందినది.

ఇదిగాక ఈ కృషికి బాహదమీయగల వారు కొందరున్నారు– మార్షల్ ప్లాన్, కెన్నెడీ, హామ్మిలన్, నిక్రూష్చేవ్, నాజర్, ఉంక్రుమా ఇత్యాదులు. వీరికి ప్రత్యేకరాజ్యాలున్నప్పటికీ, వీరి ప్రాపంచిక ప్రతిపాదనలు రూపొందవలెనంటే, వసుధైక ప్రభుత్వం వంటిదొకటి కావలసియున్నది. లోకంలో తటస్థుల ప్రభావమెక్కువకావలెనని నిక్రూ అంబేళ్కర్. వృద్ధిపొందే దేశాల ఉద్ధరణలో తన వీమ అధికంగా భాగస్వామికావలెనని కెన్నెడీ సంకల్పం. మార్పు ఈ యుగధర్మంగనక దానిని పెంపుజేసే మనకీర్తి తనకీమకు దక్కవలెనని మాక్మిలన్ ఆవేదన. ప్రాపంచిక వ్యాపారకూటం తెస్తేనే ఎవరివారి ప్రత్యేక వ్యాపారకూటాల పోటీని తట్టుకోవచ్చునని నికిటా క్రుష్చేవ్ నిశ్చితాభిప్రాయం. ఆరేబియాకు మకుటంలేని చక్రవర్తిగావలెనని, దాని అభివృద్ధినిస్కంటకంగావలెనని, తన బలబహుదిలోని సీమల మీద పాతపెత్తందార్లు దూకుళ్ళు సాగించకుండా రక్షణగావలెనని నాజర్ తలంపు. అఫ్రికా అఖండంగా వర్ధిల్లి ప్రపంచంలో సారధిగావలెనని ఉంక్రుమా వ్యేప్సం.

అమ్మి మర్షణకేకుండా చెరవేరేటందుకు వసుధైక ప్రభుత్వంవంటి సంస్థ అవసరం. ఎవరికి వారే యమునాతీరే అనే సమయం దాటిపోయింది. వీనులగురు కలిసి వివని చేయవలసినా, ఇతర పెద్ద లందరి మహదాశీర్వచనం లేనిది అవని కానేరదు.

—కొరవ 11-వ పేజీలో

★★ రామగురుని తత్వాలు ★★

ఎస్ నారపరెడ్డి ఎస్

రైతులేని రాజ్యమంటే
మనసునులేని మనిషివంటిది
కరతలామలకి ప్రాణమకదే
రామగురుడా సీతారాం.

రైతుఓర్వలా గర్వపెక్కి
రైతుగొంతే కోయబూనిరి
విరుదాలీ కెప్పకాల్చిరి
రామగురుడా సీతారాం.

వృష్టిభయంపె సమష్టిమేలని
ఒగకిరస్సం చెట్టు రైతును
దొడ్డికూటికి బోలుడుండిరి
రామగురుడా సీతారాం.

పగలంతేయీ పాటుబడుచూ
భరితమమ్మి వన్నుగాచే
రైతునెత్తిన బండెత్తిరి
రామగురుడా సీతారాం.

ఎంచుకీ సహకారసేద్యం
రైతుహక్కుమ రక్షజేసే
హర్కుశిష్యుల మాయతంత్రం
రామగురుడా సీతారాం.

కేంద్రమంత్రుల పాటిలాకదే
రైతుబాంధవు వతనిదరుమగ
కాకలెత్తిరి వీనిభృత్యులు
రామగురుడా సీతారాం.

రైతులకు సహకార ఋణములు
చేతకందే సగంగూడా
కొంచమునిగినదాక అందదు
రామగురుడా సీతారాం.

బ్లాక్‌పట్టుల రక్తమాంసం
పిల్చిలిచే పట్టణాలే
ఈసడింపును పల్లెప్రజలను
రామగురుడా సీతారాం.

రైతులకు సహకారమిచ్చే
సంస్థలంపకారభ్రంచము
రైతు రైతని యాపడింతురు
రామగురుడా సీతారాం.

నాగరీకం పెరిగిపోయెను
నరునిస్వేచ్ఛా కరిగిపోయెను
బ్రదుకు బండెడ్డియాయెను
రామగురుడా సీతారాం.

పట్టణాలకు కొమ్మలెన్నని
అడుగువారే రైతుబతుకును
నడుపుతానన కర్షకులే
రామగురుడా సీతారాం.

రైతుకూలీ అన్నదమ్ములు
వారిమధ్యన విద్వుల్లేఖి
పల్లెబతుకుల తెల్లవార్చిరి
రామగురుడా సీతారాం.

అధికవస్తుల పట్టమైతే
అరుగంటలే–రైతులక్షి
వ్యాసుకుంటే అరుయ్యో
రామగురుడా సీతారాం.

పందదారకు కరువువచ్చెను
పీమికల్లుకు వులుపుహెచ్చెను
శానసాలకు బలమబచ్చెను
రామగురుడా సీతారాం.

చైనాతో సరసమాడే పాక్‌వారిని విశ్వసిస్తారు : స్వతంత్రులమైన మనలను నమ్మరు!

పీరిపై ఆధారపడా అలీనవిధానాన్ని విసర్జించవలసింది?

ఎస్ జి ఎస్

మహప్రభువుని మహోదాగ్రశాలి. ఈవారి ఆయన అలీన విధాన సిద్ధాంతానికి అనుకూలుండా ఒక బలమైన ప్రత్యర్థి వచ్చినంది బలందొరికింది. ఆనవంపు ప్రతినిధి వాజపాయి ప్రధానమంత్రికి పార్లమెంటులో ఒక సూటిప్రశ్న వేసెను. 'చైనా తిరిగిఇండియా మీద దూకేట్లయితే, లేదా తనపట్ట ఆక్రమంగా చైనా ఆక్రమించిన ప్రాంతాన్ని మనం ఆక్రమించడానికి ఇండియా మనకున్నప్పుడు కలిగే సంపూర్ణతో, పోవియట్ రష్యా మన సాయానికిపల్ని నిలుస్తుందని నీవు ఆశయమిచ్చెదవా, ప్రధానా మాత్యా? అట్టయినట్లో అలీన విధానం మనకిని పొందగలదు. అట్లుగాక, పాశ్చాత్య రాజ్యాలమీదనే ఆధారపడి మన రక్షణ కొనసాగిస్తట్లయితే, ఇండియా పడమటికే మళ్ళవలెనని ప్రజలు కోరవచ్చును. ఇంకొక్కమాట. రష్యా – చైనా వైరాలు అప్రమత్తులయిందుగాక పాఠనమువుయందే నని మనం గుర్తుంచుకొనుట వుంచిది.'

దీనిలాభమేమి? అలీన విధానసిద్ధాంతం శుద్ధశూన్యవాదమాయి అనేకాలపోయిను. రష్యాచైనుంచి మనకు సాయం చైనాకు ఏయస్థంగా వానేరాదని గట్టిగా నొక్కివిప్ప వేపోయిను. రష్యానుంచి సాయం పొందితే అలీనవిధానం పెకాష్ అన్నాడు. ఇపుడా కాగానేవుంది. ఐతే వాజపాయి కాయా, మేమొక్కమాట అడిగెదము–రష్యాపాశ్చాత్యులు చేసేంత సాయం చేయక మిలిటరీ సాయం కొద్దిగాచేస్తూ మిగిలిన సాయం అర్థికంగా ప్రణాళికావృద్ధికి చేస్తే, అలీన విధాన ప్రయోజనం వుండదా?

అది ఎట్లావున్నా, రష్యా – చైనా వైరాలను సివు నిర్వహించిన విధం నిజమైనది. ఆవిషయంలో ఎల్లప్పుడు మనం జాగరూకులమై వుండవలసినదే.

* * *

పాశ్చాత్యుల సాయం మనంపూర్తిగా పొందడంలేదని పెద్దగోల చేస్తూవుండే మన పెద్దలకు – విప్లవాలకు బొకారోకాండ వివరిపుట్టం, పాక్‌వారియెడల ఇప్పటికీ అమెరికన్లకుగల సానుభూతికనువిప్పకావలదా?

ఇండియా, బర్మా, సింహళాలవంటి పాశ్చాత్యులకు ప్రైమిదుగులు పినివేస్తే అమ్మియలు కాకాలవు. పాకిస్థాన్, ఈరాక్ వంటినీమలే వారికి అత్యంతప్రియమైనవి. ఇప్పుడు వదిశేళ మనలను వారు అన్ని విధాలా బలపర్చవలసియున్నది. ప్రీటజాలో అట్లీ, అమెరికాలో బాల్స్ వంటివారు ఆ సీమల ప్రజాభిప్రాయానికి యింతపరకు ప్రభవించాలో మనకు అవగాహనకావడం లేదు. సిరు పల్కినపుడు ఆ దేశాలు సంపూర్ణంగా మనవెంటనేవున్నట్లు తోస్తుంది. కాని, ఆ దేశాలలో మిగిలిన పలుకుబడిగలవారు, పత్రికలు పలకడం ఆరంభిస్తే మహావికారంగా వుంటుంది. ఇట్టిదేశాలను నమ్మకుని, నహజీవనంపేరిట మనలను బలపరచే సీమలను విసర్జించి, మనం బండిని ముందుకుత్రోయగలమా?

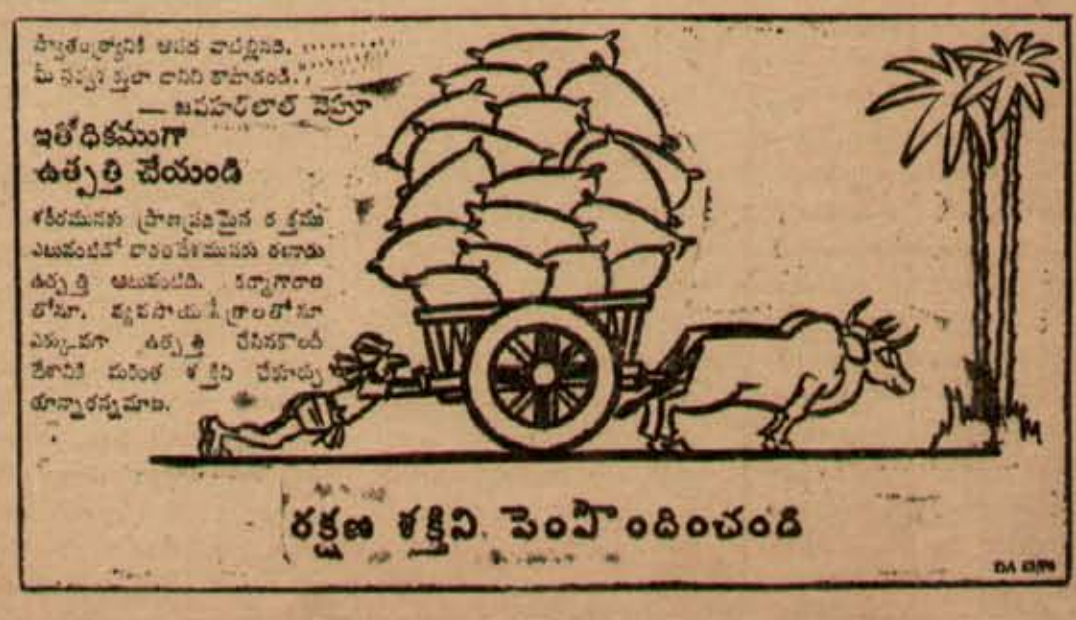
ఈనాటికీ కాశ్మీరసమస్యలో మనకు రష్యావలన కలిగిన ఉపకారం మరెవ్వరి వలన కలుగలేదు. కాశ్మీరవిషయంలో మనల్ని పాక్‌వైపుకు కాస్త తొంగిచూడవలెనని యిప్పటికీ అమెరికా, బ్రిటిష్‌వేత్తలు ప్రయత్నిస్తూవున్నారు.

బహిరంగంగా ఎక్రటివైపుకువచ్చిన పాకిస్థాన్ చర్యలను ఈనాటికీ సానుభూతితో అమెరికన్లు తిలకిస్తున్నారు. పిచ్చిపేపర్లలు మానెదరా లేక ధాకా మైమనిసింగ్‌రాయితీ వృద్ధికియ్యనున్న 43 లక్షల డాలర్లను మానివేసినందుకా అని మొదట వెదిరించి పిదప అమెరికా ఉపవిదేశాంగమంత్రి బార్టలాల్ పాక్‌ప్రభువులతో ముచ్చట్లకు వచ్చేవరికి, పరిస్థితి విచిత్రంగా మారిపోయింది. రావల్పిండినుంది తిరిగిపోయే బాల్ బాబు పాకిస్థాన్ చైనాకు నన్నిహితంగా అరుగవేజనే అభిప్రాయంతో వెళ్ళినాడట.

ఇట్లున్నది, దేవరా, పాశ్చాత్యులనాటకం. వీరిలో అగ్రజుడైనఅమెరికా లోని లోతి బుద్ధిమాంద్యం. కొంచలు మనుగుతపంచే లోని యింవైనా కుమ్మరిస్తాడు. కాని, సాధారణంగా సహజీవనార్థాన్ని చూపదేడు. అందువలన కెన్నెడీ కమ్యూనిజం అనే 'బాబి'ని చూపితేగాని, తన జేబీయల వట్టనుండి ఒక్కపైన లాగజాలడు.

ఇట్టిస్థితిలో ఇండియావంటిదేశానికి చమత్కారంతోకూడిన అలీనవిధానంగాక అన్య మార్గమేమున్నది? అందువలన ఆమార్గాన్ని నమర్థించి, దానిని అనులుజరపడంలో

—కొరవ 11 వ పేజీలో

ఉన్నతవిద్యాపరిశీలనకు ప్రతిరాష్ట్రానికి ఒకసంఘం : విద్యామంత్రి రాజుసూచన

కావలిలో అనుబంధ కళాశాలల నిర్వాహకుల సమావేశం

ఆంధ్రప్రదేశ్ అనుబంధ కళాశాలల నిర్వాహకసంస్థల సంఘానికి, గత 29 తేది కావలి విశ్వోదయలో, విద్యామంత్రి శ్రీ పి. వి. జి. రాజు ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. సాంఘిక సంక్షేమశాఖా మాత్యులు శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావుగారు ప్రారంభోత్సవసభకు అధ్యక్షత వహించారు.

విద్యాశాఖామాత్యులు తన ప్రారంభోపన్యాసంలో ప్రభుత్వ కళాశాలలకంటె ప్రయివేటుకాలేజీలే యెంతో మెరుగ్గావున్నాయన్నారు. ఇంగ్లండు, అమెరికావంటి దేశాలలో పక్షిక్, ప్రయివేటు విద్యాసంస్థలవల్ల సమానమైన ఆదరం చూపబడుతున్నదన్నారు. మనరాష్ట్రంలోగూడా ఆ రెంటిమధ్య అలాంటి సత్సంబంధాన్ని నెలకొల్పాలనుకుంటున్నామని చెప్పారు. ప్రస్తుతం మనం విద్యమీదకంటే, వస్తూత్పత్తిమీద ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నామని; దేశంలో విద్యావంతుల, విజ్ఞానవంతుల సంఖ్యను యెక్కువచేయాలని, ఇప్పుడు అదిచేయలేక పోతేమనంనెలకొల్పుకునేపరిశ్రమలువగైరా అన్నీ నిరుపయోగంకాగలవని, వాటిని నడుపుకునేశక్తినికోల్పోయి, విదేశాలమీద ఆధారపడ వలసివస్తుందని శ్రీ రాజు వ్రాకుచ్చారు. దేశంలోని విశ్వవిద్యాలయాల విషయాలుచూడటకు యూనివర్సిటీ గ్రాంట్సు కమిషనువున్నట్లే, ఉన్నతవిద్యా పరిశీలనకు ప్రతిరాష్ట్రానికి అలాంటి కమిషనొకటి అవసరమని శ్రీ రాజు సూచించారు. ఉపాధ్యాయులు యెట్టిప్పుడూ తమ వేతనాల విషయమే ఆలోచించగూడదని, నిస్వార్థంగాపనిచేసి ఉన్నత విద్యావహాశాలను నెలకొల్పాలని శ్రీ రాజు పిలుపిచ్చారు. ఈ అనుబంధకళాశాలల నిర్వాహకులసంఘం ఇతరరాష్ట్రాలలోని ఇలాంటి సంఘాలతో సహకరించి పనిచేయాలని సలహాయిస్తూ, విద్యామంత్రి తన ఉపన్యాసాన్ని ముగించారు.

మద్రాసురాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శి శ్రీ పార్థసారధిఅయ్యంగార్ చర్చను ప్రారంభించారు. మద్రాసుసంఘ సహాయకార్యదర్శి, మంత్రి శ్రీ అప్పారావుగారలు ఈ చర్చలలో పాల్గొన్నారు.

మూడేళ్ళ డిగ్రీకోర్సు, పి. యు. సి.

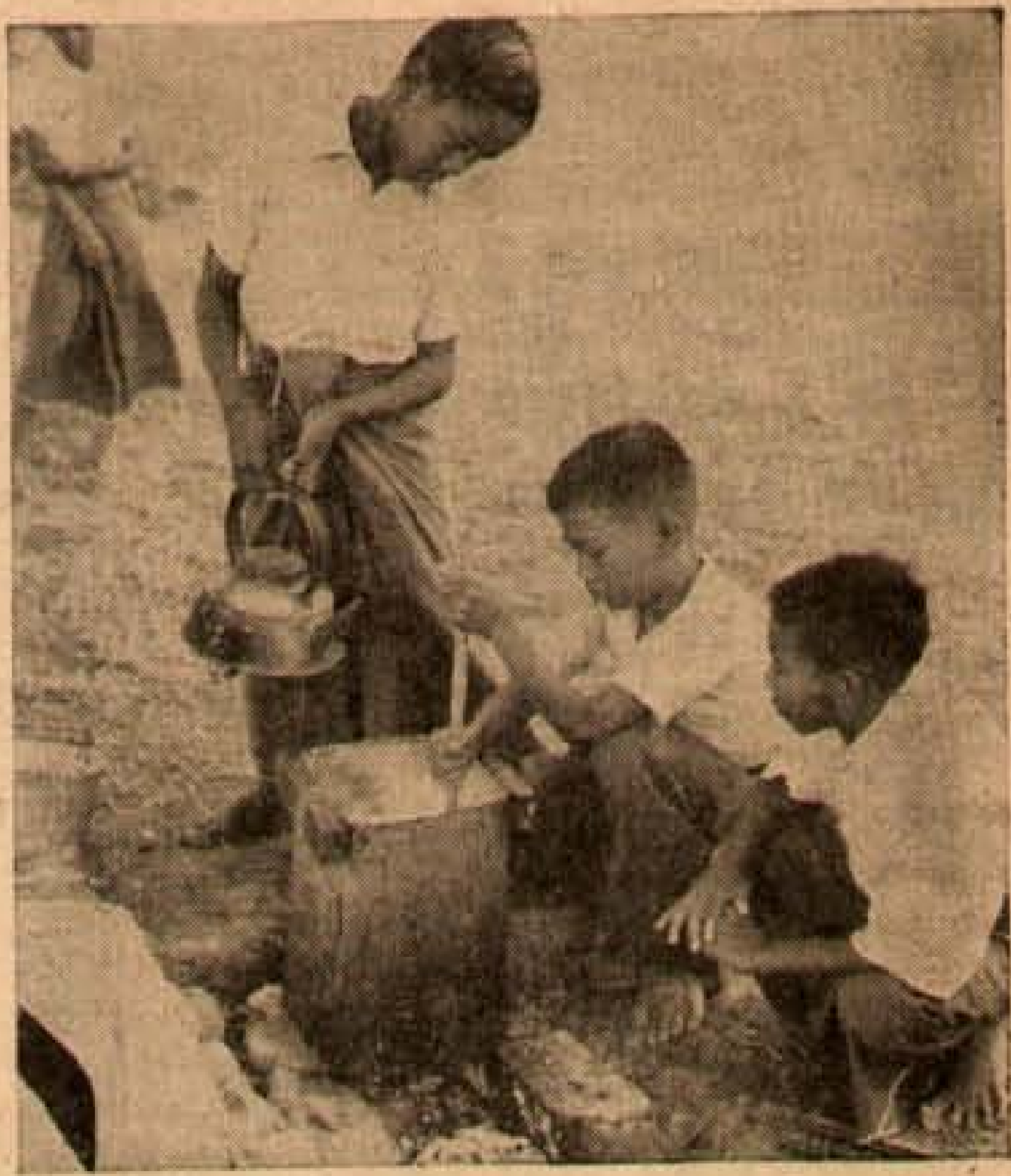

శ్రీ పి. వి. జి. రాజు

వలన యింతవరకు కలిగిన ఫలితాలను సమీక్షించుటకు కళాశాలల ప్రిన్సిపాల్స్ సమావేశాన్ని యేర్పాటుచేయాలని; కాలేజీ అధ్యాపకులు, తదితర ఉద్యోగులకయ్యే ఖర్చులో నూటికి 90 పాళ్ళు ప్రభుత్వం భరించాలని; మనరాష్ట్రంలోని మూడు విశ్వవిద్యాలయాల చట్టాలను సవరించుట ద్వారా, ప్రయివేటు కళాశాలలకుగూడా సెనేటు, సిండికేట్లలో ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలని; పెద్దాస్పత్రులలాగ, ప్రతి తాలూకాకేంద్రం ...గూడా వుచిత విద్యావసతులు కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సమావేశంలో తీర్మానాలు గావించబడినవి.

ఈ సమావేశంలో నరసాపురం కళాశాల కరస్పాండెంటు శ్రీ పి. రెడ్డప్పధవేజీ, ప్రిన్సిపాలు డాక్టరు శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి; తిరుపతి శ్రీ వెంకటేశ్వర కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఎస్. నాగయ్య; తిరుపతి పద్మావతికాలేజీనుండి శ్రీమతి కె. రాజేశ్వరిమూర్తి; గుడివాడ ఏ. ఎన్. ఆర్. కళాశాల కరస్పాండెంటు శ్రీ కాజ వెంకటరామయ్య, కమిటీప్రెసిడెంటు శ్రీ పి. వెంకటరత్నం; గుంటూరు హిందూకాలేజీ కరస్పాండెంటు శ్రీ కె. నరసింగరావు,

—తరువాత 11 వ పేజీలో

విశ్వరాజ్యసమితి పిల్లల నిధినుండి సరఫరాచేసిన పాలపొడితో, పొయ్యి మీద పెట్టి స్వయంగా పాలు తయారుచేసుకొంటున్న బర్మాలోని మాండలే పాఠశాల విద్యార్థులు.

ఆంధ్ర వార్తావళి

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ప్రముఖ కాంగ్రెసువాది శ్రీ భూపతిరాజు సుబ్బతాతరాజుగారు తన 66 వ యేట 3 తేది మరణించారు.

' ' '

ప్రముఖ కమ్యూనిస్టు, 'విశాలాంధ్ర' సంపాదకుడు శ్రీ కాట్రగడ్డ రాజగోపాలరావుగారు ఆరువారాలపాటు రష్యా వగైరా కమ్యూనిస్టుదేశాల పర్యటనకు బయలుదేరిపోయారు. వీరి పర్యటన "సాంస్కృతిక" మన్నమాట పూర్వకమైనదట!

' ' '

140 కోట్లలో ఇప్పటికి 60 కోట్లు ఖర్చయిన నాగార్జునసాగర్ పని 1966 నాటికి పూర్తికాగలదని, ఆ దశలో పనులేవిటివల్ల 20 లక్షల ఎకరాలు సాగుకాగలదని, ప్రాజెక్టు చీఫ్ ఇంజనీరు శ్రీ జాఫర్అలీ, విజయపురిలో జరిగిన నల్గొండజిల్లా పరిషత్తు సమావేశంలో మాట్లాడుతూ వెల్లడించారు.

' ' '

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కొవ్వూరు నియోజకవర్గంనుండి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి శ్రీ అల్లూరు బాపినీడుతో పోటీచేసిన శ్రీ కోడూరికృష్ణరావు ఎన్నిక దావాకు సంబంధించి ఎలక్షన్ ట్రిబ్యునల్ యిచ్చిన తీర్పుపై హైకోర్టులో వేసుకొన్న అప్పీలు న్యాయమూర్తి శ్రీ సత్యనారాయణరాజుగారిచే విచారించబడి త్రోసివేయబడింది.

' ' '

ఆకాశవాణి హైదరాబాదు కేంద్ర గ్రామస్థుల కార్యక్రమాల ప్రొడ్యూసరుగా శ్రీ ఎజా. వి. ఎస్. ప్రసాదరావుగారు నియమింపబడినారు. సూత్నపదవి అభినందన సూచకంగా శ్రీ ప్రసాదరావుగారిని స్వస్థానమైన గుడివాడలో డాక్టరు త్రిపురనేని వెంకటేశ్వరరావు అల్పాహార విందుతో సత్కరించారు. శ్రీ ప్రసాదరావు యువజన విద్యార్థి ఉద్యమాలలో పనిచేసిన కాంగ్రెసువాది, గొప్పవక్త.

' ' '

తమ పదవులను తామే రద్దుచేసుకుంటూ కర్నూలు పంచాయతీ సభ్యులు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించారు. అధ్యక్షుడు శ్రీ వి. విశ్వనాథం పంచాయతీ ఒక్కటైనను అమలుచేసుకోలేక పోయిన కారణంగా, పంచాయతీని ఎందుకు రద్దుచేయగూడదో తెలుపవలసిందిగా ప్రభుత్వం నోటీసు యిచ్చింది. ప్రభుత్వంచేత రద్దుచేయించు కోవడంకంటే, తమకుతామే రద్దు పరచుకోవడం గౌరవప్రదంగా వుంటుందని ఈ పనిచేసినట్లుంది. పంచాయతీ తనకుతాను రద్దుచేసుకుంటూ తీర్మానించడం ఆంధ్రలో అపూర్వమైన విషయమేనేమో!

అన్నానికీ, ఆనందానికీనోచుకోని రాష్ట్రం

ఇసుకతో పోరు: ఎడారిఒడలు: భక్రనాంగల్ కాల్వ

వీరభూమి రాజస్థాన్ — 3 — శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

రాజస్థానము చలువరాతిబండలకు, అభ్రకపుగనులకు, ఎడారిమోడలకు, వందలవేల అడుగుల లోతుగల మంచినీటి బావులకు, ఇసుకదిబ్బలకు, పాడుబడియుండు కోటీశ్వరుల అందమైన అంతఃపురములకు, అడవిపందులకు, తుమ్మచెట్లకు, పౌరుషవంతులైన రాజపుత్రవీరులకు, కోటలకు, మిడుతల పటాలాలకు పేరుపడ్డట్లు అన్నానికి, ఆనందానికి నోచుకోలేదు. ఇంటికి వచ్చిన అతిథికి ఘుంటలోపల బదారు పర్యాయములు శుభ్రమైన గాజులోటాలతో మంచినీటిని అందించుచుండటమే ఇచ్చట ముఖ్యమైన మర్యాద. గాజు ఉత్పత్తికి రాజస్థానపు ఇసుక పేరెత్తినది. అందుకనే రాచోప, గాజు పరిశ్రమలన్నీ ఈ ప్రాంతాలలోనే నిర్మాణము కోవటం!

రాజస్థానం జనసంఖ్య 2 కోట్లు; సాలిసప్రభుత్వ వ్యయపులంబనా 37 కోట్లు; 26 జిల్లాలు, వర్షపాతము సంవత్సరమంతా కలిసి 20 అంగుళములుండదు, 1 అంగుళానికి తగ్గదు. ఉన్న 26 జిల్లాలలో 16 కరువులకు కల్పతరువులు. కోట, ఉదయపూర్, అజ్మీర్, జైపూరు, ఝాలావాడ్ ప్రాంతాలుమాత్రమే సారవంతమైనవి. మిగతవాటిని సూర్యునికు పనుపుకుంకుమకు కట్టపెట్టిన శ్రీ ధనమనే పిలువవలసియుంటుంది. ఆవరాలు, మొక్కజొన్న, గోధుమ, సజ్జ ఇక్కడి పంటదినుసులు. వర్షాలకు అరుబడాపుకొని అలమటిస్తూ ఉంటే కర్షకుల నిట్టూర్పుసేదాలు ఎడారిమీదనుండి సెగలుజిమ్మురు వీచుమంటే వడమటి గాలిని వడునుపెట్టడానికి.

ఈ ఎడారిలో ఆస్ట్రేలియా కర్రతుమ్మచెట్టు వివరీతము. చెట్టు అనలే ఎదగని ఈ ఎడారి ప్రాంతాలలో అముదపుచెట్లు మహావృక్షాలైనట్లు కర్రతుమ్మలను రస్తాలప్రక్క ధాలుచెట్లుగాకూడ నాటి పెంచుతుంటారు. భారతయుద్ధమైనా పదునెనిమిది దినాలవిసవ ఆగిందికాని, రాజస్థానపుఎడారి యిసుక వేలకొలది సంవత్సరాల క్రితము ఇచ్చటి అభాగ్యులపైన ప్రకటించిన ప్రచండమైన సమరానికి అటు తోటు అంటూ లేదు. నేల మిరుపతోట రేపు ఇసుకదిబ్బగాను, ఈ దినము కళకళ లాడుతుంటే పచ్చని జొన్నక్కరలు రేపు దినుమ్ములుగాను మారుతుంటే ఇంకా నిస్సారమైన నీటిదిగాము లను కనిపెట్టుకొని తాతలనాటినుండి అంటిపెట్టుకొని ఇంతమంది ప్రజలు ఎందుకున్నారో దురూహ్యము. బికనీరు, జైసాల్మిరు, జోధపూర్, శెఖావాడ్ ప్రాంతాలలో ఎడారివెల్లి విరిసింది. జైపూరు రాజధాని అను పట్టణము ప్రతిదినముదాటి కొంచముతొంగిచూచి పోవుచుండు ఎడారి ఇసుకను పొగనంపుటకు రస్తా పనికీలకులు ప్రత్యేకముగనున్నారు. ఈ ఎడారి ప్రదేశాలకు అనుపుగానున్న మోటారుజీవులు కూడ ఇచ్చట ప్రత్యేకమైనవే. మహారాజులు, వణిక్పుంగవులు ఎంత వలదన్నను ఒకపుడి సేదదీర్చుకొని పోవుచుండు గండుఇసుకకు వారము పట్టములేదు. ఈ ముట్టడిని అపుటకై కలయుండ్ల నగరవాసులు తమ సౌధములచుట్టు నిర్మించుకొను 20 అడుగులఎత్తు ప్రహరీగోడలు ఆకారానికే కాని పైకి ఉసికి దాటి క్రమ్మవచ్చే మొనర్పుదుండు ఇసుకకు అడ్డుతప్పు ఉండదు. ప్రకృతికి మానవునికి ఇన్ని శతాబ్దాలుగా జరుగుచున్న ఈ గజకచ్ఛపపు పోరాటములో ఎవరు గెలిచినది ఎవరు ఓడినది ఇంకను నిశ్చయము కాలేదు.

నేడు రాజస్థాన్ఎడారి పరిశోధనకై ప్రవేశించవలయునకే రష్యాప్రభుత్వం పంపించిన ఎడారిఇసుక నిరోధక శాస్త్రవేత్తలు ఇక్కడవచ్చి తమ పరిశీలన ప్రారంభించుచుండిరి. ఎడారులు అమెరికాలోను, రష్యాలోను పెల్లుగాకలవు. రష్యా స్టెప్ఎడారి, ఆఫ్రికా సహారాయెడారి, రాజస్థానపు థార్ఇసుకసముద్రము ఒకే అంశముకుచెందినవనే చెప్పవచ్చు. కాని ఆ దేశాలలో పరిశోధనఫలితముగా కొన్ని కొండ విత్తనాలను విమానాలద్వారా వెదజల్లినందున అడవులుమొలిచి ఇసుకయొక్క ప్రవాహాన్ని అరికట్టగల్గినవి. మన థార్ ఎడారిలోగూడా అడవిగడ్డి దినుసులను, తుమ్మ వగైరా చెట్లవిత్తనాలను కొంతకాలం నుండి చల్లుచున్నందున చిన్నచిన్న మొక్కలు నాటుకొనుచున్నవి.

రాజస్థానపు ఎడారివైశాల్యము 60 వేల చదరపు మైళ్లు. పొడవు 250 మైళ్ళు, వెడల్పు 100 మైళ్లు. భగీరథుడు కష్టపడి తెచ్చిన గంగవలె సీటులువారిన ఈ చవటి తల్లి పరగణాను సస్యశ్యామలమొనర్పు

—తరువాత 11వ పేజీలో

మద్రాసు అమెరికా సమాచార శాఖలో ఆడియో విజ్యువల్ ఆఫీసరు శ్రీ కెన్నెత్ వెస్ట్ టేలర్

కావలి హైస్కూలులో పాత హెడ్మాష్టరు కనుపర్తి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం చిత్రపటావిష్కరణము, అపూర్వమైన సైన్సుప్రదర్శనము - కావలి, కందుకూరు మంచినీటి కఱవు - రాళ్లపాడుక్రింద వరినాటుకు నీళ్లులేవు - కొండంభట్టులో 21 మందిమీద చార్జిషీటు-కనుపర్తి పాడుసుబ్రహ్మణ్యస్వామికి 3వేలు

**

కావలి కబుర్లు

పదిహేనేళ్లక్రితం హెడ్మాష్టరుగా పని చేసి రిటైర్ అయిన శ్రీ కనుపర్తి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారి రూపపటాన్ని, జిల్లా పరిషత్తు హైస్కూలు హాలులో, చేర్మెన్ శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఆవిష్కరించారు. 5 తేది జరిగిన ఈ చిత్రపటావిష్కరణ సభకు మద్రాసు లాకాలేజి ప్రొఫెసరు శ్రీ వి. ఎస్. బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారు అధ్యక్షత వహించారు.

న్యాయవాది శ్రీ శ్రీరామగిరి రామమూర్తి అహూతులకు, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యంగారికి స్వాగతం చెప్పారు.

శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్యంగారు మాట్లాడుతూ, తాను విద్యార్థిగా వుండినప్పుడు శ్రీ కనుపర్తి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు ఎంత చక్కగా పాఠాలు బోధించేవారో, వారు ఎంతటి మేధావంతులో వివరించారు. మద్రాసు న్యాయవాది శ్రీ బి. హనుమంతరావు కనుపర్తి వారికి సన్మానపత్రం చదివి సమర్పించారు. శ్రీ బి. హనుమంతరావు పద్యసుమాలతో గురుపూజ జరిపారు. శ్రీయుతులు బి. యజ్ఞనారాయణయ్య, ఎస్. రామచంద్రరావు, కె. ఎస్. సుందరరాజారావు, పి. చెన్నారాయుడు గారలు శ్రీ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారి సేవలను కొనియాడుతూ ప్రసంగించారు.

తర్వాత శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఉపన్యసిస్తూ, తన గురువైన శ్రీ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారి రూపపటాన్ని ఆవిష్కరించే అవకాశం తనకు కలుగడం మహాద్భాగ్యమన్నారు. నిస్సహాయులైన ఉపాధ్యాయ కుటుంబాల సహాయార్థం నిధి ఏర్పాటు, రిటైర్ అయ్యేసమయానికి స్వంత ఇల్లు, మంచివలితాలు సాధించినవారికి అడ్వాన్సు ఇన్‌క్రిమెంట్లు వగైరా ఉపాధ్యాయులకై జిల్లాపరిషత్తు వుద్దేశించిన సహాయ కార్యక్రమాన్ని వివరిస్తూ, ఇవన్నీ ప్రభుత్వామోదానికి పంపి చాలకాలమైనా వారు యింకా ఆలోచిస్తూనేవున్నారని, మంత్రులందరూ వీటిని ఆశీర్వదించినా, ఆర్థికమంత్రిత్వశాఖమాత్రం యింకా వీటిని తన వద్దనే వుంచుకున్నదని వ్యాఖ్యానించారు. ఉపాధ్యాయులకొరకు మేయానుపత్రిలో రెండుపడకలు ప్రత్యేకించి వుంచామని కూడా చెప్పారు. ఉపాధ్యాయులకు కష్టాలేమైనావుంటే తనకు చెప్పుకోమంటే, హెడ్మాష్టర్లమాత్రం తమ పాఠశాలలలో బెంచీలులేవని, గోడలు పెట్టించమని చెప్తున్నారని వ్యాఖ్యానించారు శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి.

శ్రీ ఎస్. రామమూర్తిగారి ధన్యవాదములతో, వినోద ప్రదర్శనాలతో చిత్రపటావిష్కరణోత్సవం జయప్రదంగా పరిసమాప్తమైంది.

(ఉపాధ్యాయులకష్టాలు తనకు చెప్పుకుంటే సహాయపడెదనని శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి అంటారు. కాని కొందరుఉపాధ్యాయులుచెప్పడం, తమ అరియర్సు, టి.ఏ.లు బాల నిల్చిపోయివున్నవని, ఎన్నిసార్లు వరిషత్తుఆఫీసుకువ్రాసినా అవి కదలడంలేదని, కనీసం జవాబుకూడా వుండటంలేదని అంటున్నారు. బహుశా ఈ విషయాలు చేర్మెన్ చెవికి పోవేమోననుకోవలసి వుంటుంది.)

జిల్లాపరిషత్తు మల్టీపర్పసు పాఠశాలలో యేర్పాటుచేయబడిన విజ్ఞానశాస్త్రప్రదర్శనానికి 5తేది శ్రీ కానుమిల్ల నరసింహారావు ప్రారంభోత్సవంజరిపారు. సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వేమిరెడ్డి అయ్యపరెడ్డి అధ్యక్షత న జరిగిన సభలో శ్రీ నరసింహారావు వుపన్యసిస్తూ, మనదేశంలో శాస్త్రపరిశోధనలకు ఖర్చుపెట్టవలసినంత పెట్టడంలేదన్నారు. మనదేశంలోగూడా ప్రతిభావంతులైన శాస్త్రజ్ఞులనేకమంది వున్నారని, అవకాశంలేక వారు మరుగునపడివున్నారని, అణుయుద్ధభీతిని కల్గించిన శాస్త్రజ్ఞులే ఆభీతిని పోగొట్టగలరని, సైన్టిష్టులకు ప్రభుత్వము అన్నివిధాల సహాయపడాలని కోరారు.

పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ కానుమిల్ల రామస్వామిరావుగారుగూడా వుపన్యసించారు. సభాప్రారంభంలో సహాయ ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ సుసరుపాటి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం సదస్యులకు స్వాగతం పలికారు.

ఈ విజ్ఞానశాస్త్ర ప్రదర్శనం నాలుగు పెద్ద హాల్సులో ఏర్పాటు చేయబడినది. ప్రకృతి శాస్త్రప్రదర్శనాన్ని శ్రీయుతులు కె. మాధవరావు, వై. శివాధిశంకర్, ఎస్. ఎం. కె. రహిమాన్ గార్లు; పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రప్రదర్శనాన్ని శ్రీ డి. మోహనరావు; రసాయనికశాస్త్ర ప్రదర్శనను శ్రీ వలంబ్యాల సుబ్రహ్మణ్యశర్మ; విద్యుచ్ఛక్తి-యాంత్రిక ఇంజనీరింగు ప్రదర్శనాన్ని శ్రీ డి. సత్యనారాయణమూర్తి; సాంఘిక శాస్త్ర ప్రదర్శనను శ్రీయుతులు వి. ఎల్. నారాయణరావు, ఏ. శ్రీనివాసరావు, జి. రామచంద్రరావు, ఎ. డి. శ్రీనివాసాచారి; గణితశాస్త్ర ప్రదర్శనను శ్రీయుతులు కె. శేషయ్య, పి. పిరారెడ్డి, పాండురంగారావు, కె. హనుమంతరావుగారలు ఏర్పాటు చేశారు.

జిల్లాలోనే ఇంతవరకు ఎప్పుడూ ఏర్పాటు గానివిధంగా అపూర్వంగా వున్నదని చూచినవారిచేత ప్రశంసింపబడుతున్న ఈ ప్రదర్శనం, టవును ప్రజలను-విద్యార్థులనే గాక, దూరపుగ్రామాలనుండికూడా విద్యార్థులను అత్యంతంగా ఆకర్షిస్తున్నది.

ఈ ప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవానంతరం అహూతులకు 'టఫే' పద్ధతిన అల్పాహారవిందు జరిగింది.

, , ,

సెప్టెంబరు సగందాటిపోతున్నా చినుకు లేదు. పడమటిగాలి ప్రచండంగా వీస్తున్నది. ఎండలు రోహిణికార్తెను మరపిస్తున్నవి. బావులన్నీ ఎండిపోయినవి. నీళ్లకు పౌరులు నానాయాతనపడుతున్నారు. నీటి ఎద్దడితో బావులవద్ద తగాదాలు పెరిగిపోతున్నవి.

వర్షాలు రాగలవనే ఆశతో రైతులు ఇంట్లోవున్న విత్తనాలను పొలాల్లో చల్లి

—కొరవ 12.వ పేజీలో

రాష్ట్రపతి శ్రీ రాధాకృష్ణ జన్మదినోత్సవము

ఉపాధ్యాయదినంగా ఊరూర సభలు

సకల శాస్త్రార్థ సారంబు సంతరించి
చేర్పితమ్ముల నోర్పున తీర్చిదిద్ది
పరమ పురుషార్థ సాధక పథముజూపు
గురునిమించిన దేముండు ధరణిలేదు!

—యస్. రామమూర్తి (హైస్కూలు హెడ్మాష్టరు)

భారత రాష్ట్రపతి, ఆదార్శ శిరోమణియైన డాక్టరు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణ జన్మదినోత్సవం, ఉపాధ్యాయ దినంగా, 5 తేది, దేశమంతటా జరుపబడింది. భారత రాజధాని మొదలు, గ్రామ పంచాయతీవరకు ఈ వుత్సవాలుజరిగాయి. నెల్లూరుజిల్లాలో గూడా పాఠశాలవున్న ప్రతిగ్రామం రాష్ట్రపతి రాధాకృష్ణకు శుభాకాంక్షలందజేస్తూ, బాలబాలికలను తీర్చిదిద్దేఉపాధ్యాయులపట్ల గౌరవాన్ని, వారి సేవ మన్నల పట్ల సానుభూతిని ప్రదర్శిస్తూ, క్రమశిక్షణ-విద్యాస్థాయి పెరగవలసిన ఆవసరాన్ని గూర్చి సభలలో వుపన్యాసాలు,సన్మానాలు జరిగాయి.ఆవార్తలను దిగువ యిస్తున్నాము.

నెల్లూరు: జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ బి. శ్యామదాస్ ప్రోత్సాహంతో రాష్ట్రపతి జన్మదినం- ఉపాధ్యాయదినంగా వైభవోపేతంగా జరుపబడింది. ఆరోజు పాఠశాలలకు సెలవివ్వబడింది. నినాదాలతో, బాల బాలికల వుత్సవం నభాస్థలియైన టవునుహాలుకు సాగింది. సభకు శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీ కె. యస్. సుందరరాజారావుగారు సమాజంలో వుపాధ్యాయుని పాత్ర, ప్రాథమికోపాధ్యాయుని స్థితిగతులను వివరించారు. శ్రీ శ్యామదాస్, డా. రాధాకృష్ణ ప్రతిభాపూర్వకమైన, మహోజ్వలమైన జీవితకథను పిల్లలకు రమ్యంగా, ప్రబోధాత్మకంగా చెప్పారు. జీతాలు పెరిగినా ఉపాధ్యాయుల కష్టాలుతీరడంలేదని, ప్రభుత్వమూ వారిపట్ల సానుభూతిని చూపలేదని శ్రీ శ్యామదాస్ అన్నారు.

విరువూరు: మిడిల్‌స్కూలు ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు వుదయం ఉపాధ్యాయ సంక్షేమనిధి హుండీలతో, నినాదాలతో వూరేగారు. సాయంకాలం హెడ్మాష్టరు శ్రీ బి. వెంకటరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన సభ జరిగింది. ఉపాధ్యాయులు శ్రీయుతులు పి. చంద్రన్, ఎం. ఇబ్రహీం, ఎం. డి. ప్రసాదరావు, ఎ. వెంకటేశ్వర్లు రాష్ట్రపతి సేవలను కొనియాడుతూ వుపన్యసించారు.

నలదలపూరు: ఉపాధ్యాయ దినోత్సవము, ఇచటిఉయిన మిడిల్‌స్కూలు

—కొరవ 12 వ పేజీలో

వాకాడు మనిషిలేని పోస్టాఫీస్

విప్లవాత్మకమని కలెక్టరు శ్రీరాజగోపాల్

అభ్యుదయపథంలోనేగాదు, ఆదర్శమార్గంలోగూడా తనదే ముందడుగు అని వాకాడు సంస్థలు రుజువుచేసుకున్న ఒక సంఘటన గతవారంలో జరిగింది.

ఇందులో, సేవాభిలాషేగాక, వినూత్న ఆదర్శాలను కలుగగనే కార్యసాధకుడు శ్రీ ఎ. జనార్ధనరెడ్డి, తన బేసిక్ ట్రయినింగుస్కూలులో 'నైతిక పరివర్తనోద్యమం' (Moral efficiency drive) ప్రారంభించి, రేపు విద్యార్థులకు ఉద్యోగమవపోయే నేటి ట్రయినింగు విద్యార్థులలో దొంగతనాలుగుడు వగైరా దురలవాట్లను మాన్పించారు; స్కూలుముందు మనిషిలేని పోస్టాఫీసునుపెట్టి విజయవంతంగావించారు. ఆదర్శప్రాయమైన తమ ఈ రెండు కార్యాలను, మంచిని ప్రోత్సహించే వుత్తమాధికారి కలెక్టరు శ్రీ ఎం. వి. రాజగోపాల్ గారిచేత 7 తేది ప్రారంభోత్సవం గావించారు.

ఈ సందర్భంలో శ్రీ జనార్ధనరెడ్డి తమ ఆశయాన్ని ఇలా వివరించారు- "మేము ఏర్పాటుచేసిన ఈ ఐహిరంగ పోస్టాఫీసు ఐహో చిన్నదియైనా, దాని వెనుకవున్న ఆశయం మహోన్నతమైనది. గౌతమబుద్ధుడు,గాంధీజీ,నెహ్రూమహనీయులను ఆవిష్కరించుటలో ఎంత విలువవున్నదో; వారి ఆశయాలను రూపమిచ్చి, ఒక పథకంద్వారా

—కొరవ 12 వ పేజీలో

స్టాంపులుపోయినవి

రూ॥ 100 లు విక్రయ స్టాంపులు - 16.
కోర్టు ఫీజు రూ॥ 10 లు కోట్లు — 30.

ఇవి నేను బుచ్చిరెడ్డిపాలెంనుండి అన్నారెడ్డిపాలెంనకు సైకిలుమీద పోతుండగా దారిలో పోయినవి. దొరికినవారు తెలిపినచో బహుమతి యివ్వబడును. నాకు స్టాంపులు మాత్రం యిచ్చిన చాలును. కేసులు యివ్వనవసరములేదు.

గడి శంకరారెడ్డి,
అన్నారెడ్డిపాలెం (పోస్టు.)
బుచ్చిరెడ్డిపాలెం (S. O)

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో

1 A. 390 of 63. O. P. 43 of 62

వి. ప్రతాప్‌సింగు —పిటీషనరు.
వి. మహిపాల్‌సింగు —రెస్పాండెంటు.

నోటీసు:- యీ నెంబరు మైనరులతండ్రి లేటు వి. బహదూర్ సింగుచేసిన రుణములు తీర్చగలందుకు వారితాలూకు మదిలీపట్నం పతుల్లాఖాన్‌లోని డోర్ నెం. 6 రు, వార్డు నెం. 24 రు గల యింటిని విక్రయించుటకు ఉత్తర్వు ఇప్పించమని మైనరుల గార్డియన్ వి. ప్రతాప్‌సింగు కోరినందుకు నోటీసు నిమిత్తం 30-9-63 తేదికి వాయిదావేయబడినది. యీ విషయమై ఆక్షేపణలున్నవారు పై కోర్టుకు పగలు 10 గంటలకు హాజరై తెలుపుకోవలయును.

—వి. రాధాకృష్ణమూర్తి. అడ్వకేటు.

తిరుపతి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 39 of 1957
E. P. No. 21 of 1963.

యం. నారాయణయ్య (died) L.R,S. శేషమాధవరావు వగైరా—మనుపుదార్లు, తామరపు సుందరాచారి (died) L.R,S తిరువెంకటాచారి వగైరా —జె. డెట్టర్సు.

మనువుదార్లు పరం దాఖలు Proclamation uuder order 21, rule 66 C. P. C.

పై నెంబరులో డిక్రి దాకీకిగాను క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా యిల్లును 3-10-63 తేదిన పైకోర్టువారు యీలము వేయుదురు.

షెడ్యూలు:-చిత్తూరు డి॥ తిరుపతి సబ్ డి॥ చంద్రగిరి తాలూకా, తిరుచానూరులో గంగుండ్రాం మండపమునకు తూర్పు పంచాయతీ రోడ్డుకు పశ్చిమం, ఎ. వి. గోవిందాచార్లు యింటికి దక్షిణం, సడికిపోవు సందుకు వుత్తరం. యీ మధ్య [తూ-ప] 15 అంకణములు [వు-ద] 4 అంకణములు గల గట్టిగార మిద్దెయిల్లు, ఇందుకు అమర్చివుండు తలుపులు, ద్వారబంధనములు, యినుపకటాంజనం, పెరటిలోవుండు చేదబావి డోర్ నె. 2/1 రు Value Rs. 8000/-.

—రొల్లపంటి మునసామి నాయుడు, మనువుదార్ల అడ్వకేటు.

నంద్యాల డి॥ ము॥ కోర్టులో

Small 342 of 59 E.P. 640 of 62

నల్లగట్ల చిన్న నరశింహులు —వాది.
నల్లగట్ల పుల్లయ్య —ప్రతివాది.

వాది డిక్రి కాక్షీకింద ప్రతివాది స్వాధీనములోవుండే లేటు నల్లగట్ల నర్సమ్మ ఆస్తిరాస్తిని 25-9-63 తేదిన కోర్టువారు బహిరంగముగా వేలంవేయుదురు.

షెడ్యూలు:కర్నూలు డి॥ ఆళ్లగడ్డ సబ్ డి॥ ఆళ్లగడ్డ తా॥ అర్. నాగులవరంగ్రామం లోనిఆస్తి (1) స. నంబ 235 పై యె 1-94 ట్లు శిస్తు రూ 9-37 న.పై [తూ] బాలేపల్లి నరశింహులు భూమి [ద] యూడిగె పక్కీరయ్య భూమి [వు] యూడిగె పక్కీర భూమి [ద] రెడ్డిపల్లె హాలచెన్నుగాని భూమి (2) స. వుంబ 440. యె 3-08 ట్లు శిస్తు రూ 1-75 న.పై. పూర్తి.

— యస్. నారాయణరెడ్డిగారు.
వాది అడ్వకేటు.

ఇల్లు అమ్మబడును

నెల్లూరు మూలపేటలో రాజాగారివీధి యందు నెం. 79 రు గల యిల్లు అమ్మ బడును. షుమారు 40 అంకణాల జాగాలో 30 అంకణముల యిల్లు, ఎలెక్ట్రిసిటీ, కొళాయి, డ్రైను అన్నివసతులు వున్నవి. స్కూళ్ళకు, కాలేజీకి, మార్కెటుకు దగ్గర మెయిన్‌రోడ్డులో వున్నది.

కె. జనకనందనసింగు,

79, రాజాగారివీధి—మూలపేట—నెల్లూరు.

ఒంగోలు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O.S. 291 of 60. E.P. 564 of 62

కుందం వాగిరెడ్డి —ట్రాన్సుఫర్ వాది.

వల్లూరి కోటయ్య వగైరా—ప్రతివాదులు.

ప్రతివాదులు తా॥ యాలము కాబోవు స్థిరాస్తి వివరం:- ఒంగోలు స. రి. ఇలాకా వల్లూరు గ్రామంలో ప్రతివాదులకు హక్కు భుక్తములుగల ఆయక అస్తివివరము:-

(1) స. 692 రు పట్టా సర్వే 188/3 నెంబరు, యె 0-74 ట్లులో యె 0-37 ట్లు సమిష్టి కాని ది. నదరు యె 0-74 ట్లుకు హద్దులు:-[తూ]వారణాసి లక్ష్మీనారాయణ భూమి [ద] పంటకాల్వ [ప] రాజాగారి భూమి [ఉ] పర్ల చిన్నోడు భూమి. యీ హద్దులలోని యె 0-74 ట్లులో యె 0-37 సెంట్లు. క్రయం రూ. 500/- లు.

(2) డిటో గ్రామంలో పెంకుటియిల్లు, ఖాళీస్థలంకు హద్దులు:-[తూ]కొంతవరకు బజారు - కొంతవరకు పోకల కొండయ్య యిల్లు - ఖాళీస్థలం [ద] బళ్ళపల్లి వెంక టేశ్వర్లు వగైరాల యిండ్లు [ప] వారణాసి లక్ష్మీనారాయణ వగైరాల స్థలము [ఉ] మండి గంగిరెడ్డి వగైరాల స్థలము. యీ హద్దులలోని పెంకుటియిల్లు 5 గదులున్న నదరు యింటికి వుత్తరం. పడమరవున్న ఖాళీస్థలం షుమారు 50 గదులలో సమిష్టిన సహం 25 గదులున్ను, యింటికి అమర్చిన తలుపులు, ద్వారబంధనములు, పైకప్పుసామానులు, కొబ్బరిచెట్లు.

—క్రయం రూ. 750/- లు.

వేలమువాయిదా 14-10-63 తేది హె॥ హియరింగ 28-10-63 తేది

—కె. పట్టాభిరామయ్య—అడ్వకేటు.

నరసాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

E.P. 426 of 62. O.S. 23 of 56.

కంబాల వెంకన్న — వాది.

కొమ్మిరెడ్డి వెంకన్నవగైరా —ప్రతివాద్లు.

ఈ నెంబరులో ప్రతివాదుల తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని 8-10-63 తేది పగలు 11 గం॥ లగాయతు నదరు కోర్టువారియెదుట వేలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:- పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా, నరసాపురం తా॥ నరసాపురం సబ్ డి॥ లో చేరిన నరసాపురం మున్సిపల్ లెబడాలలా 13-వ వార్డు రుస్తుంబాదా గ్రామం తా॥ ప్రతివాదులు స్వాధీన హక్కు భుక్తములుగల అస్తివివరము:-

(1) 1-వ ప్రతి: తి. మె. R.S. నె 624/2, యె 1-52 ట్లులో మధ్య యె 0-46 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] వాది తా॥ నందుమార్గం [ప] ఈ నెంబరు మిగతభూమి [ద] కంబాల చిట్టెమ్మ అనే వెంకమ్మ భూమి [ఉ] కొమ్మిరెడ్డి రామస్వామిభూమి.

(2) 2-వ ప్రతి: తి. మె. R.S. నె 624/2, యె 1-52 ట్లులో మధ్య యె 0-10 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] 3-వ ప్రతి భూమి కొంత వరకున్ను, కొమ్మిరెడ్డి రామస్వామి భూమి కొంతవరకున్ను [ప] కంబాల చిట్టెమ్మఅనే వెంకమ్మభూమి [ద] కొమ్మిరెడ్డి రామస్వామి భూమి [ఉ] వాదిభూమి. పెరో॥ యె 0-56 ట్లు భూమిన్ని, ఇందలి నానావిధ ఫలవృక్షము లున్ను సహా. వర్యారుపాట 1-వ ఐటం రు. 100/- లు. 2-వ ఐటం రు. 30/- లు.

—పొలిశెట్టి వెంకన్న—అడ్వకేటు.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

శ్రీ గోపాలరెడ్డి 25 తేది వస్తున్నారు

సంస్థసేవకై అధికార పరిత్యాగ మొన ర్చిన డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు 25 తేది ఉదయం జి. టి. ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో నెల్లూరు వస్తున్నారు.

26 తేది మధ్యాహ్నంనుండి శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డిగారితో కలసి కందుకూరుకు పోయి; 27, 28 తేదులలో ఇరువురూ అ తాలూకాలో పర్యటిస్తారు.

కందుకూరు పర్యటన అనంతరం శ్రీ గోపాలరెడ్డి బుచ్చి, నెల్లూరులలో అక్టోబరు 3 తేది వరకు వుండి, 5 తేది ఢిల్లీకి చేరు తారు.

నెల్లూరు బహిరంగసభ

25 తేది సా. 6-00 గంటలకు, జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్వర్యాన, నెల్లూరు సెంట్రల్ క్యాంపు మైదానంలో బహిరంగసభ జరుగు తుందని; శ్రీ గోపాలరెడ్డి, కేంద్ర నీటి వనరుల మంత్రి డాక్టరు కె. ఎల్. రావు, రాష్ట్ర ఇరిగేషన్ మంత్రి శ్రీ పి. సి. సుబ్బా రెడ్డిగారలు ఉపన్యసిస్తారని, అధ్యక్షుడు శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డి తెలియ జేస్తున్నారు.

గుడ్లూరు సమితి: హైకోర్టు తీర్పు

శ్రీ ఎన్. ఎం. విలియమ్స్ (చిత్తూరు జిల్లా), శ్రీ పొన్నలూరు వీరరాఘవరెడ్డి, డాక్టరు ఎం. వి. కృష్ణారెడ్డి గారలను గుడ్లూరుసమితి సభ్యులుగా జేస్తూ ప్రభుత్వం జేసిన వుత్తరువును, హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులు శ్రీ సత్యనారాయణరాజు, శ్రీ వెంకటేశంగారలు రద్దుజేసారు.

ఈ సమితిలో ఓటింగులన్ని తారు మారు జేయుటకు ఇతర సమితులలో సభ్యు లైన పై ముగ్గురు ఈ సమితిలో సభ్యులుగా గావింపబడినారని, అది చెల్లనేరదని, శ్రీ ఉప్పలపాటి రంగరాజు దాఖలుజేసిన రిట్‌పిటిషన్‌ను విచారించి, న్యాయమూర్తులు 5 తేది పైతీర్పు చెప్పారు.

కొండపి శాసనసభ్యుడు శ్రీ దాగంటి రోశయ్యనాయుడుగూడా ఈ సమితిలో సభ్యుడు కానేరదనే రంగరాజువాదాన్ని, శ్రీ రోశయ్యనాయుడు ఇంతవరకు ఏసమి తిని కోరుకోలేదు కాబట్టి న్యాయ మూర్తులు త్రోసివేశారు.

రిట్ పిటిషన్లోని వాదం సరియైనా కాకపోయినా, చట్టం దాని ఆశయాను గుణంగా అమలు జరపబడడం లేదనే అను మానంగూడా రాగూడదని, అలాంటిదానిని తొలగించాలని న్యాయమూర్తులు తమ తీర్పులో వెలిబుచ్చారు. చట్టాన్ని అనుస రించి శాసనమండలి సభ్యుడు ఒక్క సమి తిలోమాత్రం సభ్యుడుగా వుండవచ్చునని స్పష్టంగా వున్నదని; కాని ఎప్పుడంటే అప్పుడు ఏ సమితినైనా కోరుకోవచ్చునని, మార్చుకోవచ్చుననే గవర్నమెంటు ప్లీడర్ వాదంతో తాము ఏకీభవించలేక పోతున్నా మని న్యాయమూర్తులు తెలియజేసారు.

సమితి ఎన్నికలలో పై ముగ్గురిని అను మతించవద్దని ప్లానింగు, పంచాయతీరాజ్య శాఖ కార్యదర్శిని; కందుకూరు ఆర్. డి. ఓ. ను న్యాయమూర్తులు ఆదేశించారు.

ఈ కేసులో శ్రీయుతులు సి. కొండయ్య, టి. వి. రంగరాజు, సి. నారాయణగారలు వాదికి; గవర్నమెంటు ప్లీడరు శ్రీ పి. రామ చంద్రారెడ్డి ప్రభుత్వ పక్షంగా వాదించారు.

• • •

ఈ ముగ్గురి సభ్యత్వాలు రద్దవుతవి కాబట్టి, శ్రీ రామకృష్ణారెడ్డి మెజారిటీ కోల్పోతాడని, శ్రీ రంగరాజుకు ఒక ఓటు ఎక్కువే వుండవచ్చునని విషయజ్ఞుల వూహ. రామకృష్ణారెడ్డి వర్గీయుల నుండి గూడా రంగరాజువర్గం ఒకటి రెండుఓట్లు ఆశిస్తున్నట్లున్నది.

1964లో క్రొత్తఎన్నికలు జరుగనున్న కారణంతో, ఈ సమితి ఎన్నికను ప్రభు త్వం యిప్పుడు జరపకుండా పోవచ్చునని అంటారు. ఏంజరుగుతుందో చూద్దాం!

హాయిగా పదిపావులు సంపాదింపు కుంటూ; తన అభిమానానికి యితరులు ఎదురు చూడవలసిందేగాని, ఒకరి అభి మానంమీద తాను ఆధారపడకుండా గౌర వంగా వుండిన శ్రీ రామకృష్ణారెడ్డి, ఈ రొంపిలో మొలబంటి ఇరుక్కొని, బైటబడ లేకున్నారు!

గవర్నమెంటు ప్లీడరుగా శ్రీ పి. వి. రమణారెడ్డి

నెల్లూరు గవర్నమెంటు ప్లీడరుగా యువ న్యాయవాది శ్రీ పి. వి. రమణారెడ్డిగారు నియమించబడినారు. ప్రస్తుతం గవర్న మెంటు ప్లీడరుగావున్న శ్రీ ధరణికోట సుబ్రహ్మణ్యంగారి వుద్యోగకాలం పూర్తి కాగా, శ్రీ రమణారెడ్డిగారి నియామకం జరిగింది.

శ్రీ రమణారెడ్డి వయస్సు 39. ఇంత చిన్నవయస్కుడు ఈ పదవికి యింతవరకు నియమింపబడినట్లులేదు. శ్రీ రమణారెడ్డి వయస్సులో చిన్నవాడు గావచ్చుగాని; న్యాయవాదవృత్తిరీత్యా పెద్దవాడనే చెప్పవలసివుంటుంది. ఈ అర్హతే, వారికి ఐదు పదుల వయస్సు దాటినవారు పొందే ఈ పదవిని సంపాదించిపెట్టింది.

న్యాయవాద రంగంలో ఒక వున్నత సోపానాన్నెక్కిన శ్రీ రమణారెడ్డికి మా అభినందనలు.

ఛీఫ్ ఇంజనీరుకు విందు

ప్రయివేటు ఇంజనీరింగు సంస్థలో ఒక చిన్న వుద్యోగిగావుండి, ఇంజనీరింగు కళా శాల ఎటువంటిదో ఎరుగకుండా, స్వయం ప్రతిభతో కృషితో వున్నతస్థితికి వచ్చిన మేధావి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఛీఫ్ ఇంజనీరు (జనరల్) శ్రీ తంబు మల్లారెడ్డిగారు నెల్లూరుకు వచ్చిన సందర్భంలో, సహృద యుడు శ్రీ మోపూరు రామరెడ్డి, 8 తేది రాత్రి 'చంద్రబాగ్' లో వారి గౌరవార్థం విందు జేసారు. ఇది స్నేహపరిచయరీత్యా గౌరవ పూర్వకంగా జరిగిన విందు.

శ్రీ మల్లారెడ్డి సబ్ డివిజనల్ ఆఫీస రుగా నెల్లూరు రైతాంగానికి పాతపరిచ యస్తుడైన అధికారి.

రాజమండ్రిలో నెల్లూరు నర్సింగ్ హోం

నెల్లూరు తాలూకా సౌత్ ఆములూరు వాసి శ్రీ నంబూరు సుబ్బరామానాయుడు గారి కుమారుడు డాక్టరు రంగయ్యచౌదరి ఎం. బి., బి. ఎస్., శ్రీమతి డాక్టరు రమణ ఎం. బి., బి. ఎస్., డి. జి. ఓ. ను పరిణయ మాడి, తూర్పు గోదావరి జిల్లా అల్లుడై, వైద్యదంపతులైన ఇరువురూ కలసి "రామ లక్ష్మీనర్సింగ్‌హోం" పేరుతో రాజమండ్రి జాంపేటలో ఒక వైద్యశాలను స్థాపించి, శాసనసభ్యుడు శ్రీ కాండ్రు వీరన్నగారిచే 1 తేది ప్రారంభోత్సవం జరిపింపు కున్నారు.

ఇదివరలో ఈ గ్రామస్తుడైన శ్రీ ఎం. గోపాల్‌చౌదరి గుంటూరు అల్లుడై, ఎం. డి. పట్టాపొంది, అచ్చటే ఒక నర్సింగ్‌హోం పెట్టారు. ఉన్నతవిద్య చదువుకొని, వృత్తికి వచ్చే సౌత్ ఆములూరు యువకులను సర్కారు జిల్లాలవారు గ్రద్దతన్నుక పోయి నట్లు తన్నుక పోతున్నట్లున్నారు!

"రామలక్ష్మీ నర్సింగ్‌హోం" సేవలో, సంపాదనలో విజయవంతమై, డాక్టరు రంగయ్యచౌదరి దంపతులకు మంచిపేరు ప్రతిష్ఠలను దెకూర్చుగాక!

ఇంగ్లీషులో తిక్కన భారతం

నెల్లూరు రోటరీ క్లబ్బు 4 తేది సమా వేశంలో ఉభయభాషా(తెలుగు,ఆంగ్లము) పండితుడు, కవి, సిద్ధార్థ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ గుర్రం వెంకట సుబ్బరా మయ్యగారు తాను ఆంగ్లీకరించిన తిక్కన హరిహరనాథ స్తోత్రాలను పఠించారు. శ్రీ తిక్కవరపు రామరెడ్డిగారి ప్రోత్సాహం, డాక్టరు దివాకర్ల వెంకటావధానిగారి సూచన తనకీ కృషికి ప్రోత్సహించిన వని, ఇప్పటికి రెండువేలపంక్తులఅనువాదం జరిగిందని వారు చెప్పారు.

ఈ సమావేశానికి డాక్టరు పి. సి. రెడ్డి అధ్యక్షత వహించగా, శ్రీ ఎన్. శంకర్ శ్రీ సుబ్బరామయ్యగారిని పరిచయం జేశారు.

• • •

11 తేది సమావేశంలో కలెక్టరు శ్రీ ఎం. వి. రాజగోపాల్ 'అంతర్జాతీయ సుహృద్భావం' మీద వుపన్యసిస్తూ ఉపని షత్తులసారం, రోటరీ సందేశం ఒకటే నన్నారు. రోటరీక్లబ్ నలుగురు పి. యు. సి. విద్యార్థులకిచ్చిన స్కాలర్‌షిప్పులను కృతజ్ఞతతో స్వీకరిస్తూ; అన్ని స్కాలర్ షిప్పులూ హరిజనాది వెనుకబడిన తర గతులకేననే విధానంవల్ల, ప్రతిభావంతు లైన ఇతరతెగల పేదవిద్యార్థులకు అన్యా యం జరుగుతున్నదని; ఇలాంటి అనధికార సేవాసంస్థలు, ఉదారులైన దాతలైనా పేద విద్యార్థులకు సహాయపడాలని, వి. ఆర్. కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. సుబ్బారెడ్డి గారు తన వుపన్యాసంలో కోరారు.

పేదవిద్యార్థులకు వీటా విడవకుండా రోటరీచేస్తున్న ఆనహాయం, వారిసేవలలో సార్థకమైనది. ఈ సత్కార్యానికి నెల్లూరు రోటరీక్లబ్బును అభినందిస్తున్నాము.

మరల కల్లుఅంగళ్ల వేలం: ఆదాయం 6 లక్షలు!

పిటిని స్వంతకండ్లతోచూస్తూ నీరా అంగళ్లని సత్యదూరంగా పిలువలేక, కల్లు అంగళ్ళంని పిలుస్తున్నందుకు క్షమించ వలెను. నీరాఅంగళ్ళనేపేరు ప్రభుత్వ రికార్డులలో వుండవచ్చు; కాని ప్రజలు మాత్రం కల్లుఅంగళ్ళనే అంటున్నారు.

గత 19, 20 తేదులలో జరిగిన వేలాన్ని రద్దుజేసి; కాని ఉతదతోటు, పెంకాయ చెల్లమగూడా చేర్చి, తిరుగా ఈ నెల 10, 11 తేదులలో వేలం జరిగింది. గత రెండు వర్షాయాలకంటే ఉదఫా జనంజాస్తి; ధనంజాస్తి. అంతేగాదు, మద రాసు, తెలంగాణాలనుండిగూడావచ్చి ఈ అంగళ్ళను ఐజారాకు తీసుకున్నవారు వున్నారు.

గతవర్షాయం 309 అంగళ్ళకు నెలకు రూ. 29,153 లు అయితే; ఉదఫా 304 అంగళ్ళకు రూ 48,655 లు వచ్చింది. అంటే గత వర్షాయం సంవత్సరానికి 3½ లక్షల రూపాయలైతే, ఇప్పుడు 6 లక్షలు! దాదాపు రెట్టింపయినదన్నమాట! నీరాతో చక్కెరచేసే సహకార సంస్థ వున్నందున కావలికి సంబంధించిన ఐదు అంగళ్లు వేలంనుండి తొలగించబడినవి.

ఈసారి పాటలో రూ. 4,950 లతో వల్లూరు నెల్లూరుమొదటిదిగాను; రూ 1,900 లతో గూడూరు రెండవదిగాను; రూ 1830 లతో కోవూరు మూడవదిగాను వచ్చాయి.

ఔరా, మద్యనిషేధమా! ఎన్నిపాట్లు పడుతున్నావు; కాంగ్రెసును ఎంత పరువు దీస్తున్నావు; స్వర్గంలోవున్న గాంధీజీకి ఎంత అపచారంజేస్తున్నావు!!!

ఆకిలివారి షష్టిపూర్తి

రాష్ట్రపతి సత్కారాన్ని పొందిన ఉపా ధ్యాయ శ్రేష్ఠుడు శ్రీ ఆకిలి మల్లికార్జునయ్య

శ్రీ చిన్మయానంద ఉపన్యాసాలు

ఈనెల17,18,19,20 తేదులలో, రోజూ సా. 6-30 నుండి, పురమందిరమున.

17తేది విద్యామంత్రి శ్రీ వి. పి. జి. రాజు ప్రారంభోత్సవం జరిపెదరు.

16 తేది చిన్నచెరుకూరులో షష్టిపూర్తి మహోత్సవం జరుపుకోబోతున్నారు. మరొక అరవైఏండ్లు ఆరోగ్యంగా, అధ్యా పకుడుగానే సేవజేయుమని అందరం ఆశీ ర్వదిస్తాం; శుభాకాంక్షలందజేస్తాం.

స్కాలర్‌షిప్పులు: విజ్ఞప్తి

ఈ సంవత్సరం షెడ్యూల్డు, వెనుక బడిన తెగల విద్యార్థుల స్కాలర్‌షిప్పు దర ఖాస్తులు అసంఖ్యాకంగా వున్నవని; కలె క్టరు, జిల్లాపరిషత్తువారు సాధ్యమైనంత ఎక్కువమందికి మంజూరుజేసి సహాయపడ వలసిందని, బోట్ ఓనర్సు అసోసియేషన్ కార్యదర్శి శ్రీ పి. సార్నాడి విజ్ఞప్తి జేస్తు న్నారు.

మరణాలు

ఆంధ్రనట ఉపాధ్యక్షుడు, నెల్లూరు మండల వేదపరిషత్తు కార్యదర్శి, సంస్కృత భాషాభిమాని, వ్యాపారి అయిన శ్రీ పంగా లక్ష్మీనారాయణ తన 64 పేట 6 తేది మద్రాసులో తన సోదరుని యింట దివంగతులైనారు.

• • •

ఆత్మకూరు తాలూకా గౌరవరం వాసి, ఆత్మకూరుతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా, జిల్లాబోర్డు సభ్యుడుగా పనిజేసి; తన యాజ మాన్యమున వుండిన తాలూకాబోర్డు పాఠ శాలలో జాతీయగీతాలను ప్రవేశపెట్టిన జాతీయవాది శ్రీ గంగవరం వెంకటస్వామి నాయుడు హృద్రోగంతో 6 తేది నెల్లూరులో స్వర్గస్థులైనారు. వారివయస్సు 65 సంవ త్సరములు.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు	పుట్టి 1-కి	390-00
జి. బి.		400-00
తెల్లసెనగలు		280-00
ఎర్రసెనగలు		270-00
టి. కె. ఎం.		300-00
ఉలవలు	తూము 1-కి	19-00

నీటిమట్టం

నెల్లూరు ఆనకట్ట క్రింద	3.40 అ.
సంగం ఆనకట్టపైన	0.50 అ.
కలిగిరి రిజర్వాయరు	19.50 అ.
సర్వేపల్లి	7.32 అ.
నెల్లూరు చెరువు	14.90 అ.
కలిగిరి మెయిన్ కెనాల్	75 క్యూ.
పెన్న మెయిన్ కెనాల్	360 క్యూ.
జాఫరుసాహెబ్ కాల్వ	172 క్యూ.
సర్వేపల్లి కాల్వ	188 క్యూ.

ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి

(మొదటి పేజీ తరువాత)

ఐనంతా ఖర్చులు తగ్గించుకునే విషయా నికి సంబంధించింది. దీనివల్ల పై పైరూపులు మార్చగాని నిజంగా ప్రజలకు జరిగేది అట్టే వుండకపోవచ్చు.

ఏమైనా ఆడంబరాల విసర్జన దేశ స్థాయిలో జరగాలని చెప్పడంకంటే, 'గ్రీన్ ల్యాండ్సు' నుండి మరొక చిన్నయింటికి తరలి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి ఆడం బారతావనికి అదర్శప్రాయుడై వుండవచ్చు గదా! 'అధికారత్యాగాల'కు అలవాటు పడిన శ్రీ సంజీవరెడ్డికి, ఈ 'త్యాగం' ఏపాటిది?

ఇంతకూ ముఖ్యమంత్రి రాజకీయా లలోపలనే, గొరా సత్యాగహాన్ని విర మింపజేయడంలోగూడా గొప్ప చతురతను ప్రదర్శించాడనే చెప్పవచ్చు!

బోగోలు హెడ్‌కానిస్టేబులుకు సంవత్సరం శిక్ష!

ప్రొహిబిషన్ కేసులో మోసంచేసినందుకు

విజయనగరం స్పెషల్ కోర్టు చెందిన బోగోలు పోలీస్టేషన్లో 1959 డిసెంబరులో హెడ్ కానిస్టేబులు (హెడ్. నం. 760) గా వుండిన ఎం. జ్ఞానభూషణంకు, ఒకమనిషిబదులు మరొకరిని హాజరుపరచి మోసగించాడనీ; ఫోర్జరీచేశాడనీ నేరాలకు ఒకసంవత్సరం శిక్ష, రూ 1000 ల జరిమానా విధిస్తూ, కావలి అసిస్టెంటు సెషన్సుజడ్జి శ్రీ శ్రీకృష్ణ మూర్తిగారు 7 వ తేది తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషన్ కథనం యిదీ: గురవా రెడ్డిపాళెం వాస్తవ్యుడు అవిశాల గురవా రెడ్డిని, త్రాగివున్నాడనేకారణంగా ఈ హెడ్ కానిస్టేబులు జ్ఞానభూషణం 22-12-59 తేది అరెస్టుచేసాడు. అతనిని విజయనగం రైల్వేహాస్పిటల్ డాక్టరు పరీక్ష హాజరుపరచి సర్టిఫికేటుతీసుకున్నాడు. ఆ రాత్రి సదరు గురవా రెడ్డిపట్టి వుండినరూ 497 లు గుంజుకున్నాడు. మరురోజు స్వంతవూరిపై అతనిని విడుదలజేసాడు. విడుదలజేసేటప్పుడు కేసు దాఖలుజేసే రోజు మెమో వంపుతానని, కోర్టుకేసే జరిమానా మినహాయించుకొని తక్కినవైరం యి ద్వి వే స్తా న ని జ్ఞా, గురవారెడ్డికి చెప్పాడు. కాని మెమో పంపలేదు. నవంబర్‌మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో గురవారెడ్డిమీద కేసు మాత్రంపెట్టి, గురవారెడ్డిపేరుతో మరొకరిని హాజరుపరచి, అతనిచేత నేరం అంగీకరింపజేసి, గురవా రెడ్డి వ్రేలిముద్రగా ఫోర్జరీ ముద్ర వేయించి, జరిమానా రూ 10 లు అతనిచేతిందడం జరిగింది. ఇది తెలిసిన గురవారెడ్డి జ్ఞానను తనడబ్బు అడగడం, అతను నిరాకరించడం; గురవారెడ్డి విజ్ఞా పోలీస్ సూపరింటెండెంటుకు ఫిర్యాదుచేయడం, దానివల్ల ప్రయోజనం లేకపోగా కోర్టులో కంప్లెయింటు చేయడం, కావలిమునిసిఫ్‌మేజిస్ట్రేటు శ్రీ ఎం. రాజశేఖర రెడ్డి విచారించి సెషన్సు కు పంపడం; కావలి అసిస్టెంటు సెషన్సు జడ్జి విచారించి ఇం. పీ. కో. 205, 460, 114 సెక్షన్లక్రింద శిక్ష, జరిమానా విధించడం జరిగింది.

ఈ కేసులో ప్రాసిక్యూషన్‌కు వబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు శ్రీ జి. సారంగపాణి; మద్దతు పక్షంగా శ్రీ పి. కోదండరామారెడ్డి (కావలి) వాదించారు.

ఇద్దరికి జీవితఖైదు

24-4-62 తేది సరసింహులు అను వతనిని హత్యచేసారని, ఉదయగిరి తాలూకా గుండెమడకల వాస్తవ్యులు మద్దిన వెంకటుప్పనాయుడు వురఫ్ వెంకయ్య, పోరెడ్డి శ్రీరాములరెడ్డి పై మోపబడిన హత్యాభియోగాన్ని, నెల్లూరు అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ కె. అప్పలసరసయ్యగారు విచారించి, మద్దయిలిరువురికి జీవితఖైదు విధిస్తూ 9 వ తేది తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషన్‌కు శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి; మద్దయిల పక్షంగా శ్రీ ఎం. సుందరరామిరెడ్డి, శ్రీ వై. బార్జి, శ్రీ ఎం. కృష్ణారెడ్డిగారలు వాదించారు.

శ్రీ గోపాలరెడ్డి

(మొదటిపేజీతరువాయి)

తులసి శాశీమాత్రం పన్నిదంలేదని శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు స్పష్టంచేశారు.

తన భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్నిగురించి శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఇలా వ్రాశారు- "రాష్ట్రకాంగ్రెస్‌అధ్యక్షుడు శ్రీ బ్రహ్మయ్యగారికి, శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికి వ్రా శా సు. వ ం స్థ కు సంబంధించిన నా భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్ని వారితో సంప్రతించిన పిమ్మట నిర్ణయించుకుంటాను. నాసేవను కాంగ్రెస్‌సంస్థకు అంకితంజేసినట్లు కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ సంజీవయ్యకుగూడా వ్రాశాను. పార్లమెంటరీబోర్డు సభ్యులందరినీ కలసుకున్నాను".

శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ప్రస్తుతానికి ఢిల్లీలోనే వుంటారు. వేరొక ఇల్లు కేటాయించేవరకు, ప్రస్తుత అధికార నివాసంలోనే మరికొన్ని రోజులుంటారు. ఢిల్లీలోవున్నా సాధ్యమైనంత ఎక్కువకాలం, కనీసం నెలకు వదిరోజులైనా, ఆంధ్ర ప్రజలమధ్య వుండాలని వారి అభిలాష.

'పేట్రియట్' ప్రశంస

డాక్టరు గోపాలరెడ్డిగారి రాజీనామా చిత్ర పరిశ్రమలో, ముఖ్యంగా బెంగాల్ చిత్రరంగంలో పిరని ఆకారంగాన్ని కల్గించింది. ఒక్క చిత్రపరిశ్రమలోనేగాదు, దేశ మంతాగూడా వారి రాజీనామా ఆలాంటి అభిప్రాయాన్నే కల్గించింది. మొరార్జీ, పాటిల్ వంటివారిపై విమర్శలు చెలరేగాయి; మంత్రివర్గంనుండి వారు వైదొలగవలసిందేనని అన్నవారు కొందరున్నారు గానీ; అమెరికా రేడియో ఒప్పందాన్ని ప్రతిఘటించినవారు స్వతం శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి రాజీనామాపట్ల సానుభూతి అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. వాయిస్ ఆఫ్ అమెరికా ఒప్పందాన్ని వ్యతిరేకించిన కృష్ణమీనన్‌గారి దినపత్రిక 'పేట్రియట్' శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారిని గూర్చి తన సంపాదకీయంలో యిలా వెలిబుచ్చింది. "Mr. Gopala Reddi's humane and refind approach to problems has endeared him to those who worked with him and to the Press" (సమస్యలపట్ల శ్రీ గోపాలరెడ్డి అనుసరించిన సున్నితమైన, సహృదయతావైఖరి వారిని వారి సహచరులకు, పత్రికలకు అత్మీయుణ్ణి గావించినవి). ఈ విధమైన అభిప్రాయమే సర్వత్రా వెలిబుచ్చబడినది.

ఆత్మమిత్రుని కోల్పోతున్నాము

సమాచార శాఖామాత్యులనుండి డాక్టరు గోపాలరెడ్డి వైదొలగడం వేశంలోని చిత్ర పరిశ్రమకు, ముఖ్యంగా బెంగాలీ చిత్ర పరిశ్రమకు, పెద్ద ఆఘాతంగా ప్రముఖ దినపత్రిక 'అమృతబజార్ పత్రిక' మూడు కాలాల శీర్షికతో ప్రముఖంగా ప్రకటించింది. "A good man goes" "Industry's tributes to the 'True Friend' that was Dr. Reddy"- ఈ శీర్షికక్రింద సత్యజిత్ రాయ్ మొదలు ప్రముఖ బెంగాలీ చిత్ర నిర్మాతలు, దర్శకుల అభిప్రాయాలను ప్రకటించింది.

ఆ పత్రిక ఇలా అంటుంది. "కేంద్ర రాష్ట్రమంత్రుల రాజీనామాల మూలంగా కాంగ్రెస్ పునరుజ్జీవనానికి కామరాజు పథకం ఎంతమాత్రం దోహదకారి అవుతుందోగాని, ఇది భారత చిత్రపరిశ్రమకు, ముఖ్యంగా బెంగాలీ చిత్రపరిశ్రమకు తీరని దెబ్బ అనిమాత్రం చెప్పకతప్పదు. ఎందువల్లనంటే, కామరాజు పథకంవల్ల కేంద్ర సహకార కేడియోశాఖనుండి డాక్టరు గోపాలరెడ్డి వైదొలగడంవల్ల, భారతచిత్ర పరిశ్రమ అస్తవ్యస్తమైన ఒక మిత్రుని కోల్పోవడమే దీనికి కారణం. కాంగ్రెసకు ఏదిలాభకారో, అది పరిశ్రమకు నష్టదాయకమని, భారతచిత్ర పరిశ్రమలో సర్వత్రా విచారంతో వెలిబుచ్చబడుతున్నది.

"తాను మంత్రిగావున్న ఈ కొద్దికాలములో, డాక్టరురెడ్డి, పరిశ్రమలోని స్త్రీ పురుషుల ప్రేమగౌరవాలను యింతగా పూరగొన్నది దీనివల్ల శేటతెల్లమవుతుంది. బెంగాలీచిత్రాల పునర్జీవన సాంస్కృతిక విలువలపట్ల వారు హృదయపూర్వకంగా ప్రదర్శించిన అవగాహనపూర్వకవైఖరి, వారిని వచ్చిన బెంగాలకు ప్రేమపాత్రుణ్ణి, చిరస్మరణీయుని గావించినవి. తానుకలకత్తాకు వచ్చిన రెండుపర్యాయములలో, దావు బ్రతుకులమధ్యవుండిన బెంగాలీ చిత్రపరిశ్రమలో ఆశావిశ్వాసములను పాడుకొల్పిన వారి రెండువువన్యాసాల సంశేషం చిత్ర పరిశ్రమలోప్రతిఒక్కరియొక్క, అపరిశ్రమ శ్రేయోభిలాషులయొక్క హృదయాలలో మాత్రోగుడుండగలదు. (బెంగాలీ ఫిలిం జర్నలిస్టులఅసోసియేషన్ అవార్డులప్రదానోత్సవ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షతవహించుట కొరకానీ; మాస్కో అవార్డును పొందిన సుచిత్రసేన్ సన్మానసభలకు హాజరగుటకు మరొకసారి డాక్టరు గోపాలరెడ్డి కలకత్తా చరించారు.)

(డాక్టరు గోపాలరెడ్డిగారి రాజీనామాపై సత్యజిత్‌రాయ్ ప్రభృతుల అభిప్రాయాలు మరువారం. నం. జ. రై.)

వార్తాలేఖ

(3 వ పేజీతరువాయి)

ఖర్చుకాగలవనీ అంటున్నారు. ప్రాజెక్టు మొత్తం నిర్మాణముపకు వ్యయాన్ని పై అంకె సూచిస్తోందనుకున్నా ఈ ఖర్చు ఇంకా పెరగదని హామీ యిక్కడుందని ప్రజలు ప్రశ్నిస్తున్నారు.

నిర్మాణ పరికరాలు, యంత్రాలు మొదలుండనవాటిపై ఖర్చుపెరగడంవల్ల, కార్మికుల వేతనాలు రోజురోజుకూ ఎక్కువవుతున్నందునా ఖర్చులో కొంత పెరుగుదల ఎటూ తప్పదని ఒప్పుకోవచ్చు. ఐతే యీ వ్యయం పెరుగుతూ పెరుగుతూ ఉన్నట్టుండి తారస్థాయిని అందుకోడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తోంది. తొలి అంచనాలు తయారు చేసినప్పుడు ఖర్చుకు సంబంధించిన అన్ని అంశాలను లెక్కలోకి తీసుకోలేదా? ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి ఖర్చవుతున్న సొమ్ము మొత్తానికి నిర్మాణాభివృద్ధి అనుగుణంగా ఉన్నదా? వ్యయపరుస్తున్న సొమ్ము దుర్వినియోగం కాకుండా తనిఖీ జరుగుతున్నదా?

రాష్ట్రప్రభుత్వం యీ ప్రాజెక్టుపైన పీటా 8 వేల 9 కోట్ల రూపాయలు స్వంత నిధులనుంచి చేటాయిస్తోంది. ఆ విధంగా ఇప్పటికి సుమారు 60 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. దీనిలో మార్చి 1962 నాటికి 40. 16 కోట్లు ఖర్చయినట్లు లెక్కలు తేలాయి. అటుతరువాత మరి పిడెనిమిదికోట్లు ఖర్చయాయని అనుకున్నా సుమారు 50 కోట్లవరకు మాత్రం ఖర్చయినట్లు అనుకోవచ్చు. ఆఖర్చు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి విపరీతభారం కలిగిస్తున్నదని రాష్ట్రఆర్థికమంత్రి శ్రీ కాసు బ్రహ్మానంద రెడ్డి అనేకసార్లు చెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్టును కేంద్రం తీసుకోవాలనీ, లేక అప్పుఇచ్చిన మొత్తంపై వడ్డీలేకుండా చేయాలనీ కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరామనికూడా ఆయన చెప్పారు. కేంద్రం మొదటిదానికి సుముఖంగా లేదనీ, రెండవసూచనను అంగీకరించవచ్చని తెలుస్తోంది.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణ కృషి సంతృప్తికరంగా లేదని విమర్శలు లెగ్గాయి. 1965 నాటికి మాత్రం సాగునీటి నిల్వ కొంతవరకు వచ్చేటానికి వీలుంటుందని అందరూ భావిస్తున్నారు. ధనం ఖర్చుచేయడంలో దూబ్యం, కార్మిక వివాదాలు, కార్మికుల పని మందకొడితనం, మొదలైనవి అందుకు కారణాలని అనుకోవచ్చు. నమ్మలు, పని నెమ్మదిగా చేయడం జరుగుతున్నాయి. అక్కడి సిబ్బందిలో లంచగొండితనం హెచ్చుగా వున్నట్లు వుకార్లు వినవస్తున్నాయి. అందువల్లే వివిధ నిర్మాణపు పనులు అంచనా వ్యయం పెరిగిపోవడం, పని అనుకున్న ప్రకారం జరగకపోవడం, ప్రాజెక్టువల్ల వచ్చే లాభాలు పొందడానికి ఆలస్యమవడం సంభవిస్తోందని అనుకోవచ్చు.

నాగార్జునసాగర్ డాము నిర్మాణానికి సంబంధించిన ఈ విషయాలను గురించి విచారించి అవి నిజమైతే నివారించడానికి గట్టిచర్యలు తీసుకుంటామని ప్రజలకు వాగ్దానంచేయాలి. ఆ ప్రాజెక్టు రాష్ట్రానికి అర్థికంగా తలకు మించిన భారమైపోయిన దని శాసనసభలోనూ, ఇతరత్రా అప్పుడప్పుడు ప్రకటనలు వినపోగా వ్యయం పెరుగుదల విషయమై తృప్తికరమైన కారణాలు చెప్పడంలేదు. గత విశేషంగా ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో జరుగుతున్న పనిని జాగ్రత్తగా పరిశీలించడం అవసరం. నాగార్జునసాగర్ కలక్టరేటుపోర్టు ఈవిషయాన్ని పరిశీలించి ప్రజలకు హామీఇస్తూ త్వరలోనే ఒక ప్రకటన చేస్తుందని ఆశిద్దాం.

సిరాస్థి యేలం

ఏలూరు డి. ము. కోర్టులో

E.P. 10 of 63 O.S. 106 of 62

శ్రీమతి ఇలపాటి పుష్పావతి —వాది.

1. శ్రీ కంచర్ల వెంకటశేషావల మార్కండేశ్వరరావు, 2. యా. విజయకుమారి మైనరు అవిభక్తకుటుంబి 1-వ ప్రతివాది —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరు ప్రతివాదులు తాము యిదిగువ షెడ్యూలుదాఖలా సిరాస్థి పైనెంబరు డిక్రీ బాకీకింద పై కోర్టు వారి యిచ్చిన 30-9-63 తేది వుదయం 10 గంటల లగాయతు వేలంచేయబడును.

షెడ్యూలు- యేలూరు తాలూకా నబీ దీ యేలూరు మునిసిపల్ ఆస్తి పవరుసేటు ఇ. వార్డు పాత 16-వ వార్డు కొత్త 14-వ వార్డులో మోతేవారి సత్రంవీధిలోని Asst నె 6257రు డోరు నె 22-12-25 రు మెహరు నిలయమున్ను బి. యస్. నె 587 రు గల 387½ చ. గ. స్థలమున్ను అందులోవున్న మేడ Out House న్నూ వగైరాలకు హద్దులు- [తూ] రోడ్డు మోతేవారి సత్రం వీధి [ద] అత్తులూరి శ్రీరాములుగారి ప్యాక్టరీ స్థలం [ప] టిప్పుకేళవుల రంగారావుగారి మేడ [ఉ] రోడ్డు. ఈ మధ్య 387½ చ. గ. స్థలమున్నూ యిందులో వున్న మేడ Out House న్నూ వాటికి గల Electric fittings న్నూ lights న్నూ నీళ్లపంపున్నూ, 4 Sides Compound Walls న్నూ వీటి తూ లూ కు యావత్తు కల్పనామాసులున్నూ సహా.

Encumbrances (1) 24-12-55 తేదిన రూ. 12500/- లకు 1-వ ప్రతివాది పేర కందికట్టు రంగ్రకాంతమ్మ షెడ్యూలు ఆస్తినిగురించి వ్రాయించియిచ్చిన క్రయవత్రాపేఖా (2) 28-3-1960 తేదిన రూ. 1000/- లకు మిరియాల వెంకటేశ్వరరావుగారిపేర ప్రతివాదులు షెడ్యూలు ఆస్తినిగురించి వ్రాయించియిచ్చిన అన్యాధీన తపఖాదస్తావేజు. 1-వ Document పై ప్రతివాదులకు షెడ్యూలు ఆస్తియందు Title యేర్పడినది. 2-వ Document ను బట్టి ఏలూరుజిల్లా కోర్టులో O. S. 30 of 60 న దావా వేయబడి డిక్రీ కాబడినది. అందువల్ల సదరు డిక్రీబాకీ వసూలయినున్నది. సదరు తనఖాబాకీలోంచి వాది కిమ్మత రూ 3500/- లు. మిగిలిన సొమ్ము లోంచి సదరు కొంతవరకు వసూలు కావలసి వుంటుందని అందరూ భావిస్తున్నారు

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా రు. 10-00
6 నెలలకు ,, 6-00
అంతా తప్పనిసరిగా ముందుగా చెల్లించవలెను.

In the Court of the District Munsiff of KUPPAM.

O. E. P. 32 of 1963.

O. S. No. 77 of 1961.

Patnam Appasami Chetty —Decree Holder.

P. Balagurunatham Chetty —Judgement Debtor.

The under mentioned immoveable property is ordered to be sold in Court auction in execution of the above decree in Kuppam District Munsiff's Court, Kuppam on 1—11—63 at 11 A. M. and the intending bidders are hereby notified that they may come and bid in the sale. The upset price fixed for the property is Rs. 20,000/- and the successful bidder has to deposit ¼ of the sale amount on the date of sale and the rest of the amount within 15 days from the date of sale.

Schedule of property:-

చిత్తూరుజిల్లా, పలమనేరు సబ్ డిస్ట్రిక్టు పలమనేరు కొత్తపేట పెద్దబజారువీధిలో, బొంబాయిరోడ్డుకు [తు] రాజమదుగు రంగయ్యశెట్టి యింటికి [ప] యింటి నారాయణస్వామినాయుడు పెరడుకు [ద] గుర్రపరిమళములు యింటికి [ఉ] యీమధ్య ప్రతివాది స్వయార్జితంగా కట్టి ప్రతివాది స్వాధీనఅనుభవంలో యుండు [తూ-ప] గ. 4½ లు [ఉ-ద] గ. 32 లు. ఇందులో కట్టియుండు దిగువతార్సుమిద్దె 24 అంకణములు. పెరటిలో వేసియుండు రేకుల తార్స్వారం 3 అంకణములు. పెరడు, మంగలి, చేదబావి, ఖాళీ జాగాయున్నూ, మిద్దెపైనవేసియుండు తార్సుమిద్దె 12 అంకణములు, మిద్దెపైనదక్షిణమువేసివుండు రేకులయిల్లు 3 అంకణములున్ను, పిడి పక్కన వేసియుండు యినుపకమ్మల గేటున్ను, యీ యింటికి వేసియుండు తలుపులు, ద్వారబంధనములు, జనల్సుతోసహా. యిందుకు డోర్ నెం. 37 కు పైకన్న యిండ్లు అన్నియు ఒకే చెక్కుబందిలో యున్నవి.

No Encumbrances

—యస్. నాగరాజరావు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

భీమవరం డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sc. 507 of 50 E. P. 667 of 62.

మానేపల్లి సూర్యమాణిక్యం —వాది.
మొహమ్మదు యిసా —ప్రతివాది.

ఈ దిగువ సుదహరించిన షెడ్యూలు దాఖలా ప్రతివాది తా॥ స్థిరాస్తిని యీ డిక్రీ బాకీగాను 30-9-1963 తేది పగలు 11 గంటలు లగాయితు పై కోర్టువారివలన యీలము వేయబడును.

—షెడ్యూలు—

పశ్చిమ గోదావరి డి॥ భీమవరం తా॥ భీమవరం సబ్ డి॥ లో చేరిన భీమవరం మునిసిపల్ యేరియాలోని గునుపూడి గ్రామం తా॥ R. S. నెం. 318/2 కు పడమర వైపు యీ 0-16 క్షులో పడమరవైపు యీ 0-08 క్షుకు హద్దులు- [తూ] ప్రతివాదితల్లి రహీమున్నిసా సాహేబాగారిబాటా [ద] రోడ్డు [ప-ఉ] రాయపేట. యీహద్దుల మధ్య యీ 0-08 క్షునకేమున్ను ఇందులోని మున్సిపల్ అసెస్మెంటు 13/7-39-11 నెంబరు తాటాకిగదియున్ను, దానిని అంటియున్న యావత్తు కట్టుబాటులున్ను

—యస్. సుబ్బేశ్వరరావు,
వాది అడ్వకేటు.

అతివలు-అందము

*** శ్రీమతి రేబాల దమయంతీదేవి

బాహ్యసౌందర్యంతోపాటు అంతఃసౌందర్యంకావాలె!

అందమంటే యేమిటి? ఏది అందము? యేది కాదు? దీనిలోని మహత్తుయేమిటి? ప్రపంచమంతా వెర్రిగ దీనిచుట్టు భ్రమిస్తుంది యెందుకు? వీటికి ఒక ముక్కలో సమాధానము చెప్పాలంటే, సాహసమే అవుతుంది.

పున్నమినాటి వెన్నెలలో ఒకమాదిరి అందం కనిపిస్తే; అమావాస్యనాటి కటిక చీకటిలానింగిలో మరోమాదిరి అందము కనిపిస్తుంది. అఘాతగాంభీర్య జలధిలోని అందమువేరు; గలగలమని ప్రవహిస్తు, పారవశ్యము కలిగించే సెలయేటిలోని అందమువేరు.

ఈలాంటి విభిన్న ప్రకృతిగల ఈ అందానికి కొలతబద్దయేది? ఒకమారు నేనొక అందగత్తెను కలిసాను. ఆమె ఒక ఆఫీసరు భార్య. ఆమె అందాన్నిచూచి అడదాన్ని నేనే భ్రమించాను. ఎంతో చక్కని అవయవనిర్మాణము. పిల్లలు కలిగినకూడ ఆవిడ అందము తరగలేదు. ఆవిడ అందానికి మంత్రరాలినైన నేను పరిచయము చేసికొని, స్నేహముచేసికున్నాను. తరువాత వారు భార్యాభర్తలు మాయింటికి వచ్చినారు. స్నేహం దృఢమయినది. ఏదో పనిమీద వెళ్లినా, స్నేహితురాలిని మరలా చూడాలనే కాంక్షతో వారింటికి వెళ్లినాను. కాకతాళీయముగ ఆమె వున్నది వున్నట్లుగానే బయటికి వచ్చినది. అప్పుడు చూచినాను ఆమె నిజరూపురేఖలు. అతి మామూలుగా వున్నవి. ఏమంత అందకత్తెగాదు. అప్పుడనిపించినది—ఈ కలికాలంలో అందము దైవదత్తము కాదని, మేకపుసామాన్ల సహాయముతో యెంత అందాన్నైనా కొనుక్కోవచ్చునని. సరే,అందాన్ని యెరువుతెచ్చుకో వచ్చునుగాని లావణ్యమును యెరువుతెచ్చుకోలేరనుకుంటాను. కొందరి ముఖములో ఒక విధమయిన తేజస్సు వుంటుంది. అది తెలివితేటలవల్లనో, లేక వారి శాంతిసౌజన్యమో, లేక వారిలోని శక్తియేమో,

వింటుంటే వినాలనిపిస్తుంది. రాళ్లు కరిగించ గలిగిన గాంధర్వగానము కలిగి అందవిహీనులయిన వారుంటారు. వారి రూపురేఖలు మొదట జుగుప్స కలిగించినా క్రమేణ వారి రూపుకంటె గానమాధుర్యమే విజయమును సాధించి మన హృదయాలను మురిపిస్తుంది. మన మాటతీరు, మనము కూర్చునే పొందిక, మనము నడిచే నడకకూడ యితరుల నాకర్షిస్తాయి. రోడ్డుమీద వెళుతుంటాము. కొందరినడక, వారి విగ్రహపుతీరు యిట్టే ఆకర్షించుతుంది. కావ్యాలలో చెపుతారే అట్లా అప్సరసస్త్రీలు నడిచినట్లు (నాట్యాలలో) నడుస్తారు. వీరు అందముగ లేకపోయినా ఆకర్షిస్తారు. స్త్రీలా నడిచే పురుషులున్నట్లే పురుషులలాగే నడిచే స్త్రీలుంటారు కొందరు. కొందరు నడుస్తూ, తెగమాట్లాడుతూ చేతులు త్రిప్పుతూ, అందరు తమనే చూడాలన్నట్లు విరగబడి నవ్వుతూ పోతుంటారు. (ముఖ్యముగా చదువుకునే స్త్రీలలో యెక్కువ). కొందరి నడక ఆకర్షించినట్లే, కొందరి సుందర నేత్రములో, నాసికో, పలువరుసో, కురులో, అన్నింటినీమించిన దేహదార్ఢ్యమో, అవయవ సౌష్టవమో, మహా అందముగానుండి ఆకర్షించ గలుగుతాయి. తనలో యేది సుందరమైనదో స్త్రీకి గ్రహించేశక్తి వున్నది. వున్న అందాన్ని ఇంకాస్త పెంపుచేసుకోవాలే గాని, మన ప్రబంధ కవులు వర్ణించిన కావ్య నాయికలవంటి పదారువన్నె బంగారు మేనిఛాయ, తుమ్మెద రెక్కలవంటి నీలకేశ బంధము, కలువ నేత్రములు, దొండపండ్ల లాంటి పెదిమలు, గులాబిచెక్కిళ్లు, సింహ మధ్యము, తామరతూడులవంటి కరములు, అరటి బోదెల వంటి కాళ్లు, హంసగమనము లేదని విచారించ కూడదు. ఒకమారు నా చిన్నతనములో తలిశెట్టి రామారావుగారు ప్రబంధ

ఆడదానికి అందం ఒకవరం—

దానిని విజ్ఞానంతో, సద్గుణాలతో జోడించి, క్రమశిక్షణతో పెంచుకోవాలె!

యేదో వారికి అపూర్వమయిన కళాకాంతుల నిస్తుంది. అలాంటిదే లావణ్యము. మనకు తెలియకుండానే అలాంటివారియెడల పూజ్యభావమో, ఆత్మీయతో కలుగుతుంది. భారతములో ద్రౌపదికి అలాంటి లావణ్యము కాంతిలా ప్రకాశించేదని చెపుతారు.

"అఖిలలావణ్య పుంజంబు నబ్జభవుడు
మెలతగాఁదీనియందు నిర్మించెనొక్కొ
కాకనాడీక్షకాంతి యేకాంతయందు
నేలలేదని సామర్థ హృదయులయిరి"

(మహాభారతము)

సినిమాతారలనుచూచి సింగారించుకొనే స్త్రీలు కొందరుంటారు. సినిమాలోన్నవారి నటనకన్న వారి అలంకరణే జ్ఞాపకము పెట్టుకొని, వికృతముగా అలంకరించుకొనుట విచిత్రము. లీలామానుష విగ్రహుడు, మహాసౌందర్య స్వరూపుడయిన భగవంతుని అనంతసౌందర్య కనస్పూరకవిశ్వసృష్టిలో ప్రతీది ఒక్కొక్క సౌందర్యకణము. అనన్యసామాన్య సుందరమయిన ప్రకృతిలో, విరిసిన విరులలో దేనిఅందము దానిదేయయినట్లు, యేటివి అందము దానిదే.

ఒక దేహసౌందర్యమేకాదు మనల నాకర్షించేది. కొందరి దరహాసం కోటి వెన్నెలలు కాయిస్తుంది. కొందరి మృదుమధుర భాషణములు, చతురోక్తులు

సుందరి అంటూ ఒక కార్టూను వేసినారు. కవుల వర్ణన ప్రకారము స్త్రీ యెలా వుంటుందో చూపెట్టే హాస్య చిత్రము అది. నవ్వలేక పోయినాము.

అందానికి నిర్వచనమేమిటి? అందమనేది అనేక ధాతువులతోకూడిన మిశ్రమమేమో ననిపిస్తుంది. దానిలో శరీర సౌందర్యము ఒక భాగము మాత్రమే. దేహసౌందర్యమే సంపూర్ణ సౌందర్యమనుకుంటే అది పొరబాటు. మనిషిలోని విజ్ఞానదీప్తికూడ ఒకవిధమయిన అందాన్నిస్తుంది. ఇదికూడ అందములో ఒక భాగము. ఈ రెండు కాక హృదయ సౌందర్యము మరొక భాగము. ఇది ముఖ్యమైనది. సర్వదా వాంఛనీయమయినది. ఆరోగ్యము, సంతోషము, తృప్తి, శాంతము, దయ, సరళత మొదలగునవి పెట్టని భూషణములు. ఇవన్ని కలిగినప్పుడు ఆకర్షణీయత ఆమె ప్రతి అంగమందు కాంతి పుంజమువలె ప్రకాశిస్తుంది.

బాహ్యసౌందర్యముతోబాటు అంతఃసౌందర్యము కూడ కావాలి. ప్రేమ, త్యాగము, శాంతము, దయ, సత్యము, శౌచము, సౌశీల్యము మొదలగు పవిత్రగుణాలు అలవరచుకోవాలి. కండ్లకు కనిపించే అందముకంటే హృదయాన్ని ఆకట్టు

కొనే అందమే పిసలైన అందము. చూడగానే చిరునవ్వునవ్వే స్త్రీ కన్న, శరీర సౌష్ఠముకలిగి ముసుముసులాడే స్త్రీ అందము చూపరుల నాకట్టుకొంటుందా? చక్కని మేనిఛాయ, అందమయిన ముఖము, సుందరమయిన అవయవనిర్మాణము, భగవంతుడిచ్చే వరము. ఆడదానికి ఈ అందము ఒకవరమేకాని ఆ వరాన్ని మానసికముగా, నైతికముగాకూడ చాల సాధనములతో వృద్ధిపరచుకోవాలి. ముఖ్యముగ స్త్రీలు అలంకరణకు దాసురాండ్రు. భగవంతుడిచ్చిన అందాన్ని విజ్ఞానముతో సద్గుణములతో జోడించి, క్రమశిక్షణతో పెంపుచేసికుంటే యింటా, బయటా ఒకే అందముగా రాణించవచ్చును. విశ్వసౌందర్యమును మానవులలో దర్శించగలిగే హృదయసౌందర్యము కావాలి. అదియే సౌందర్యమునకు పరాకాష్ఠ. అలాంటి స్త్రీమూర్తి నిజమైన అందానికి నిర్వచనము.

అత్తలు-కోడళ్లు

ఈ సమస్యాపరిష్కారానికి మార్గంలేదా? ఉంది..

కుమారి మాలెపాటి మోహనమాధురీసౌజన్య

ఆధునికసమాజంలో అన్నీ సమస్యలే. అందులో అతిముఖ్యమైనవికొన్ని. వాటిలో 'అత్తలు-కోడళ్ళు' సమస్యఒకటి. అత్తా ఒకయింటికోడలేనన్న సంగతి అందరికీ తెలిసిందేఅయినా సమస్యాపరిష్కారం మాత్రం సాధ్యంగావడంలేదు. దీన్నిబట్టి చూస్తే ఈసమస్య చిన్నచేపను పెద్దచేప తినడంలాంటిదని బాగా అర్థమవుతుంది. చిన్నచేపను పెద్దచేపతింటుంది. చిన్నచేప దానికన్న చిన్నచేపనుతింటుంది. చిన్నచేప పెద్దచేపనోటబడి భగవదాన్నుగతాన ప్రతికిబయటపడ్డా, దానికన్న చిన్నచేపను తినేటపుడు అది పెద్దచేపనోటబడ్డ బాధను అర్థంచేసుకోదు. అది సృష్టినైజం. అలాగే ఈ అత్తలు-కోడళ్ళ సమస్యను గూడా సృష్టినైజంగాభావించి వదిలేద్దామాఅంటే అదిచిలువదదు. చేపలు మేధశ్శక్తిలేని జంతువులు. మేధశ్శక్తి మానవునికున్నది. కాబట్టే ప్రతిసమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నిస్తారుమానవులు. అది మానవతా ధర్మంకూడ. ఈ అత్తలు-కోడళ్ళ సమస్యా పరిష్కారమార్గాన్వేషణకుముందు అసలు ఈ సమస్య ఎక్కడ ఎందుకు పుట్టిన్నట్టుండో ఆలోచిద్దాం.

పైకి అత్తాకోడళ్ళనే ఆత్మీయతాను బంధంతో కట్టివేయబడ్డట్టుగ పించినా, హృదయాలలో ఒకరిపైఒకరికి ఆత్మీయత లేకపోవడమే యీ సమస్యోత్పన్నానికి మూలకారణం. ఏపైనా అవసరంవచ్చి అత్త కోడల్నిమందలిస్తే, ఎవరో తనకు కానివాళ్ళు తనను మందలించినట్లుభావించి బాధపడుతుంది కోడలు. అదేవిధంగా, తెలిసో తెలియకో పనితనవుచేష్టలతో అత్తమ్మకు వ్యతిరేకంగా కోడలు ప్రవర్తిస్తే, తనపట్ల ఆమె మహాపరాధంచేసినట్లు మండిపడుతుంది అత్తమ్మ.

ఉదాహరణకు చూడండి— ఒకనాడు మాఅమ్మచెప్పిన యేదోపనిని త్రోసిపుచ్చి, ఏదో ఢిల్లీస్సుపనిలో నిమగ్నమైంది మా అక్కయ్య. అమ్మకోపం హద్దులుదాటింది. "చెప్పినమాట అంతగైనానేవు, చండుగ మారిబానా" అంటూ కొట్టేదాని లా అక్కయ్యమీద కెళ్ళింది. ఆమెకూ పట్టు మండిందేమో, ఢిల్లీస్సుపని ప్రక్కనపెట్టి చేయెత్తి అమ్మ చెంపదెబ్బకొట్టి "శం డింట్లోనేంటి, పూరకే సణుగుతూంటావు" అంది. ఇంతలో చెంతనేవున్న నేను మధ్యవర్తిత్వంఅందుకొని సర్దాను. తమాషా యేమిటంటే, ఓ గంటతరువాత ఇద్దరూ

కలసి కలకలలాడుతూ పనులుచేసుకుంటున్నారు. అదేసంఘటన అత్తాకోడళ్ళమధ్య జరిగివుంటే యింకేమైనావుండా? జరుగవలసినరగడఅంతా జరిగిపోయేది. అదే రగడ అక్కయ్య, అమ్మలమధ్య జరుగకుండాపోవడానికి కారణంవుంది. తల్లి-బిడ్డ అనే ఆత్మీయతానుబంధంతో కట్టబడి వారిహృదయాలలో పరిపూర్ణాత్మీయత యేర్పడకున్నందున అలాజరుగలేదు. అదేవిధంగా అత్తలు-కోడళ్ళుకూడా వారి హృదయాలలో ఒకరిపైఒకరు పరిపూర్ణాత్మీయతను నింపుకుంటే ఈ సమస్యాపరిష్కారం సుసాధ్యమేగదా!

పింటండీ భగవంతుడేర్పరచిన అచంచలమైన జన్మబంధాన్ని ఏదో సమాజం ఏర్పాటుచేసిన ఒక ఆత్మీయతానుబంధంతో ముడిపెడుతున్నారు?" అని మీలో కొందరనవచ్చు. ఉదాహరణకు కోడలి విషయంలోనే చూడండి. అన్నా చెల్లెళ్ల అనుబంధం జన్మబంధం. భార్యాభర్తల అనుబంధం మధ్యలో యేర్పడ్డ ఆత్మీయతానుబంధం. కాని ఆమెకు అన్నయ్యమీదవున్న ఆత్మీయతకంటె భర్తమీదవున్న ఆత్మీయత ఏమీ తీసికట్టుమాత్రం కాదు. పైగా ఎక్కువేవుండవచ్చు. అలాగే ఆమె అత్తమీదమటుకు ఎందుకు అట్టి ఆత్మీయతను ఏర్పరచుకోగూడదు? ఇక్కడ అందరూ నిష్పక్షపాతంగా ఆలోచించి చూడవలసింది నేను అత్తనూ కాను కోడల్నీ కాను. కాబట్టి నిష్పక్షపాతంగా యోచించిచెబుతున్నాను. కోడలు అత్తవారింటికి ఏ పరిస్థితిలో వస్తుంది? అమ్మ నాన్నలాది అయినవారందరికి వీడ్కోలిచ్చేగదా వస్తుంది. అలాంటప్పుడు అత్తవారిపూరివద్ద ఆత్మీయులంటూ కొందర్ని అన్వేషించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందిగా? అలాంటివారిలో తొలిసారిగా ఆమె భర్తపై ఆత్మీయత ఏర్పరచుకుంటుంది. తరువాత అత్త, మొదలైన కుటుంబసభ్యులపైన; ఆ పిదప మిత్రురాండ్ర సదగ్గ గృహేతర స్త్రీలపైన ఏర్పరచుకుంటుంది. "ఏంటండీ మొదట అత్తా కోడళ్ళలో ఒకరిపై ఒకరికి ఆత్మీయత వుండదనిచెప్పి తీరా అవసరం వచ్చేసరికి అత్తపై కోడలికి ఆత్మీయత వుందంటున్నారు." అని మీరు ప్రశ్నించవచ్చు. త్వరపడకండి. ఇక అసలు సంగతికొద్దాం. వాస్తవానికి తొలుత అత్తపై కోడలికి ఆత్మీయత ఏర్పడుతుంది. కాని అత్తకు కోడలిపై

—రెండవ 10-వ పేజీలో

చిత్రజగత్

★ మద్రాసులో డాక్టరు రాజారావు,
సేలంలో సుందరం హఠాన్మరణం
★ దిలీప్ పాకిస్థాన్ గూఢచారా?
★ సుజాతచిత్ర జానపద చిత్రం

డా. రాజారావు హఠాన్మరణం

డాక్టర్ రాజారావు మద్రాసు జనరల్ హాస్పిటల్లో ఆదివారం 8-9-63 తేది సాయంకాలం గుండెజబ్బుతో హఠాత్తుగా మరణించారు. శనివారంనాడు ఆయనకు గుండెల్లో నొప్పిగావుంటే జనరల్ ఆస్పత్రికి తీసుకువెళ్లారు. వెంటనే చికిత్సచేయగా అప్పటికి శాంతించింది. కాని ఆదివారం నాడు మళ్లీ నొప్పిరావటంతో ఆయన ఇహలోక యాత్ర చాలించారు.

రాజారావుగారు 'పుట్టిల్లు' చిత్రాన్ని నిర్మించారు. ఆ చిత్రంలో ఈనాటి ప్రసిద్ధ తార జమునను తెలుగు తెరకు పరిచయం చేశారు. ఆ చిత్రంలో ఆయన ఆర్థికంగా నష్టపోయినా జమున, మిక్కిలినేని, రామకోటి, అల్లు రామలింగయ్య మొదలైన అనేకమంది నటీనటులను తెరకు పరిచయం చేసినఖ్యాతి ఆయనకు దక్కింది. వి. ఎన్. రెడ్డిని మద్రాసు మార్కెట్‌కు పరిచయం చేసిన వ్యక్తికూడా రాజారావుగారే.

'శారద'

'పుట్టిల్లు' తర్వాత డాక్టరుగారు రాజమండ్రి వెళ్ళి మళ్లీ ప్రాక్టీసు పెట్టారు. డాక్టరుగా ఆయన పేదసాదలకు దైవస్వరూపుడు. పేదలపాలిటి కల్పతరువు. వైద్యవృత్తిలో ఎంతపేరు గడించుకున్నారో, రంగస్థలంపైనకూడా ఆయనకు అంతపేరువుంది. నాటకరంగానికి ఆయన అపూర్వ సేవ చేశారు. ఆయన తర్వాత ఆయన కొంతమంది మిత్రుల సహకారంతో మరొక ఫిలిం సంస్థను స్థాపించి మద్రాసు వచ్చారు. కాని ఆ ప్రయత్నమూ కొనసాగలేదు. తర్వాత యిక్కడనేవుంటూ సినిమాల్లో వేషాలువేస్తూ, వైద్యవృత్తి సాగిస్తూ వచ్చారు. ఈనెల 3 వ తేదినే ఆయన స్థాపించిన 'నాగార్జున క్లినిక్' వార్షికోత్సవం బ్రహ్మాండంగా జరిగింది. డాక్టర్ పుచ్చలపల్లి రామచంద్రారెడ్డి ఆనాటి ఉత్సవాలకు అధ్యక్షతకూడా వహించారు. నాగార్జున నగర్ వాసులకు రాజారావు గారు లేనిలోటు తీరిందకలేనిది.

డాక్టర్ రాజారావుగారు 'బొబ్బిలియుద్ధం' లో ఒక పాత్రనుకూడా నటిస్తున్నారు. ఇంకా అనేక చిత్రాల్లో నటిస్తున్న రాజారావుగారు హఠాత్తుగా తనువు చాలించటం సినిమా పరిశ్రమకు తీరని లోటు. వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ, వారికుటుంబానికి సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాము.

టి. ఆర్. సుందరం మరణం

రాజారావుగారి మరణానికి ముందుగానే టి. ఆర్. సుందరం మరణవార్తను వినవలసి వచ్చింది. ఈ విషాదకరమైన పరిణామం కాలంలో మొదలైనట్లు లేదు.

టి. ఆర్. సుందరం సేలంలోని మాడర్న్ థియేటర్సు అధినేత. తొలిరోజుల్లో ఆయన స్టంట్ చిత్రాల్లో నటించారుకూడా. క్రమేణా ఆయన అభివృద్ధిలోనికివచ్చి అనేక తమిళచిత్రాలను నిర్మించారు. తరువాత తెలుగు, హిందీ, ఇంగ్లీషు చిత్రాలను కూడా నిర్మించారు. 'అలీబాబా - నలభై దొంగలు'లాంటి వర్ణచిత్రాన్ని నిర్మించినది ఆయనే. 'అన్నాచెల్లెలు', 'అపూర్వచింతామణి' మొదలైన చిత్రాలను నిర్మించారాయన.

ఆయన గతవారం సేలంలో హఠాత్తుగా మరణించారు. ఆయన జ్ఞాపకార్థం సౌత్ ఇండియన్ ఫిలిం ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ వారు సెలవు ప్రకటించారు.

దిలీప్‌కుమార్ పాకిస్థాన్ గూఢచారియా?

ఇటీవల కేంద్ర రహస్యపోలీసుశాఖవారు బొంబాయిలోని కొంతమంది సినిమావారిపై నిఘావుంచారు. వారు ఉత్తమ నటుడు దిలీప్‌కుమార్ యింటిని సోదాచేశారు. పాకిస్థానీయులు ఆయనయింట్లో ఉంటున్నారని ప్రభుత్వానికి వార్త చేరినందువల్లనే ఈసోదా జరిగినట్లుగా తెలిసింది.

ఆయన యింటినేకాకుండా, బొంబాయిలోని ఒక ప్రసిద్ధ సినిమా స్టుడియోను కూడా పోలీసులు సోదాచేశారు. ఆ స్టుడియోలో పోలీసులకు వార్తాప్రసారంచేసే ట్రాన్స్‌మిటర్ సెట్ దొరికినదని వార్త వచ్చింది.

బొంబాయిలోని చాలామంది నటీనటులు, స్టుడియో అధిపతులు మహమ్మదీయులే. దేశవిభజన సమయంలో కొంతమంది ముస్లిం నటీనటులు, నిర్మాతలు, దర్శకులు పాకిస్థాన్ వెళ్ళిపోయారు. దిలీప్‌కుమార్, మెహబూబ్‌ఖాన్, కర్దార్‌లాంటి నటులు, స్టుడియో అధిపతులుమాత్రం పాకిస్థాన్ పోకుండా, బొంబాయిలోనే ఉండిపోయారు.

సుజాతచిత్ర రికార్డింగ్

కనకమేడల వెంకటేశ్వరరావు సుజాతచిత్ర బేనర్‌లో నిర్మిస్తున్న జానపదచిత్రం కొరకు రెండుపాటలు ఈనెల 25 తేదిన గోల్డెన్‌స్టుడియోలో రికార్డ్ చేశారు.

కనకమేడల రచించిన 'వచ్చావులే వచ్చావులే' అనేపాటను సుశీల; సుందరదాసు రచించిన 'అదే అదే వస్తుంటా' పాటను మాధవపెద్దిసత్యం పాడారు. హనుమంతరావు కృష్ణమూర్తి దర్శకత్వం వహిస్తున్న ఈ చిత్రానికి సంగీతదర్శకుడు వి. గోపాలం. ఈనెల 16 తేదినుండి వాహినీస్టుడియోలో ఈ చిత్రం షూటింగ్ జరుగబోతుంది.

———

ప్రశ్నోత్తరావళి

'ఓ. శౌ', నెల్లూరు.

ప్ర: 'వక్రత్యమణం' కథకు అన్నపూర్ణవారు సర్వహక్కులు కలిగినట్లు, నటీనటుల నిర్ణయం జరుగనట్లు మీరు వ్రాశారు. కాని, లోగా మేము 'ఆంధ్ర ప్రభ' వారపత్రికలో నటీనటులుగా ఏ. నాగేశ్వర రావు, సావిత్రి వగైరాలు బుక్ అయినట్లు చదివాము. అది అబద్ధమా? లేక విచారించకనే మీరు జవాబుచెప్పారా?

జ: నాగేశ్వరరావు, సావిత్రి నటిస్తున్నారు. మిగతా తారాగణం నిర్ణయం కాలేదనే అప్పట్లో నేను రాసింది.

మోహన్, నెల్లూరు.

ప్ర: సువర్ణసుందరి చిత్రంలో 'జగదీశ్వరా-పాహి పరమేశ్వరా' అనే పాట పాడేటప్పుడు ఒకచోట నాగేశ్వరరావు బదులు జెమిని గణేశన్ వుండినాడనేది నిజమా?

జ: నాకు అంతగా గుర్తులేదు. కాని ఈ సందేహం చాలామందికి వచ్చింది. ఆ చిత్రం తమిళవర్షన్‌లో హీరో జెమిని గణేశన్. ఎడిటింగ్‌లో పొరపాటున తమిళముక్కవచ్చి తెలుగులో పడిందేమో మరి!

షేక్ షరీఫ్, కోట.

ప్ర: అక్కినేని నాగేశ్వరరావుకన్న సావిత్రి పొడ్డిదిగదా?

జ: అవును.

బషీర్ అహ్మద్, ఎ.ఎస్.పేట

జ: 'రాజమకుటం' లో ఎన్. టి. ఆర్. మునుగనవేషంలో పున్నప్పుడు గొంతు మార్చి మాట్లాడినట్లు వినిపిస్తుంది. ఆ గొంతు ఆతనిదా? ఎరువుతెచ్చుకున్నదా?

ప్ర: ఆయనెన్నిగొంతులైనా మార్చి మాట్లాడగలరా?

శ్రీనివాసరావు, యల్లాయపాళెం

ప్ర: వాసంత వివాహితా? అవివాహితా?

జ: అవివాహితే!

ఎం. ఏ. బషీర్, ఆత్మకూరు.

ప్ర: హిందీనటులు మేకప్‌లేకుండా నటిస్తున్నారే, మన నటులు నటించలేరా?

జ: మన కెమెరామన్లకు కష్టం, పైగా మన నటీనటులకు మేకప్ లేకపోతే లాభంలేదు. శరీర ఛాయనుబట్టి ఆధారపడివుంటుంది. పచ్చనిఛాయ గలవారు లైటుగా 'టచ్‌అప్' చేసుకుంటే సరిపోతుంది!

పి. వెంకటరావు, కావలి.

ప్ర: ఈనాటి సినిమాలు ఒకేమూసలో పోసిన అచ్చులాగున్నవి. మొదటి అరగంట పరిచయము, రెండవ అరగంట ప్రేమికుల విహారము, మూడవ అరగంట విలన్‌-ఆతని ఎత్తులు, నాల్గవ అరగంట విరహము, ఐదవఅరగంట ముగింపు ప్రయత్నముగా మనచిత్రాలుంటున్నవని నా భావము. మీ అభిప్రాయం తెల్పండి.

జ: మీ వ్యాఖ్యకు కంగ్రాచ్యులేషన్స్!

పాండురంగారావు, కావలి.

ప్ర: అన్నపూర్ణవారు రెండు సాంఘిక చిత్రాలను నిర్మించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నారని విన్నాము. ఈ రెండు చిత్రాలను ఒకరే డైరెక్టు చేస్తారా? రెంటిలో నాయికపాత్ర ఎవరు నిర్వహిస్తారు?

జ: ప్రోగ్రాం మాత్రం వేశారు. కాని యిప్పుడు తీసేది ఒక్కటే.

వి. వెంకటరత్నం, కడప.

ప్ర: సావిత్రి జెమిని గణేశన్‌కు విడాకులిచ్చినట్లు, నా మిత్రుడు చెప్తాడు. నిజమా?

జ: ఆ దంపతులు లక్షణంగా వుంటున్నారు. మీరు అనవసరంగా పుకారుగా నిచేయకండి.

ఎ. శ్రీనివాసరావు, మద్రాసు.

ప్ర: 19-7-63 'ఆంధ్రరైతు' లో అన్నపూర్ణవారికి, కౌసల్యవారికి చిత్రంపేరు విషయంలో పేచీవచ్చిందని వ్రాశారు. పేచీలోపడింది డాక్టరు చక్రవర్తా? లేక తర్వాతిచిత్రమా?

జ: 'డాక్టర్ చక్రవర్తి' తర్వాతచిత్రం విషయంలోనే!

> **ప్రశ్నలకు**
>
> ఈ క్రింది చిరునామాకే పంపాలి.
>
> "శారద"
>
> 69 లేక్‌వ్యూరోడ్, మాంబలం,
>
> మద్రాసు—33.

ఏ. వెంకటేశ్వర్లు, కందుకూరు

ప్ర. 'లవకుశ' 26 కేంద్రాలలో శతదినోత్సవాలు జరుపుకున్నదట. మరే చిత్రమైనా ఇన్ని కేంద్రాలలో నూరురోజుల పండుగ జరుపుకున్నదా?

జ: లేదు.

సి హెచ్. పుల్లయ్య, రాపూరు.

ప్ర: 'ఆప్తమిత్రులు'లో హీరో ఎవరు? రామారావా-కాంతారావా?

జ: ఎన్. టి. రామారావే!

పి. పుష్పవల్లి, నెల్లూరు.

ప్ర: 'ఆత్మబంధువు', 'విప్రనారాయణ' చిత్రములకు దర్శకత్వం వహించిన శ్రీ రామకృష్ణ, ఇంకేదైనా చిత్రం నిర్మిస్తున్నారా?

జ: భరణీపిక్చర్సు తరఫున ఒకచిత్రాన్ని నిర్మించే ప్రయత్నం లో వున్నారు. భానుమతి, ఎన్. టి. ఆర్. నాయికా నాయకులు.

మహబూబ్‌బాషా, కలిచేడు.

ప్ర: పేరుపొందాలంటే సినిమాలే మార్గమంటాడు నాస్నేహితుడు. రాజకీయాలలో చేరాలంటాను నేను. మీరు?

జ: సినిమాల్లో చేరాలంటే పర్సనాలిటీ కావాలి. ప్రత్యేకంగా కొన్ని అంతఃసత్తువున్నవి. అవన్నీ వరిపోతేనేసినిమాలో ఛాన్సు. రాజకీయాలకు యిది అవసరం లేదుగా!

వెంకట్రామరెడ్డి, పొట్లపూడి.

ప్ర: 'జగపతివారు, పద్మశ్రీవారు. తమ క్రొత్త చిత్రాలలో సావిత్రిని బుక్ చేయక పోవడానికి గల కారణమేమి?

జ: ఆమెకు సరైనపాత్ర లేకపోవచ్చు.

లోకనాథరెడ్డి, సూళ్లూరుపేట.

ప్ర: రిపబ్లిక్ ప్రొడక్షన్సువారి 'బొబ్బిలియుద్ధం' లో హీరో హీరోయిన్లు ఎవరు?

జ: ఎన్. టి. ఆర్, భానుమతి, జమున, రంగారావు, మొదలైన హేమాహేమీలంతా వున్నారు.

డి. కోటయ్య, నిడిగుంటపాళెం.

ప్ర: 'భక్త రామదాసు'కు బంధవిముక్తి లేదంటారా? ఈ సంవత్సరాంతంలోనైనా విడుదలయ్యే సూచనలేమైనా వున్నవా?

జ: 'దేశద్రోహులు' తర్వాత 'భక్తరామదాసు'కు బంధవిముక్తి అవుతుంది.

కోటేశ్వరరావు, రామసపాళెం.

ప్ర: కుమారి జమున వైశ్యకులస్తురాలా?

జ: కులగోత్రాలులేని యీరోజుల్లో వాటి ప్రసక్తి దేనికి? మనది సెక్యులర్‌స్టేట్!

చెంచయ్య, పోతిరెడ్డిపాళెం.

ప్ర: వయస్సులో అంజలికన్నా గుమ్మడి చిన్న అనేది నిజమా?

జ: నిజమే.

శ్రీరాములు, మంగమూరు.

ప్ర: 'పునర్జన్మ'హీరోహీరోయిన్లుఎవరు?

జ: విడుదలైంది. యింకా చూడలేదా?

రమణయ్య, రామసపాళెం.

ప్ర: శిలోదయావారి 'వారసత్వం' నిర్మాణం పూర్తియయినదా?విడుదలెప్పుడు?

జ: ప్రస్తుతానికి విశ్రాంతి తీసుకుంటోంది.

కాంతారావు, వెంకటగిరి.

ప్ర: యావద్దేశం మెచ్చిన అక్కినేని 'గుల్జాయా' చిత్రానికేనా? గుల్జాయా పాలక వ్యాలకుగూడానా?

జ: చిత్రంవరకేగా!

———

సంపూర్ణ
రామేశ్వరయాత్ర
వివరములకు :-
సీతారామ యాత్రా స్పెషల్
తిరుపతి - చిత్తూరుజిల్లా.

ఇల్లు యాలం

నెల్లూరుటౌన్, రంగనాయకులపేట, అనకట్టరోడ్డులో నెల్లూరు కో-ఆపరేటివ్ అర్బన్‌బ్యాంకుకు చెందిన, ఈక్రింద కనుపరచిన యింటిని 18-9-63 తేది బుధవారము పుదయము 10 గంటకు నెల్లూరు కో ఆపరేటివ్ అర్బన్‌బ్యాంకు ఆవరణంలో బహిరంగముగా యాలము వేయబడును. పాటలో పాల్గొనువారు రూ. 100/- లు. ధరావతు బ్యాంకిలో ఆ రోజు 9 గంటల లోపల చెల్లించవలయును. బ్యాంకువారు సరియైన పాటయని, వేలమును ఖాయపరచిన యెడల, పాటపాడినవారు వెంటనే పాడినమొత్తంలో నాల్గవవంతు బ్యాంకిలో చెల్లించవలయును. మిగత మొత్తమును 10 రోజుల లోపల చెల్లించవలెను. లేనిచో ధరావతును కోల్పోవుదురు. యితరులకు ధరావతు మొత్తములను ఆ రోజు సాయంత్రము బ్యాంకు పనిచేయుకాలంలో వాపసు చేయబడును. విక్రయమునకు అయ్యే రిజిష్ట్రేషన్ వగైరాఖర్చులు కొన్నవారు భరించుకొనవలయును. యితర వివరములను బ్యాంకులో తెలుసుకొనవచ్చును.

మున్సిపల్ డోర్ పాత నెం. 85/W-6.
,, క్రొత్త నెం. 86/W-8.

విస్తీర్ణం షుమారు 22 అంకణములలో పెంకుటిల్లు షుమారు 11 అంకణములు.

—వి. గోవిందరాజులు—సెక్రటరీ.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

Sos No. 295 of 63

చిన్నిసుబ్బయ్యశెట్టి పెనలసుబ్బరాయుడు అండ్ కో., —వాది.

నరాల సుబ్బరాయుడు —ప్రతివాది.

ప్రతివాదికి యిందుమూలకముగా తెలియచేయునది యేమనగా:

ఈనెంబరువాది మీమీద దావా చేసియున్నారు. కాబట్టి మీరు అక్షేపణలున్నయెడల 23-9-63 తేది పై కోర్టుకుహాజరై తెల్పుకోవలెను. లేనియెడల మీ పరోక్షమందు తీర్మానించబడునని తెల్పుకొనేది.

—సి. శ్రీరామమూర్తి, అడ్వొకేటు

పసిరికలు -
- కామెర్లు
భయపడవలసిలేదు
డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు,
రంగనాయకులపేట—నెల్లూరు.

పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి
జీవామృతం
ఆరోగ్యానికి బలానికి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మదరాసు-17

ఇల్లు అంగడికొట్టు అమ్మకం

నెల్లూరు టవున్ పోలీసుస్టేషన్ ఎదుట జొరాదరిపేటలో డోరు నెం 18/345 రు ఇల్లు షుమారు 40 అంకణాలు అంకణాలలో 12 అంకణాల మిద్దెయిల్లు. దానికి సంబంధించి 10 అంకణాల పెంకుటిపసారాలు, వంటఇంటివగైరాలున్నవి.

రెండవ ది: శిఖరంవారిపేటకి ఎదురుగా బాంబేహోటలు ప్రక్కన ముఖ్యమైనస్థలంలోవుండే అంగడికొట్టుగూడా విక్రయించబడును.

వివరాలకు:- టెలిఫోన్ 248,
జనాబ్ జానిసాహెబ్,
నేషనల్ ట్రేడ్సు కార్పొరేషన్,
చిన్నబజారు—నెల్లూరు.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాలు నెం. 676/1952 రు.

పెంకేల శేషమ్మ ... —వాది.
పొన్నలూరు సుబ్బరామయ్య వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరులో షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని పై కోర్టువారియెదుట 30-9-63 తేది యాలము వేయబడును.

— షెడ్యూలు —

కావలి తాలూకా, తాళ్ళపాలెం గ్రామములో నెం 43 రు పట్టా దాఖలా కోరుమాగాణి సర్వే నెం 604 రు. యె 5-50 ట్లు, శిస్తు రూ. 35-12-0 లలో పడమరకాల్వ వెంబడి యె 0-76 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] ఈ నెంబరులోని పొన్నలూరు లక్ష్మీనరసజానాయుడు భూమి. [ద] పుచ్చలపల్లి నారాయణరెడ్డి తా॥ భూమి కొంతవరకు, పొన్నలూరు శేషయ్యనాయుడుభూమి కొంతవరకు [ప] పారుదలకాల్వ [ఉ] పాలా శేషయ్యవగైరాల పాడుపలకాల్వ. ఈ హద్దులలోని నదరుభూమి యె 0-76 ట్లు సర్కారుపాట రూ. 1000/- లు.

—బి. బి. శేషగిరిరావు—అడ్వకేటు

నంద్యాల డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 320 of 57. E.P 51 of 63

మద్దూరు పుల్లారెడ్డి - పాణెం-గోనవరం - నంద్యాల తాలూకా ... — వాది.

(1) మండుల మదారుసాబు
(2) ,, చిన్నహుసేనుసాబు
(3) ,, అబ్దుల్ సాబు
(4) గద్దం మదారుబీ
(5) మండుల హసీనాబి

1, 2, 3 & 5 గోనవరం - నంద్యాల తా॥ 4 పాణెం-యుల్లసత్తులు, ఆళ్ళగడ్డ తా॥ ... —ప్రతివాదులు.

ప్రతివాద్ల తా॥ షెడ్యూలు ఆస్తులు పై కోర్టువారి ఎదుట 9-10-1963 తేదిన యాలము వేయబడును.

— షెడ్యూలు —

గోనవరం గ్రామములోని ఆస్తి:-

సఆ నవాలు రు. 200 (1) సఆ షుంబ 74 పై యె 2-10 ట్లు శిస్తు రు. 2-00 కల్లమెట్టి భూమి.
సఆ నవాలు రు. 350 (2) సఆ షుంబ 245 పై యె 4-40 ట్లు శిస్తు రు. 7-00 పిలకట్టుభూమి.
సఆ నవాలు రు. 400 { (3) సఆ షుంబ 486 పై (4) ,, 487/2 పై
యె 1-23 ట్లు శిస్తు 2-00 } నాలుగుభాగాలు భూమి
యె 1-08 ట్లు శిస్తు 1-00 }
సఆ నవాలు రు. 400 (5) సఆ షుంబ 426 పై యె 3-66 ట్లు శిస్తు 3-8-0 ఎర్రభూమి భూమి.

—కైరుని వల్లె సుదర్శనాచార్యులు, వాది అడ్వకేటు.

జనవాణి

సూళ్ళూరుపేట తపాలు అసౌకర్యం

హౌరా — మద్రాసు ప్యాసింజరు (72, 71 వ నెంబరు) సూళ్ళూరుపేటకు రావడంలో విపరీతమైన ఆలస్యం జరుగుతున్నందువల్ల, తపాలు అసౌకర్యంగూడా మితిమీరుతున్నది.

మద్రాసు-కలకత్తామెయిల్ సూళ్లూరుపేటస్టేషనులో నిలువనప్పటినుండి, తపాలు తెచ్చుటకు, తీసుకొనిపోవుటకు పోస్టల్ శాఖ వారేరు — మద్రాసు ప్యాసింజర్లను ఏర్పాటుచేసింది. 72 వ నెంబరు ప్యాసింజరు సూళ్ళూరుపేటకు ఉదయం 7-15 కు రావలసివున్నది. కాని గత రెండేళ్లుగా అది రోజూ 8 గంటలమొదలు 10 గంటలవరకు ఆలస్యంగా వస్తున్నది. దీనివల్ల తపాలు ఆరోజు బట్వాడాకాకుండా పోవడం, మధ్యలో సెలవువచ్చినపుడు తపాలు మూడురోజులు ఆలస్యంగావడం జరుగుతున్నది. అట్లనే ఉత్తరంపోయే తపాలుగూడా, 71 నెంబరు ప్యాసింజరును గూడూరు యువతకే మెయిల్ క్రాస్‌చేసిపోవడంవల్ల, ఒకరోజు ఆలస్యం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల ప్రజలకు, అందులో వ్యాపారస్తులకు, డాక్టర్లకుసైతం తీరని అసౌకర్యం కల్గుతున్నది.

ప్రజల అసంతృప్తిని, అంబోతసును గమనించి, సానుభూతిదృష్టితో, ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం గాకపోయినా, తపాలు కొరకైనా మద్రాసు-కలకత్తా మెయిల్‌ను ఒక్కనిముషంపాటు సూళ్లూరుపేట స్టేషనులో ఆపే ఏర్పాటుచేసినా; అది సాధ్యం కానప్పుడు 71, 72 మద్రాసు-వాల్తేరు ప్యాసింజర్లను ముసివేటి వెళ్ళె ఫాస్ట్ ప్యాసింజర్లుగా పరిగణించి మద్రాసు గుమ్మడిపూడి మధ్య ఆపకుండా నడిపినా సూళ్లూరుపేట పౌరులకు ఈ తపాలు అసౌకర్యం తొలగగలదు. దీనివలన ఈ ప్యాసింజర్లు సరైన కాలానికి నడవడమే గాక, మెయిల్‌లో ప్రయాణీకుల రద్దీ తగ్గి, ఈ ప్యాసింజర్లలో పోయే తెనాలి విజయవాడ ప్రయాణీకులకుగూడా అత్యంత సౌకర్యంగా వుండగలదు.

నా ఈ సూచనలు రైల్వే శాఖ అమోదాన్ని పొందగలవని; దీనిపై సత్వర చర్యలు గైకొనగలరని ఆశిస్తాను. ఈ విషయంలో పోస్టల్‌శాఖగూడా రైల్వే వున్నతాధికార్లకు వ్రాసి, సూళ్లూరుపేట పౌరులకు ఇప్పుడు జరుగుతున్న తపాలు అసౌకర్యాన్ని తొలగించగలరని ఆశిస్తాను.

—డాక్టరు పి. ఎంబెరుమాళ్లు, సూళ్లూరుపేట.

రక్తదాత, ఏనుగ సుందర రామిరెడ్డి చిత్రాలు

42 సార్లు రక్తదానం గావించి, నిరుపమానమైన తన త్యాగంద్వారా నెల్లూరు జిల్లాకే కీర్తి తెచ్చినవారు కీర్తిశేషులు శ్రీ ఎన్. వి. నరసింహారావు వి. ఆర్. కాలేజి, హైస్కూలు వి. శాశ్వతభవనాలనేగాక రోటరీవారితక్షణంగా బ్లడ్‌బ్యాంకును, గిఫ్ట్ ఆఫ్ సర్వీస్ భవనాలను నిర్మించి, నెల్లూరుకు విశేషసేవ యొనరించినవ్యక్తి స్వర్గీయ శ్రీ ఏనుగ సుందరరామరెడ్డి. వీరిరువురు ప్రతిఫలాపేక్షరహితంగా సేవయొనర్చినవారు. ఈ కీర్తిశేషుల చాయాచిత్రాలను పురమందిరంలో అలంకరింపజేయడం నెల్లూరు పౌరులకైన మన కనీసధర్మం. వీనికి ఎవరైనా ముందుకు రాగలిగితే తగిన కృషి చేయవచ్చు.

నెల్లూరు —సి. వి. సుబ్బారావు

నెల్లూరు చక్కెర ఫ్యాక్టరీ

నెల్లూరు జిల్లాలో ఒక చక్కెరఫ్యాక్టరీని నెలకొల్ప సంకల్పించారని; దానికి శ్రీయుతులు పొన్నలూరు కోటారెడ్డి, బూకటి కోదండరామరెడ్డి, రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారలు ప్రమోటర్సని తెలిసికొని మిక్కిలి సంతోషించాను.

నెల్లూరు, కోవూరు తాలూకాభూములు చెఱకుపంటకు అత్యంత అనుకూలమైనవి. దీనివలన రైతులు ఎంతో లాభపడగలరు. ప్రస్తుతం వరివల్ల ఎకరాకు రూ 300 లు వచ్చు ఆదాయం, చెఱకువల్ల రూ 1000 లు మొదలు రూ 1500 ల వరకు రాగలదు. ఇక ఎంతోమందికి జీవనోపాధి ఏర్పడగలదు. అంతేగాక, ఈ ఫ్యాక్టరీవల్ల దేశానికి అత్యవసరమైన చక్కెరేగాక, చెఱకు పిప్పితో ఉత్తమశ్రేణి అట్టలు తయారుచేసే పరిశ్రమ అభివృద్ధి అయ్యే అవకాశముంటుంది. అంతేగాక చక్కెరతోపాటు వుత్పత్తిఅయ్యే మొలాసిస్‌ను బై ప్రాడక్టు నుండి స్పిరిట్, కెమికల్సు, మరియు ఇతర వుత్పత్తి కాగలవు. చక్కెర ఫ్యాక్టరీవల్ల ఇన్ని లాభములున్నవి.

ఇక షేరు క్యాపిటల్ 25 లక్షల రూపాయలు సేకరించగలిగితే, దానివల్ల వివిధ మార్గాలలో 2 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి సంపాదించి, ఈ ఫ్యాక్టరీని విజయవంతంగా, లాభదాయకంగా నడిపే వీలుంటుంది.

ఇంతటి ప్రయోజనకరమైన, జిల్లా పురోభివృద్ధికి దోహదకారియైన ఈ ఫ్యాక్టరీ స్థాపనలో, కోటారెడ్డి—కోదండరామరెడ్డి—లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారలు పట్టుదలతో కృషిచేసి, 25 లక్షల షేరు క్యాపిటలు సేకరించగలరని ఆశిస్తాను. ధనవంతులైన రైతులు ముందుకువచ్చి ఈ కృషికి తమ సంపూర్ణ సహకారాన్ని వ్వడంగూడా అవసరం.

గూడూరు —ఎజా. వి. ఆర్. రెడ్డి,

స్వర్గీయ పొన్నలూరు కోటమ్మ

కోవూరుతాలూకా బిర్దవోలు గ్రామ కాపురస్థులు పొన్నలూరు రమణారెడ్డిగారి భార్య కోటమ్మగారు కొంతకాలముగా కేన్సర్ జబ్బుతో బాధపడుచుండి ఈనెల 1 వ తేది ఆదివారం మధ్యాహ్నం ఆమె బంధువు నెల్లూరులో డాక్టరుగానుండే పర్వతరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డిగారి నర్సింగ్ హోంలో పరలోకగతులైరి. నెల్లూరుజిల్లాలో పేరెరిగిన అనేకమంది రెడ్డిస్త్రీలలో ఈమె పరమభాగ్యశాలి. ఈమెకు భర్త, యిరువురు బిడ్డలున్నారు. ఈమె తల్లియొక్క తండ్రిగారు బుచ్చిరెడ్డిపాళెంలో జమీందారుగానుండిన శ్రీ పుట్టా కోదండరామరెడ్డిగారు. వీరు 76 సంవత్సరములక్రింద పరలోకగతులయిరి. మహాధర్మాత్ములు—వనిపోయినప్పటికి 36 సంవత్సరములు. రెండు గుర్రములుగల బండి వుండేనది. అప్పటికి మా లోకంలో మోటార్లులేవు. వీరి అతిథ్యంపలన చేసినఅప్పులు దీర్చుటకు ఆ కుటుంబమునకు 60 ఏండ్లకుపైగా పట్టినది. ఆ కుటుంబీకులకు ఇప్పుడు 60 లక్షలకుపైగా ఆస్తివున్నది. 1912 సంవత్సరంలో నేను రాజమహేంద్రవరమునకు వెళ్లియుండి మహాపూజనీయులయిన శ్రీ కందుకూరు వీరేశలింగం పంతులు గారి దర్శనమునకు వెళ్లగా పైరెడ్డిగారి కుటుంబము వేట్టున్నదని అడిగిరి. నెల్లూరుజిల్లాలోని మిగతరెడ్డ స్త్రీలను ఈమెవలె కీర్తి సంపాయించు కొనగోరెదను.

మద్రాసు —వాకాటి వీరరాఘవరెడ్డి

అత్తలు-కోడళ్లు

(8వ పేజీ తరువాత)

ఆత్మీయత ఏర్పడవలసిన అవసరముా, విధిహితం లేదుకదా? ఒకవేళ అత్త కోడళ్లమధ్య ఆత్మీయత ఏర్పడితే ఆసంసారంలో ఈ సమస్యేలేదు. అలాంటి సంసారాలూవున్నాయి. కాని అత్తకు ఆత్మీయత ఏర్పడకపోతే అది 'వన్ వే ట్రాఫిక్' లాగ తయారవుతుంది. కోడలికి కొన్నాళ్ళు గడిచేసరికి ఆత్మీయులనదగ్గ అమ్మలక్కలు తయారవుతారు. అప్పుడు తనపై ఆత్మీయతజూపలేని అత్తగారిపై ఆత్మీయతను అతిపెట్టుకోవలసిన అవసరమూపోయి ఆమె హృదయంలోని ఆత్మీయత అడుగంటుతుంది. ఇక సమస్య పుత్తన్నానికి నాంది అత్తలు కోడళ్ళు ఒకరినొకరు సాధించుకోడానికి ఆరంభం.

ఈ సాధింపుల సంఘసమరంలో స్థానబలంవున్న అత్తగారికే విజయంతథ్యం. పైగా పెత్తనమూ చేతిలోవుండనేవుంటుంది. కోడలు సంవత్సరానికొకసారి పుట్టింటికి పోయినా కోడలు నందర్భోచితంగా ఒక్కసారి సాధించ యత్నించి విఫలమయితే అత్తమాత్రం పదిమార్లు ప్రయత్నించి ఫలితం పొందుతుంది. ఇలా విజయపరంపరలతో విరజాల్లుతూ అందుకని విజయం లభించిన అత్తగారి కోడరికంలో కోటి నరకాలను చూస్తుంది కోడలు. అప్పుడామె అనుభవించేయాతన అంతా ఇంతా అనిచెప్పలేము. ఒకవేళ ఈ విషయాన్ని గురించి ఏ అత్తనైనా ప్రశ్నిస్తే ఏమంటుందో చెప్పనా? "ఓయమ్మో ఏంటమ్మ నేను దాన్ని బాధపెట్టేది? మా యత్త నన్ను పెట్టినబాధ రైతేనా..."అని ఆనందభైరవి మిళితమైన ఆసావేరిరాగం అరబారెడాలా పిస్తుంది. అందుకనే ఈ సమస్యను చిన్నవేసను పెద్ద చేప తినడంతో పోల్చాను. చేపలు మేద శ్చక్తిలేని జంతుజాలమైనందున వాటికి పూర్వస్మృతులుండవు. కాని మేధశ్శక్తి వున్న మానవజాతికి సంబంధించిన అత్తలు పూర్వస్మృతులు గుర్తుండి ఇలా చేయటంలో అర్ధమేంటి? తాను కోడలుగా అనుభవించిన బాధలు మదిలో మెదలుతుండగా తన కోడలిని బాధపెట్టే ఆమె ప్రవర్తనను మానవత్వం అనగలమా? అలా అని ఆమెలో మానవత్వం నశించిందా? అనుకుంటే అదీలేదు. కేవలం కోడలివిషయంలో మాత్రమే ఆమె అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తుంది. దీనిని బట్టిచూస్తే ఆమె ఒక వ్యక్తిగా గాకుండ 'అత్త' అనే ఒక అధికారహోదాలో అలాచేస్తుందా? అని పిస్తుంది. ఇలా అత్తలు ఆత్మీయతను అధికారతగా రూపొందింపు చుంటూ కూర్చుంటేమాత్రం, ఈ సమస్యా పరిష్కారం కాక పోవడమే కాకుండ 'స్త్రీల హృదయాలు కరుణానిలయాలు' అన్న లోకోక్తికే ముప్పు ఏర్పడవచ్చు.

అయితే ఈ సమస్యా పరిష్కారానికి మార్గమేలేదా?... ఉంది. ఒక్కటికాదు రెండు. అత్తలు, సంగతి సవివరంగా అర్ధం చేసుకుని మనస్సులు మార్చుకుని మానవతా హృదయంతో కోడళ్లపట్ల వ్యవహరించ గలగడం మొదటిది. తనతల్లి అత్తరికాన్నిఒక అధికార పీఠంగా రూపొందించుకున్న పెంపకస్వభావ రీతులను మాని న్యాయం కోసం భార్యకు అండగా నిర్భయంగా నిలబడగలగడం రెండవది. ఇది విద్యావిహీనులయిన అత్తలకాలం గాబట్టి సంగతి అంత సునాయాసంగా అర్ధంచేసుకుని అత్తలు మారగలరన్న ఆశమాత్రం శూన్యం. అయితే రెండవమార్గం ద్వారానైనా ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడితే సంతోషమే. ఏది ఏమైనా, విద్యావంతులు, ఆధునిక భావాలు గలిగిన ఈ నవసమాజంలోని యువకులు అత్తలు కాగలిగిన ఈ తరాలపు చివరిదశలోనైనా ఈ సమస్యా పరిష్కారం సునాయాసంగా జరుగగలదని ఆశిద్దాం.

శివారెడ్డి పద్యాలు

డాక్టర్ గోపాలరెడ్డి

తొందరపడితివి, ఇద్దే
నందని కాంగ్రేసుకమిటి నరెసరెకాని
మ్మందేదో కంకణమను
వుంది దీన్ని గోపలయ్య! వూహించావా?

అనుభవమ్ము నీకి అవసరమ్మంటారు,
రెండుగలిగినోడ్లే వుండనీరు
పడియశేషవసీట్లు, గమ్మత్తు పోరిర
లడాయి నెట్టుకుంటె లాభమేమి?

నిపులేనికొంత నెల్లూరుకేగాదు
లోకసభకు యుండియాకుగూడ,
పార్లమెంటు గొప్ప ప్రజ్ఞాపరిసుద్ధి
తమ్ము గోలుకాయి తగనిచేత.

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ!

ఏమిత ప్పణేసె ఎస్కెపాటిలుగారు?
పాపమేమిజేసె గోపలయ్య?
ఆ మురార్జి జేసినట్టి తప్పిదమేమి?
అడిగిదెవరు నిన్ను అయ్య నెహ్రూ!

పదవు పుట్టగించి పదవులు తొలిగించి
మాయమాటుజెప్పి మంత్రమేస్తె
పార్టి ముందుకౌనడ? వదిలేవని నెహ్రూ!
యిది వృద్ధాప్రయాన మొదలుకోద్ది.

అల్లూరు అన్నమయం

ఆంధ్రపాలిటిక్సు అజగారి పాయ్యాయి
తెలుగు కాన్నవకలో వెలుగుపోయె
కాంగిరేసుపార్టికళ కాకుమారైంది
మాజిమంత్రి రాజా మరుగుపడిన!

ఎంతగొప్పబుద్ధి! ఏమివక్తృత్వమ్ము!
బండెడంతగుండె దండిమగడు
అన్నమించిపోయె అల్లూరు కనుమాసె
కలకలమ్ముపొండె తెలుగునాడు.

నీ పేరోదితగాథలు
ప్రావీణ్యము రాజకీయపాండిత్యము నం
భావింప మచ్చుతునకలు
నీ వారసులైన తెలుగునేతలకెల్లా.

వగచి లాభమేమి? వస్తుపోతుంటారు
సహజమెల్లజనుడు చావుపుటక,
ఎంతబోడుగూడ అంతకాలమ్మెస్తె
తప్పకోనుపిల్ల తండ్రులారా!

రిక్షావాలా

ఎంతబుద్ధిశాలి! ఏమందు కోపురు
రిక్షావాల అవ్వదేతికాడ
వస్తువస్తుబండ్లో వదిలేస్తె పేనాను
తిరిగి ఇల్లుజేర్చి తీసకొచ్చి!

ఏ కులమ్మునైన ఎవనైన వరవాల
వరులసొత్తు కానపడ నిరరుడు,
వున్నదాంలో తృప్తినొందు పుణ్యాత్ముంత,
ఆశలేనిమనిషి అనలఁజేక్స.

విద్యార్ధులారా

ఉద్యమాసి మరకు పూళోళ్ళనిత్యల్లి
సూరిలోకిదింబి లోకులాచె
ఎల్లగాంగిమాట ఏత్రాప్తు వినకండి!
నన్నగిల్లిపోద్ది చదువుసామ.

న్యూఢిల్లీయాత్ర

ఉత్త నార్తునుండి ఢిల్లీకివెళ్ళింది
ఎజ్జైనపడకము ఎందుకండి?
మన్నవిదాసిగార్తె మల్లయుద్ధంజెయను,
చినరాయబార్తె చెయిగంచవను!

పొన్నలూరు కోటమ్మ

పొన్నలూరు లక్ష్మి పోయింది భువిమాని,
పేదసాదకింక పెద్దదెబ్బ,
అన్నదానమందు కామెకామేసాటి
పెట్టిపోతలందు పుట్టినిల్లు.

వారం—వారం

వైభవవిరోధీ, నమస్తే!

(3 వ పేజీ తరువాయి)

భారతవర్షాన్నంటే తక్కించవద్దుగాని ఆవేదనగా అభినవవిజ్ఞానమనే పక్షియొక్క ఊకలు పీకడం ఏమంత మెచ్చదగిన విషయముగాదు.

' ' '

పాకిస్థానుకు 625 కోట్ల రూపాయల మిలిటరీసాయం లభ్యమైనది. (దానివద్ద రెండున్నరలక్షమందిగల సేన వున్నది) మనకు అమెరికాయిచ్చేసాయం తనసేనకిచ్చినసాయంలో బదవవంతుకు అనగా 125 కోట్ల రూపాయలకు మించరాదని అయూబ్‌సాహెబ్ మహారాజపోషకుడైన కెన్నెడీ ప్రతినిధియగు బాల్‌బాబుకు నివేదించెనట.

బాల్‌రావల్పిండికి రాగానే, పాక్ వణిక్ పుంగవులంతాకూడి అమెరికన్ పెడ్డింపులకు ప్రభుత్వం భయపడరాదని, వ్యాపారరీత్యా విభిన్న పద్ధతులుగల దేశాలతో సంబంధాలుగలిగివుండడం స్వతంత్ర పాక్ విధానమని హెచ్చరించారు.

బాల్‌పాక్ ముఖ్యులను నిలదీసి 'ఏమిటి మీ విధానం' అని అడిగేసరికి 'మేము నిర్దోషులం. ఏపాపం ఎరగం. ఇండియాకు సాయపడకండి. కాశ్మీరఖండాన్ని మాకిప్పించండి. మనం మనం అంతా ఎప్పటికైనా ఏకంగాని చైనాతో మాకూ పొత్తేమిటండీ' అని భుట్టోసాహెబ్, అయూబ్‌భాయ్ అంతా అన్నారట.

మనకిచ్చే ముందుగానే భయంకరమైన కొన్ని మిలిటరీ విమానాలను పాకిస్తానుకు అమెరికన్లు ఇచ్చివుండిరి. అప్పుడు మనం గొడవచేసేసరికి 'ఏమీపరవాలేదు' అని అమెరికన్లు సమాధానమిచ్చారు.

అట్టి పాక్‌వారు ఎర్రచైనాతో సరసమాడి, దేశంలో ఎర్రచైనాకు అనుకూలమైన మనస్తత్వాన్ని వృద్ధిచేసే యువజనమండలియందు ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ, తామాడిందంతా నాటకమేనని అంటే వారి మాటను అమెరికన్లు విశ్వసిస్తారు. మన స్వతంత్రబావుటా ప్రజాస్వామికాన్ని కాపాడేది గనక ఎర్రటి రాజ్యాలతో మన సంబంధం సాధారణ రాజ్యాల వ్యవహార పరిమితిలోనే వున్నదని అంటే అంత తేలికగా అమెరికన్లు నమ్మడంలేదు.

ఇట్టివారిమీద ఆధారపడి అఖిల విధానాన్ని విస్మరించి దేశాన్ని గంగపాలు చేయమంటారా? అందువలన, బాధ్యతతోనంగా అఖిల విధానాన్ని నడిపించే ప్రధాన మంత్రిని మొదట బలపరచి, ఆ తర్వాత ఏదైనా 'షరా'లుంటే వ్రాసుకోండి.

' ' '

వైభవవిరోధీ, నమస్తే. అడుగుపెట్టి పెట్టకముందే నీకు ఘనవిజయము సంప్రాప్తమైనది. అంతట నీవూ—ముఖ్యమంత్రి కలిసి అఖిలభారత వైభవవిరోధ కార్యక్రమానికి పూనుకొనవలసియుంటిరి. గ్రీన్‌లాండ్స్‌లో ఆ సంరంభానికి ప్రారంభోత్సవం సెప్టెంబర్ అయిదవతేదీ సాయంత్రమే జరుగవలసియుండెను. కాని సెప్టెంబరు ఆరవతారీఖునుంచీ, మళ్ళీ మాట్లాడితే అయిదవతారీఖు మధ్యాహ్నంనుంచీ నీ బృందపు కార్యక్రమం ఉద్యోగహంగా మారింది. ముఖ్యమంత్రియనువాడే సిబ్బాగ హానికి సమీపంగావుండెను.

వెనకటికి కీ. శే. చిత్రాపూరు యజ్ఞపతి చింతామణి, ఉత్తరప్రదేశ్‌లో ఒక వెలుగు వెలిగించిన లిబరల్ నాయకుడు భలోక్తిగా పల్కినమాట: 'గాంధీమహాత్ముడినవద్ద అగ్రహారం, సరోజినీనాయుడువద్ద వజ్రం మిగిలిపోయినది'. అట్టి భారు గాంధీకి మహాప్రియమైన నియందు, త్రికరణశుద్ధిగా చెప్పిందివేసే నియందు, అభినవబ్రాక్రటీస్ అనదగిన నియందు (సోక్రటీస్ ఒకగుక్కలో హాయిగా విషపానంచేసి అమరుడైనాడు; నీ వంతకంటె మిక్కిలిగా నిత్యానందం, త్రుద్ధి సంఘం, శిథిలమైన సంఘం, త్రుళ్ళిన సంఘం నీకిచ్చిన పాషాణాన్ని పరమ శివునివలెమింగి ఆ సంఘంలోనే నిల్చి దానినే ఉద్ధరిస్తూవున్నావు), నత్యమే పరాకాష్టనంది రూపొందగా దివ్యతేజోవిగ్రహమైన నీయందుగాక సెప్టెంబర్ అయిదవతేదీ మధ్యాహ్నం తరువాత ముఖ్యమంత్రియందు నత్యామ్మరణ కన్పించినది.

ఇందు విచిత్రమేమీలేదు. దాన జవానులైన రామలక్ష్మణులు మొదలు తానీషాకే దర్శనమిచ్చిరి—నన్నమందు. అట్టియుపది గనకనే తమ భక్తవరదుని విమోచనాన్ని ఆ దివ్యమంగళరూపులు సాధించగల్గినారు.

అంతశీఘ్రంగా విజయలక్ష్మి మిమ్ములను వరిస్తుందని నీవుగానీ, నీబృందంగానీ అనుకోలేదు. ఆకస్మికంగాజరిగిన సంఘటనవలన కలిగిన సంభ్రమానికి తేరుకోలేక నీవూ—నీబృందము కింకర్తవ్యతా విమూఢులైనారు. అందువలన పరమపావని, మహాసాధ్వియైన సరస్వతమ్మను, ఆమెవెంటవచ్చిన సోదర-సోదరీబృందాన్ని పోలీసులువచ్చి-ఊడ్చి దారికడ్డంతీయవలసిన పరిస్థితివచ్చింది!

ఈవంద్యులు పాతకులకందేలోపుగానే గ్రీన్‌లాండ్స్‌ఎదుటజరిగే పికెటింగ్ ఘట్టాంతము అయివుండునని ఆశించెదము.

అఖిలభారత స్థాయిలో రుషివర్యుడైన రాజేంద్రమునితోనే వైభవవిరోధం ఆరంభం కావలసియుండెను. మించినదిలేదు.వేదాంతియైన రాధాకృష్ణునితో ఆరంభమగును. నిరాడంబరియైన ప్రధాని ప్రప్రథమంగా దానినసుకరించును. అంతట అందరుకలిసి వత్తురు. వైభవవిరోధీ, నీకివే జోహారులని పాడుతూవుంటే ఆనందసాగరంలో మునిగెదము.

' ' '

అశోకమెహతా పాకశ్వాసికి దిక్పతి దిక్కుడుగదా! ప్లానింగ్‌కమీషన్ ఉపాధ్యక్షులుగా ఈ ఆర్థికవిద్యాసంపన్నుడు రానున్నందుకు ఆనందోత్సవాన్ని చదువరులతోబాటు మేము అనుభవించెదము.

' ' '

కైరోన్‌ఇంత కాపుండునో,పూడునో? పార్లమెంట్‌లో ప్రధాని ఆతణ్ణి కాదిరక్షించెను. కాని, ఇదివరకే ఆయన రాజీనామా ప్రధాని హస్తగతమై వున్నది.

ఏమైనా కైరోన్ పదవీ విరమణకు సమయ మాసన్నమైనది. లోకసభలో దృశ్యమానమైనది సంకేతమాత్రము.

కేరళలో ప్రభుత్వాన్ని దించి ప్రెసిడెంట్ పాలనను ప్రవేశపెట్టినట్లే, అంతకుపూర్వం ఒరిస్సాలో, ఆతర్వాత అస్సాంలో ప్రవేశపెట్టివున్నట్టయితే, కైరోన్లు-గైరోన్లు భయపడుదురు. రాజ్యాంగం శిథిలమైన దృశ్యం హైకమాండ్‌వారికి అన్నిటావులా ఒక్కతీరుగా కన్పించడంలేదు. న్యాయాధికారి పీఠాధికారాలు. ఇకమీదటనైనా భక్తితత్పరులైన హైకమాండ్‌వారికి లోకవృత్తాన్ని తెలియ పరచగలవని నమ్మెదము.

' ' '

ఎవరామాటన్నది? అఖిలభారత శ్రేణికిచెంది మాన్యుడైన గోపాలరెడ్డి రాజకీయములను వదిలినాడునా? అదికల్ల. ఆయన భీమనుండు. ఏపరీతమైన శారీరక ప్రమాదావస్థలోవుండి, ఎన్నికలలో నెగ్గి, సత్తువతో, ఆంధ్రావనికి ఆనందాన్ని గూర్చిన వాడు విల్లాడుటం చేయవలసిన పనియేమి? రాజకీయముగా ఆయన నశించేతముగా జాలిచెందుటకు రుజువడుచున్నారు. ఆనాటికి తిరేవరకు సేపింపక తప్పదు.

ఇదీ లోకవృత్తం

(3 వ పేజీ తరువాయి)

రష్యా-చైనా సంవాదం నానాటికి రమ్యతరమవుతున్నది. చైనా అంర్థాల వంటి దాంగం పశ్చిమ జర్మనీలో కొన్ని పత్రికల ధోరణిని మించిపోయినది. 'మాస్కో ఒప్పందంవలన తూర్పుజర్మనీయొక్క అంతర్జాతీయ స్థాయి హెచ్చుతున్నదని భయపడి ప. జర్మనీ పత్రికలు వాపోవుచున్నవి. అట్టిసందర్భంలో తూర్పుజర్మనీని ఏకంగా పాశ్చాత్యులకు రష్యా అమ్మివేస్తున్నదని ఎర్రచైనా ఆరోపించడం హాస్యాస్పదమని సెప్టెంబర్ 2వ 'ప్రావ్‌దా'పత్రిక వ్యాఖ్యానించింది. ఎర్రచైనా ప్రచారకులు హిట్లర్ నియమించిన ప్రచారకాచార్య డాక్టర్ గోబెల్స్ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నారని ఆ పత్రిక నిందించినది.

'ప్రావ్‌దా' రష్యా ప్రభుత్వ పత్రిక. 'ఇజ్వెస్తియా' రష్యా కమ్యూనిస్టుపార్టీ పత్రిక. ప్రభుత్వపు వ్యాఖ్యానాన్ని అందుకుని పార్టీపత్రిక ఎర్రచైనావారికి హాంకాంగ్ సంగతిని జ్ఞప్తికితెచ్చింది. (పోర్చుగీస్ అధీనంలోని చైనా దీవియైన మకావో సంగతి మరచింది కాబోలు!) 'సామ్రాజ్యవాదులక్రింద నలిగే జనంయొక్క బాధలను గురించి వెక్కివెక్కి ఏడుస్తున్నారుగదా ఎర్రచైనావారు, తమ సాటిప్రజ హాంగ్‌కాంగ్‌లో ఏమవుతున్నారో వీక్షించడం లేదు' అని వ్యంగ్యంగా 'ఇజ్వెస్తియా' ఒక విసురును విసిరింది. హాంకాంగ్ బ్రిటిష్ కాలనీగా వుంటున్నది. దానికోసం ఎర్రచైనా ప్రభుత్వాన్ని బ్రిటన్ గుర్తించింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికీ, ఎర్రచైనా ప్రభుత్వానికీ వాణిజ్యసంబంధం విశేషంగా పెరిగింది. సామ్రాజ్యవాద బ్రిటన్‌తో ఎర్రచైనా చెలిమి నిరాటంకంగా సాగిపోతున్నది.

' ' '

అంతకుపూర్వం, సెప్టెంబర్ ఒకటవ తేదీన ఎర్రచైనా ప్రతినిధి రష్యా అక్రమ చర్యలను ఏకరువుపెట్టినాడు. అణుశక్తి విషయమై రష్యా-చైనాలకుజరిగిన ఒప్పందంలోని విషయాలను రష్యా అమెరికాతో రహస్యంగా చెప్పివేసిందని ఒక పక్షం రోజులక్రితం ఎర్రచైనా వెల్లడించినప్పుడు, ప్రభుత్వాలమధ్య జరిగిన పత్రాలలో నంగతులను ఈవిధంగా రచ్చకీడ్చుటంటించటం సబబుగాదని రష్యా ఆక్షేపించడం విచిత్రంగా వుందన్నాడాయన.

రష్యా ఒకప్పుడు అతి సాహసంగా వెళ్ళడం, ఆ తర్వాత మళ్ళీ తోకముడుచుకుని రావడం — ఈ వేషాలన్నీ ఏమిటని ఆ ప్రతినిధి వ్యాఖ్యానించాడు. క్యూబాలోకి గబగబ రాకెట్లను తీసుకవెళ్ళడం, మళ్ళీవాటిని గబుక్కున తరలించివేయడం ఉదాహరణాలు. ఈ ధోరణిలో నడిచింది ఆ ప్రతినిధి వ్యాఖ్య.

' ' '

సరిహద్దున చైనా-రష్యా తగాదాలు పెరిగినవి. పీపిల్స్‌డైలీ, రెడ్‌ఫ్లాగ్ అనే పత్రికలలో సెప్టెంబర్ 6న ఎర్రచైనా వ్యాఖ్యాతలు తమ సరిహద్దున సింకియాంగ్ సమీపాన, ప్రజలను రెచ్చగొట్టి రష్యన్లు తమ ప్రాంతంలోకి వారిని లాగివేస్తున్నారనీ, తిరిగి వారిని పంపమంటే పంపడం లేదనీ ఆరోపించారు. పెద్దక్షరాలతో, శీర్షికలతో ఈ వృత్తాంతాన్ని ఆ పత్రికలలో ప్రకటించారు.

ఉరుంచి, ఇలీ-కజక్‌స్థాన్ వగైరా సింకియాంగ్ సమీపప్రాంతాలలో అల్పసంఖ్యాకుల తిరుగుబాటును రష్యన్లు వివరీతంగా ప్రోత్సహించినారని ఎర్రచైనా ఆరోపణ.

సింకియాంగ్ ప్రాంతాలలోని సంఘటనలను గూర్చి ఈ శీర్షికలో పాఠకులు ఇదివరకే కొన్ని సందర్భాలలో తెలిసికొని వున్నారు.

వీరభూమి రాజస్థాన్

(4 వ పేజీ తరువాయి)

ఒక్తె అలుపులేనిప్రయాణాన్ని నాలుగు సంవత్సరాలనుండి సాగిస్తున్న రాజస్థాన్ కాల్వ కాలువ ఇప్పటికి 70 మైళ్ళ మాత్రమే నడువగలిగినది. మిగిలినప్రయాణము ఇంకా 130 మైళ్ళు. జయసల్మీరు వరకు సాగవలసిన ఈ కాలువవ్యయం 148 కోట్ల రూపాయలు. 1968-69 లో దీనినిర్మాణం పూర్తికావచ్చునని వూహ. ఇప్పుడు త్రవ్వినంతవరకు 1 లక్ష 75 వేల ఎకరాల మాగాణిసాగుకు నీటిని అందించగలదు. ఈ రాజస్థాన్ కాలువ వెడల్పు 150 అడుగులువుంటుంది. కాలువ సాగినంతవరకు చిత్రమైనమార్పులు సంభవించసాగాయి. ఇరుప్రక్కలయూ అనేక ఆమడలవరకు చేవసాగింది. మంచినీటి మట్టము వందలఅడుగులనుండి పదులకు ఉబికింది. గ్రాసానికి గాసిచెందుతుండిన పశుకోటికి పోయినప్రాణాలు వచ్చుచున్నాయి. ఇక స్నానమెట్టిదో యెరుగక ఆ జన్మాంతము గాసిచెందిన మానవకోటి మాట చెప్పవలయునా? అందువల్లనే మాజీ రాజులు, మహారాజులు యింతభవనము భారపోసినా, కాంగ్రెసు కరగోడలనుదాటి పరాయివంచలలో పడుండుటకుకూడా కాలవశమున ఉద్యుక్తులు ఆచార్యభిక్షులు అలజళ్ళను లేవదీసినా, రాజస్థానంలో కాంగ్రెసుపరిపాలన పాదుకొనిపోయింది. నేలకొరిగిన సింహాసనాల మాసిపోతున్న నీడలమాటున్నే తృప్తిపట్టిన చరిత్రఖండములను నెమరువేయుచున్న త్రోసిరాజాలు పగటికలలను కంటున్నంతమాత్రానవే ప్రజాకోటికి పైనుండి కలుపుకట్లలను పెరికివేయగల శక్తి సంచిదిపోదు.

ఈ వృని త్ర సముద్రయానానికి ఓడ శిట్లో, ఎడారిఇసుకసాగరాన్ని దాటడానికి ఒంటెలుఅట్లు. వెడల్పుఅయిన సందిని గిట్టలుగల ఒంటెలకే ఇసుకప్రయాణాలు సుకరము. అందువల్లనే ఒంటెలకు ఎడారి ఓడలనిపేరు. గడ్డిమోపులుమొదలు బరువుమోతలవరకు ఒంటెలు మోస్తుంటాయి. 10 లేక 12 అడుగుల అడ్డకొలతగల్గిన చక్రాల పెద్దబండ్లకు ఒంటెలనుపూనింటి, ఎండకు వానకు తమకని ఇసుకప్రయాణాలు ఒంటెలు సాగిస్తుంటాయి. ఓపికగల ఒంటెలు ఐదువులను దిద్దుకొనుటకై వినుగులవలెనే వండుకుంటాయి. ఒంటెపిల్లలను నాగళ్ళకుగూడకట్టి దున్నుతారు. ఒంటెలున్నచోట చెట్లుఎదగవు. మేకలున్నచోట మొలవడమే కష్టము. చిన్నచిన్న చెట్లను మేకలు, వాటినితప్పించుకుని పైకిలేచినచెట్లను ఒంటెలు భోజనముచేస్తుంటాయి. అందుకనే వృక్షసమ్మలు ఎడారిభూములకు చక్కగా పనికివచ్చినవి.

ఒంటెపాలు అతి చిక్కన. రుచి అతి మధురము. పిండేటప్పుడు వేలకొలది ఈగలు మూసురుకుంటాయి. రష్యాకు మనకు యిందుమిందు సరిహద్దులయిన (టిబెట్ కు ఉత్తరం) కజక్‌స్థాన్, తార్తార్‌స్థాన్, ఉజ్‌బెగ్‌స్థానాలలో ఒంటెలపాడి అందరికి పరిపాటి.

కారు ఎడారిలో గ్రుడ్డుపెట్టే మిడతల దండ్లు ఒంటెలు, మేకలు పొరపాటున మిగిలించిన చిగురుటాకులను అరుకారలను మొదలంట మ్రింగిపోతుంటాయి. నెల్లూరు పంటరెడ్డకు సుత్తికొడవలి మల కారు పంటవాండ్లు కుదిరినట్లు ఎడారులకు ఒంటెవాహనాలు అతికిపోయినాయి. ప్రయాణమధ్యంలో దప్పికాగలేక ప్రాణాలు వదలవలసివచ్చిన నారథులు ఒంటెల డొక్కలను చీల్చి పక్షం వరకు అవి దాచుకోగల మంచినీటిని త్రాగుచుండేదం అలవాటు.

ఇంతకు ఒంటె ఖరీదు 250 మొదలు 1000 రూపాయలవరకు ఉంటుంది. రెండు మూపురాలమధ్య కూర్చొని ముక్కుతాడు చేతబట్టుకొని సవారిచేయు "క్రొత్తవిద్యగానికి" సాయంత్రానికి నడుములు విరిగి తీరుతాయి. ఒంటె బొచ్చు కంబళ్ళు దుంపే కాని రాజస్థానపు చలికి నిలువలేము. పోలీసులకు, మిలిటరీకి ఒంటెలపటాలాలు ఉన్నాయి. పాకిస్థాన్ యుద్ధం తటస్థిస్తే పశ్చిమ సరిహద్దుకు నరకులను దాటవేయుటకు హిమాలయాలు ఎక్కడానికి కంచరగాడిదలు ఉపయోగించినట్లు యెడారి యుద్ధాలకు ఒంటెలెంతో అవసరము. ఎర్రటోపీలను నెత్తికి తగిలించుకొని, తలలకు రెండువైపుల తుపాకులను బిగించుకొని, దారిదోపిడి గాండ్రను దేశ ఆక్రమణదారులను వెతుక్కుంటూ ప్రయాణించు ఒంటెలబారులకు ఒక్క కేలోవము — ఎత్తుకు వరితాగగల తోక లేకపోవడమే!

ఒంటె గంభీరమైన స్నేహపాత్రమైన జంతువు. క్షుద్రమైనచిన్నచిన్న దిగువవున్న వస్తువులను చూడనేచూడదు. ఎంత సేపు దానికి దూరదృష్టే. ఓర్పులో తనకు తానే సరి. ఒంటె నిరపరాధి, సాదువు. ఒంటెల బార్లు నిమ్మళాగుతుంటే కనులపండువుగా వుంటుంది. ఒంటెను ఎత్తైన మేక అని పిలిచినా పిలువవచ్చు. (సశేషం)

విద్యామంత్రిసూచన

(4 వ పేజీ తరువాయి)

ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ వి. సుబ్బారావు; విజయవాడ ఆంధ్ర లయోలాకాలేజి ప్రిన్సిపాల్ ఫాదర్ డి గార్డన్; చీరాల వి. ఆర్. ఎస్. కాలేజి కరస్పాండెంటు శ్రీ టి. శివరామప్రసాద్, ప్రెసిడెంటు శ్రీ వి. రామయ్యశెట్టి, ప్రిన్సిపాల్ డాక్టరు టి. రామారావు; బందరు ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల కరస్పాండెంటు డాక్టరు సిహెచ్. రామస్వామి నాయుడు, ప్రిన్సిపాలు శ్రీ ఎం. శివరామయ్య; హిందూకాలేజి కరస్పాండెంటు శ్రీ డి. శ్రీరాములు, ప్రెసిడెంటు జె. దక్షిణామూర్తి, ప్రిన్సిపాల్ డాక్టరు గోపీనాథశాస్త్రి; నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఆర్. సుబ్బారెడ్డి; కర్నూలు ఉస్మానియాకళాశాలప్రిన్సిపాలు శ్రీ మహమ్మద్ హుసేన్; భీమవరం డబ్ల్యు. జి. బి. కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ యు. లక్ష్మినాథరావు; నరసరావుపేట ఎస్. ఎస్. అండ్ ఎన్. కాలేజిప్రిన్సిపాలు శ్రీ జి. రంగనాయకులు; ఒంగోలు సి. ఎస్. ఆర్. ఎస్. కాలేజి కరస్పాండెంటు శ్రీ టి. రాఘవాచార్యులు, ప్రెసిడెంటు శ్రీ దారా గోపాలశాస్త్రి, ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ కె. వి. పున్నయ్య; విజయనగరం మహారాజా కాలేజికమిటీ ప్రెసిడెంటు శ్రీ పి. వి. జి. రాజు, ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ బి. వెంకటరావు; తెనాలి వి. ఎస్. ఆర్. కాలేజి కరస్పాండెంటు శ్రీ ఎస్. వెంకటరావు, ప్రెసిడెంటు శ్రీ పి. శ్రీరాములు, ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ ఎస్. పి. రఘ్లాండ్; బొబ్బిలి, కావలి కళాశాలల ప్రిన్సిపాల్సు పాల్గొన్నారు. —మా. కా. వి.

బందరు సబ్ కోర్టులో

S C. 255 of 61. E.P. 73 of 62.

కాజ సాంబమూర్తివగైరా —వాదులు.
దావరాల వెంకటరామయ్య —ప్రతివాది.

ప్రతివాదికి హక్కుభుక్తములు గల కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు బందరు సబ్ రిజిస్ట్రారువారి యిలాకా రుద్రవరం గ్రామంలోని డిహా ర్క్యుమెంటు నెం. 9 రు. యి 15-79 ట్లులో దక్షిణపువైపు- [తూ] వడ్లమూడి కొటా రావు [ప] బందరు నాగాయలంకరోడ్డు [ఉ-ద] ప్రతివాది కొలతకు భూమి. యీ హద్దుల మధ్యస్థమైన య 2-00 ట్లు మాగాణి భూమి 14-10-63 తేదీన పైకోర్టువారి చేతుల వేలము వేయబడును. కోర్టువారు Fixed చేసిన Upset Price రూ. 4000/- లు.

—నూతి సుబ్బారావు ప్రసాదరావు, వాదుల అడ్వకేటు.

పల్లెలు

(ప్రత్యేక ప్రతినిధి కొగట)

వేశారు. పర్యాటకులక్క, పత్తివ్యాపారులూ రైతులు రెండువిధాలా నష్టపడ్డారు.

—మా. వి.

కందుకూరు సిటిరిపోర్టు

ఉప్పునలో రెండుమూడు బావులలో తప్ప తక్కినబావులలో నీళ్ళులేవు. ప్రజలు కటకటపడుతున్నారు. మున్సిపల్ వారైనా నీటినరపరాజేయడం అవసరం.

—కారుడు.

కందుకూరు పట్టాలు

గతవారం వార్తలోనూ, ఆంధ్రాపీసులో నిద్రలోవుండిన పట్టాలు కండ్లు పులుంకొని ప్రయాణానికి సిద్ధమవుతున్నట్లు నమ్మకమైనవార్త. శుభం! —మా. వి.

తెగచర్ల తపాలు ఆఫీసర్యం

మా గ్రామంలో పోస్టాఫీసు పెడతా మనిచెప్పి, బాబులు తెచ్చిస్తుండిన పోస్టు మ్యాజాను నిలిపివేశారు. మాదేశ్లయినా పోస్టాఫీసు రాలేదు. పోస్టుమ్యాజాను నిలిపివేసిన కారణంగా బాబులు క్రమంగా చదవటపడమేగాక, వార్తాపత్రిక తెప్పించుకొనే అవగాహనలేదు. పోస్టల్ సూపరింటెండెంటుగారు మా దురవస్థను గమనించి పోస్టాఫీసు పెట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

—వి. వెంకటరెడ్డి

మహమందావురం: కుప్ప దహనం కేసు త్రోసివేత

29-1-63 తేదిన పొదిలిలోనూ మహమందావురంలో శ్రీ వట్టిప్రోలు కొండారెడ్డిగారి రెండు పంటకుప్పలు తగులబెట్టారని వట్టిప్రోలు చిన్నారెడ్డి, ఆయన పదిన పెదబోటమ్ములపై తాడిపర్తి పోలీసు పెట్టిన కేసును, కనిగిరి ముసాయిఫ్ మేజ్రేటు శ్రీ వి. వి. శివరావుగారు విచారించి, ముద్దాయిలపై కేసు రుజువుకాలేదని త్రోసివేశారు.

ప్రాసిక్యూషను ఎ. పి. పి. శ్రీ ఎం. డి. హైదరబాషాసేన్, ముద్దాయిలపక్షంగా శ్రీ ఎస్. ఎం. గౌస్ వాదించారు. —ఉ.వి.

వడుగుపాడు పాఠశాల

పంచాయితీఆధ్వర్యంలో, శ్రీ ప్రభ్వాండం వెంకటసుబ్బినారాయణరావు వదాన్యతతో నిర్మింపబడిన శ్రీ లలితాకామ ప్రాథమిక పాఠశాల సూత్రప్రవాసికి జిల్లాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు ప్రవేశోత్సవం జరిపారు. కనిగిరి సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వి. తిరుపతినాయుడు పతాకావిష్కరణము; డి. ఇ. ఓ. శ్రీ వి. స్వామి దానంగారు పాఠశాలతోట ప్రారంభోత్సవము, ఉపాధ్యాయుల పంపకము; శ్రీ సుబ్బారు వెంకటరెడ్డిగారు ఆఫీసు ప్రత్యేక నము; కోవూరు సమితిఅధ్యక్షుడు భవన నిర్మాత, పంచాయితీఅధ్యక్షులు చూపవలా మిక్కురణము గావించారు. పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు శ్రీ బాపట్ల బాపారావు, భవన దాతగారలుగూడా పుపన్యసించారు. ఉపాధ్యాయిని వి. హార్వమ్మ సేవలను కొనియాడారు. —ఉ. వి.

రనుపర్తిపాడు సుబ్రహ్మణ్యస్వామికి 3 వేలు!

ధార్తగా వెలసిన సుబ్రహ్మణ్యస్వామి దేవాలయ సహాయార్థం అన్నారెడ్డిపాళెం శాఖాగ్రంథాలయమండలివారు, 6 తేది 'బాల నాగమ్మ' నాటకాన్ని ప్రదర్శించారు.

నాటకంద్వారా రూ 3,000 లు చేకూరింది.

నాటకాన్నిగూర్చి: పకీర్ వేషధారియైన వీరాయనగుంట శ్రీ పెనుపవని రామయ్యచారి హాస్యమండలి వారిని కాపాడాడు; ప్రేక్షకులను నాటకాన్ని అమాంతమైనా చూడగలిగేట్లుచేశాడు. పకీర్ ప్రాణం ఎప్పటోవుండినా, నాటకంప్రాణంమాత్రం పకీరుచేతిలో వుండిపోయింది.

దేవాలయాన్నిగూర్చి: ప్రజలు, పత్రికలు ఆకస్మాత్తుగావెంసిన ఈ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి వైభవం ఎంతోకాలం వుండబోవన్నారు. మామూలుగా యిలా వెంసే దేవుళ్ళంతా కొద్దిరోజులుమాత్రమే వుండి అదృశ్యులేకుండా అంతర్ధానమైపోతుండారు. కాని కనుపర్తిపాటిస్వామి కాపు అందరిలాంటి దేవుణ్ణికానని రుజువుచేయదలచుకున్నట్లున్నది. ఒకవక్తికి కలలో కనుపించి కాపుక్షేత్రంలోకనున్నాడు; దానితో వచ్చిభూమ్యేభక్తులను సిటికిలోంది తిరిగి. ఇప్పటు వుట్టిమీద దిన్నదేవాలయం నిర్మించారు. వరండా, యాత్రికులకు సత్రం వగైరాలకు డబ్బుకావలసివుంది. అందువల్లనే ఈ వాటకప్రదర్శనం.

ఈ సందర్భంలో పంచాయితీ అధ్యక్షుడు శ్రీ పట్టంరెడ్డివారిశ్రీంద్రారెడ్డి మాట్లాడుతూ, స్వామివారికి తొలివాటినుండి, నేటి వరకు వచ్చిన డబ్బు జమాఖర్చులను ఎవరైనా చూడుకోవచ్చునని చెప్పారు. కనుపర్తిపాడు శ్రీ రామకృష్ణ నాట్యమండలి శాఖానాట్యమండలికి ఒక రజతపాత్రను బహూకరించింది.

—ఆవనాక వేణుగోపాలరెడ్డి

పాలేరుకాల్వ రాయబారం

పాకల వాస్తవ్యుడు, కావలి న్యాయవాది శ్రీ వి. వి. నరసింహాచార్యులు — శ్రీ బత్తల శంకరరెడ్డిగారలు 6 తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇరిగేషన్ చీఫ్ ఇంజనీరు గారిని కలసి కొని; 100 క్యూసెక్కుల నిడిపారుదలకు పుద్దేశింపబడిన పాలేరు – విక్రమసింహపురి నప్లయి కాలవ్లో, ముఖ్యంగా 5-6మైళ్ళ మధ్య కాల్వకట్టలు బలహీనంగా వున్న కారణంచేత, 50-60 క్యూసెక్కులకంటే ఎక్కువనీరు పదలబడడంలేదని; కట్టలను గట్టిపరచి, 100 క్యూసెక్కులను పదలవలసిందిగా కోరుతూ ఒక నివేదిక సమర్పించగా; చీఫ్ ఇంజనీరుగారు అదృష్టవంతుడిన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగార్లను తమని త్వరగా చేయించవలసిందిగా ఆదేశించారు. వారాత్వరగా చేయగలమని చెప్పారు. —ఉ. వి.

కొండంభట్టు 21 అరెస్టులు

ప్రొహిబిషన్ పాటిస్తూ తిరుగుబాటు చేసి జరారీలోవుండిన 22 మందిలో 21 మంది అరెస్టుగావింపబడి, వారిపై వెంకటగిరి సబ్ మేజ్రేటు కోర్టులో చార్జిషీటు దాఖలుచేయబడినట్లు తెలుస్తున్నది.

—యాగంటి రామలింగం.

రాళ్ళపాడులో నీళ్ళులేవు

కందుకూరు కాలాకాలో ఇంతవరకు వర్షములేదు. మెట్టపైర్లు ఎండిపోతున్నవి. రాళ్ళపాడు రిజర్వాయరులో నీళ్ళుకొద్దిగా వున్నవి. నాట్లకు అనికిని కాల్వలకు పదిరోజులైనా, నీరు రాలక మూడువంతుల భూమి నాటుపడకుండా నిలిచిపోయింది. వేసినవారు ఎండిపోతున్నది. కొన్నిచోట్ల దాడరయ్యలే ఎండిపోతున్నవి.

— నూరవరాజా కోటయ్య

ఉపాధ్యాయదినం

(ప్రత్యేక ప్రతినిధి కొగట)

హెడ్మాస్టరు వి. సుబ్బరావు పిల్లలకు సందర్భంలో పంచాయితీ అధ్యక్షుడు శ్రీ అత్తోట వెంకయ్య పువ్వులు అల్పాహార విందు చేసారు. ఉభయ పాఠశాలల విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులతోపుత్యవము, పాయంకాలం శ్రీ బత్తెన బిరనకసింహులు నాయుడు అధ్యక్షతన సభ జరిగాయి. ఉపాధ్యాయ సంఘీమనిదికి విరాళాలు సేకరించబడినవి. విద్యలకు అనుబంధార మలు పంచబడినవి.

కందుకూరు: జిల్లాపరిషత్ హయ్యర్ సెకండరీ స్కూలులో, జిల్లామునసిఫ్ శ్రీ శేషగిరావు అధ్యక్షతన సభజరిగింది. సబ్ మేజ్రేటు శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు పుపన్యసించారు. హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలోగూడా డిస్ట్రిక్ట్ జిల్లా విద్యాధికారి శ్రీ బిల్లర గురువాదం అధ్యక్షతన ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం జరిగింది. శ్రీ నారాయణశెట్టి, శ్రీ వి. రాజరత్నం పుపన్యసించారు. స్కూళ్ళ సీనియర్ డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు శ్రీ ఆర్. వి. సుందరరావు పందన సమర్పణం గావించారు.

అరవపాళెం: మద్దూరు, దిట్టమూరు, అరవపాళెం, గొట్టిప్రోలు జిల్లా పరిషత్తు హయ్యర్, పున్నత పాఠశాలల, ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు అరవపాళెం హైస్కూలులో ఉపాధ్యాయ దినోత్సవాన్ని జరుపుకున్నారు. శ్రీ వి. వెంకటశేషారెడ్డి పతాకావిష్కరణం గావించారు. పంచాయితీ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎల్. పట్టాభిరామరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో శ్రీ కె. జానకిరామారావు, శ్రీ ఆర్. వి. కృష్ణమూర్తి, శ్రీ ఇ. ఆబ్రహాంగారలు పుపన్యసించారు. శ్రీ షేక్ మస్తాన్ ఆటలపోటీలు నిర్వహించగా, శ్రీ యస్. బయిరామరెడ్డి బహుమతులు పంచారు. శ్రీ వి. పరమానందం ధన్యవాదములు చెప్పారు.

పంచేడు: ప్రాథమిక పాఠశాలలో బుధ్ధి వైస్ రిసర్సిటేషన్ హైస్కూలిక్ అసిస్టెంటు శ్రీ జి. వెంకటేశ్వర రెడ్డి బండా చిన్నరావేళారు. వారి అధ్యక్షతనే జరిగిననభలో హెడ్మాస్టరుశ్రీ చిమలమఱ్ఱి రామకృష్ణయ్య, శ్రీ వై. రమణరామయ్యగారలు పుపన్యసించారు.

పామూరు: హైస్కూలులో శ్రీ వి. పిచారెడ్డి అధ్యక్షతన సభజరిగింది. శ్రీ వి. బ్రహ్మయ్యాజులు, శ్రీ కె. వి. సుబ్బారావు పుపన్యసించారు. శ్రీ కె. అశ్వత్థనారాయణ పందనసమర్పణంగావించారు.

చంద్రశేఖరపురం: అన్ని పాఠశాలలు కలిసి మిడిల్ స్కూలులో పుత్సవం జరుపుకున్నవి. పంచాయితీ అధ్యక్షుడు శ్రీ జానపాటి నారాయణస్వామి పతాకావిష్కరణం గావించారు. సభలో పెక్కుమంది పుపన్యసించారు. రాంకృష్ణా పేరుతో పెండబడిన పాఠశాల తోటకు ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు కృతజ్ఞత చెప్పారు.

దర్శి: హైస్కూలు ఆవరణంలో హెడ్మాస్టరు శ్రీ వి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం అధ్యక్షతన సభ జరిగింది. హిందీపండితుడు శ్రీ ధర్మవరపు వెంకట్రావుగారు పుపన్యసించారు.

మనుబోలు: మిడిల్ స్కూలులో ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు గూడా హాజరై, శ్రీ వి. హనుమంతరావు అధ్యక్షతన సత్కారం జరుపుకున్నారు. శ్రీయుతులు వి. రామమూర్తి, ఎం. రమణయ్య, పి. సత్యనారాయణ పుపన్యసించారు. శ్రీ వి. బాలా పండితములు చెప్పారు.

కనిగిరి: హైస్కూలు ఆవరణంలో జిల్లా విద్యాశాఖాధికారిణి కుమారి పద్మావతీదేవి అధ్యక్షతన, బీదకుర్రవారి వైభవంగా జరిగింది. న్యాయవాది శ్రీ వి. వి. ఎస్. సుబ్బారావు, వి. డి. ఓ. శ్రీ వి. రామారావు, సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వి. తిరుపతినాయుడు గారలు పుపన్యసించారు. డాక్టరు కుమారి ఎస్. నాగమ్మ బహుమతులు పంచారు. హెడ్మాస్టరు శ్రీ జి. దివంజరం వందన సమర్పణం గావించారు. త్రోయినంగపి స్కూలు హెడ్మాస్టరు శ్రీ పి. నాగభూషణం ఈ కార్యక్రమాన్ని చక్కగా నిర్వాహణ జేసారు.

కావలి: ఉపాధ్యాయ దినోత్సవ పండగ్రంగా జిల్లాపరిషత్తు హైస్కూలు ఆవరణంలో, కనిగిరి మండల విద్యాశాఖాధికారిణి కుమారి ఆర్. వి. పద్మావతిదేవిగారి అధ్యక్షతన సభజరిగింది. ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ కానుపోల రామస్వామిరావు అహూతులకు స్వాగతం చెప్పారు. శ్రీయుతులు పి. చెన్నాచాయుడు, సి. ఎస్. మాధవరావు, ఎస్. రామమూర్తి, ఎస్. రామచంద్రరావు, శేషగిరిరావు పుపన్యసించారు. శ్రీ సి. మల్లికార్జునరావు, శ్రీ జి. రామమూర్తిశ్యాంగారలు పద్యాలు పఠించారు. సహాయ ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీ ఎ. వి. సుబ్రహ్మణ్యం కృతజ్ఞతచెప్పారు.

గుడ్లూరు: శ్రీ ఎం. అన్నయ్యఅధ్యక్షతన శ్రీ రాధాకృష్ణ జన్మదినోత్సవం జరిగింది. శ్రీ సూరపరాజు కోటయ్య, శ్రీ ఇ. సుబ్బయ్యచౌదరి ప్రభృతులు పుపన్యసించారు.

మర్రిపాడు: మాధ్యమిక పాఠశాలలో పంచాయితీ అధ్యక్షుడు శ్రీ వెంకమనాయుడు కాలల వందనమును స్వీకరించారు. రాధాకృష్ణపేర హెడ్మాస్టరు శ్రీ కె. కోటీశ్వరరావు ఒకహామిడి అంజలిని ప్రతిష్ఠించారు.

వాకాడు పోస్టాఫీసు

(స్వంత కేజీ కొగట)

అవస్థలపడుతున్న ఈ పోస్టాఫీసు అంతకన్నా గొప్పదన్నభావంతో ఒక పున్నతాధికారిగార, ఒక గొప్పవ్యక్తి అయిన శ్రీ రాజగోపాల్‌గారిచేత అవస్థరింపజేస్తున్నాము"

పాతాళ కరస్పాండెంటు శ్రీ వేమరు మల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారుగూడా కలెక్టరు గారికి పూజనీయుడుగా, పుత్రముడుగా స్వాగతం పలికారు. కోట నమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ సూత్ర అవర్యాలను అమలు జరుపులో వాకాడు విద్యాసంస్థలు ముందంజ వేస్తున్నందుకు అభినందించారు. హైస్కూలు హెడ్మాస్టరు శ్రీ జి. బాలా వివేకం ఈ సత్కృషికి విజయాకాంక్షలు తెలిపారు.

కలెక్టరు శ్రీ రాజగోపాల్ పుపన్యసిస్తూ, విస్తృతాత్మకమైన హోర్డులకు పోటాపోటీగా ఈ కార్యక్రమం వాకాడులో నే అవర్యపించడం అభినందనీయమన్నారు. అమ్మే వ్యక్తిలేని (Sellerless Post Office) పోస్టాఫీసుమనగూర్చి వివరించి, ఇంగ్లండులోని తన అనుభవాలను వివరించారు. ఒకసారి కాను లండన్‌లో పోస్టాఫీసుకుపోయి తన తండ్రికి పెట్టిగాంజుర్చి నిజబడినానని, అనుమాస్పదుడైన స్త్రీ తన వల్ల మరేదైనా పనికావలసివున్నదా అని ప్రశ్నించిందని, రసీదుకొరకు వేచివున్నట్లు కాను చెప్పానని, అందుకామెనవ్వి "మా దేశంలో ఒకరినొకరం నమ్ముకాము. మా దేశంలో రసీదులిచ్చే అలవాటు లేదని" అమెచెప్పగా, కాను సిగ్గుతో, ఆశ్చర్యంతో వెళ్ళిపోయినట్లు శ్రీ రాజగోపాల్ చెప్పారు. అలాంటి నైతికస్థాయి మనదేశంలోగూడా పూర్వంవుండినపడని, ఎందువల్లనో మధ్యలో పోయిందని, తిరుగా అస్థాయి సంపాదించాని మనమంతా ప్రయత్నించాలని శ్రీ రాజగోపాల్ పుద్బోధించారు.

వాకాడులో ఈ సుమహాస్థాలేని పోస్టాఫీసు స్థాపింపబడడమేగాని, సాయంకాలం తెర్వజూస్తే ఒక్కసయినాసైనా లేకుండా విజయవంతంగా జరుగుచుండడం అభినందించదగిన విషయం. —ఉ. వి.

పంచాంగం

మహాలయపక్ష నివృత్తి

సెప్టెంబరు 17 తేది మంగళవారం పిత్యపక్షములుపోవును.

అధిక ఆశ్వయుజము

సెప్టెంబరు 18 తేది బుధవారంనుండి అధిక ఆశ్వయుజమానప్రారంభం.

ఉత్తరకార్తె

సెప్టెంబరు 27 తేదిరాత్రి 8-59 గం. పరకు ఉత్తరకార్తెయుండును.

సెప్టెంబరు తిథులు

14	శని	ద్వాదశి	రా. 12-50 గం.వ
15	ఆది	త్రయోదశి	రా. 12-25 గం.వ
16	సోమ	చతుర్దశి	రా. 12-29 గం.వ
17	మంగళ	అమావాస్య	రా. 1-02 గం.వ
18	బుధ	అధిక ఆశ్వయుజ శుద్ధపాడ్యమి	రా. 2-01 గం.వ
19	గురు	విదియ	రా. 3-21 గం.వ
20	శుక్ర	తదియ	రా. 5-00 గం.వ

— నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి

ప్లాంటేషన్

* * * * * * *

కాఫీపొడి

వాడండి!

* * *

రెండు రకాలుగా దొరకును

మొదటిరకం: ప్లాంటేషన్ – A

రెండవరకం: కాఫీపొడి – B

AB గుర్తులు గమనించండి!

Edited, Printed and published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore (A. P)